

Instrumente Structurale
2014-2020

Anexa
la Hotărârea nr.225/27 OCTOMBRIE 2022
a Consiliului local al municipiului Bistrița

BISTRIȚA 2030

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA 2010-2030

ACTUALIZARE 2022



PRIMĂRIA ȘI
CONSILIUL LOCAL
BISTRIȚA





BENEFICIAR

Primăria Municipiului Bistrița

Piața Centrală, nr. 6, municipiul Bistrița, județul Bistrița-Năsăud



ELABORATOR

CIVITTA Strategy & Consulting SA

Strada Ion Slătineanu, nr. 3, parter și etaj 1, Sector 1, București

CIVITTA





ECHIPA DE PROIECT

Experți Cheie:

Urb. Ioana Ivanov

Ec. Rodica Gorghiu

Urb. Reinhold Lehel Stadler

Urb. Matei Coheci

Urb. Daiana Ghintuială

Soc. Ana Bulai

Experți secundari:

Urb. Arh. Ana Maria Petrescu

Urb. Amelia Pîrvu

Ing. Andrei Gorghiu

Urb. Ana Maria Motoc

Geogr. Anamaria Pălinici

Urb. Ana Maria Dragomir

Exp. Admin. Publică Cristian Alexandru-Damian

Urb. Bianca Horjan

Soc. Orlando Neagoe



CUPRINS

1. CONTEXT STRATEGIC.....	16
1.1. Context strategic global și european.....	16
1.2. Context național.....	22
1.3. Context strategic regional și județean	32
2. ANALIZA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI ANTERIOARE.....	37
3. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE.....	42
3.1. PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL.....	42
3.1.1. Caracteristici spațiale ale țesutului urban	42
3.1.2. Profil funcțional. Zone de dezvoltare	50
3.1.2.1. Profil funcțional.....	50
3.1.2.2. Dezvoltarea urbană a municipiului Bistrița	61
3.1.3. Locuire. Calitatea locuirii	67
3.1.4. Spații publice și spații verzi.....	71
3.1.5. Peisajul antropoc și peisajul natural	79
3.2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC.....	81
3.2.1. Structura demografică a populației.....	81
3.2.2. Structura populației pe sexe și grupe de vârstă	85
3.2.3. Mișcarea naturală și migratorie	94
3.2.4. Profil etnic și confesional.....	105
3.2.5. Zone dezavantajate din punct de vedere socio-economic și incluziune socială	107
3.3. PROFIL ECONOMIC	110
3.3.1. Context macroeconomic	110
3.3.2. Indicatorii principali ai activității economice locale	115
3.3.2.1. Mediul de afaceri și dinamica antreprenorială	115
3.3.2.2. Structuri de sprijin a afacerilor.....	119
3.3.2.3. Rezultatele întreprinderilor active	121
3.3.3. Structura economiei locale și sectoare cu potențial de specializare	124
3.3.4. Forța de muncă	137
3.3.4.1. Efectivul salarial	137
3.3.4.2. Șomajul.....	139
3.3.4.3. Profilul economic după încadrarea salariaților	142
3.3.4.4. Câștigul salarial.....	144
3.3.5. Investiții, comerț exterior și CDI	146
3.3.5.1. Investiții străine directe	146
3.3.5.2. Comerț exterior.....	147
3.3.5.3. Sectorul CDI.....	149
3.4. SERVICII ȘI DOTĂRI PUBLICE	150
3.4.1. Sistemul de învățământ.....	150
3.4.1.1. Efective școlare și personal didactic.....	150
3.4.1.2. Infrastructura de învățământ.....	154
3.4.1.3. Oferta și performanța sistemului de învățământ local	161
3.4.1.4. Învățământul superior.....	163
3.4.2. Infrastructura și serviciile de sănătate	165
3.4.3. Infrastructura și serviciile de asistență socială.....	179
3.4.3.1. Furnizorii de servicii sociale din municipiul Bistrița	179





3.4.3.2.	Analiza situației categoriilor de beneficiari de asistență socială din municipiul Bistrița	182
3.4.4.	Cultură, turism și petrecerea timpului liber	195
3.4.4.1.	Cultură	195
3.4.4.2.	Turism	209
3.4.4.3.	Petrecerea timpului liber	225
3.4.5.	Patrimoniu cultural	235
3.4.5.1.	Patrimoniu cultural imobil	236
3.4.5.2.	Patrimoniu cultural imaterial	251
3.5.	MOBILITATE URBANĂ	255
3.5.1.	Context teritorial	255
3.5.2.	Cererea de transport	257
3.5.3.	Transport rutier	260
3.5.4.	Transport public	270
3.5.5.	Deplasări nemotorizate	277
3.6.	UTILITĂȚI PUBLICE	282
3.6.1.	Infrastructura energetică	282
3.6.1.1.	Infrastructura de alimentare cu energie electrică	282
3.6.1.2.	Infrastructura de alimentare cu energie termică	285
3.6.1.3.	Infrastructura de alimentare cu gaze naturale	285
3.6.1.4.	Infrastructura de iluminat public	289
3.6.2.	Infrastructura de telecomunicații	289
3.6.3.	Infrastructura de alimentare de apă potabilă și gestiune a apelor uzate	290
3.6.4.	Infrastructura de gestiune a deșeurilor	299
3.7.	MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE	302
3.7.1.	Cadrul natural – elemente favorabile și elemente restrictive	302
3.7.1.1.	Substratul geologic. Geomorfologia	302
3.7.1.2.	Hidrografia	303
3.7.1.3.	Clima	305
3.7.1.4.	Solurile	306
3.7.1.5.	Vegetația și fauna	307
3.7.2.	Biodiversitatea. Ariile naturale protejate	308
3.7.2.1.	Arii naturale protejate de interes comunitar	308
3.7.2.2.	Arii naturale protejate de interes național și local	309
3.7.3.	Calitatea factorilor de mediu	311
3.7.3.1.	Calitatea aerului	311
3.7.3.2.	Calitatea apei	314
3.7.3.3.	Calitatea solului	315
3.7.3.4.	Calitatea factorilor biotici	316
3.7.4.	Riscuri și schimbări climatice	317
3.7.4.1.	Impactul prognozat al schimbărilor climatice	317
3.7.4.2.	Vulnerabilitatea la riscuri naturale	321
3.7.4.3.	Vulnerabilitatea la riscuri tehnologice	324
3.8.	CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	324
3.8.1.	Introducere	324
3.8.2.	Analiza mediului intern	325
3.8.2.1.	Resurse umane	325
3.8.3.	Formare și perfecționare	333
3.8.4.	Sistemul de proceduri la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița	340
3.8.5.	Capacitate financiară. Analiza resurselor financiare	341





3.8.5.1.	Analiza veniturilor la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița	343
3.8.5.2.	Analiza cheltuielilor la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița.....	349
3.8.6.	Politica de investiții la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița	351
3.8.7.	Resurse materiale	355
3.8.8.	Transparența și accesul la informațiile de interes public	357
3.8.8.1.	Portal servicii electronice	361
4.	DIAGNOSTIC TERITORIAL ȘI RECOMANDĂRI PENTRU FORMULAREA STRATEGIEI	361
4.1.	Concluzii, provocări și posibile propuneri/intervenții	361
4.1.1.	Profil spațial și funcțional	361
4.1.2.	Profil socio-demografic.....	366
4.1.3.	Profil economic.....	367
4.1.4.	Dotări și servicii publice.....	368
4.1.5.	Mobilitate urbană.....	375
4.1.6.	Utilități publice	379
4.1.7.	Mediu și schimbări climatice	380
4.1.8.	Capacitate administrativă.....	380
4.2.	Analiza SWOT.....	383
4.2.1.	Profil spațial și funcțional	383
4.2.2.	Profil socio-demografic.....	385
4.2.3.	Profil economic.....	387
4.2.4.	Dotări și servicii publice.....	388
4.2.5.	Mobilitate urbană.....	392
4.2.6.	Utilități publice	394
4.2.7.	Mediu și schimbări climatice	396
4.2.8.	Capacitate administrativă.....	399
4.3.	Diagnostic	402
4.3.1.	Profil spațial și funcțional	402
4.3.2.	Profil socio-demografic.....	403
4.3.3.	Profil economic.....	403
4.3.4.	Dotări și servicii publice.....	404
4.3.5.	Mobilitate urbană.....	406
4.3.6.	Mediu și Utilități publice.....	407
4.3.7.	Capacitate administrativă.....	408
5.	VIZIUNEA DE DEZVOLTARE PENTRU PERIOADA 2022-2030	409
5.1.	Abordarea strategică	409
5.2.	Viziunea de dezvoltare	411
6.	OBIECTIVE STRATEGICE ȘI SPECIFICE, DIRECȚII DE ACȚIUNE	415
7.	PORTOFOLIUL DE PROIECTE	426
8.	PRIORITIZAREA PROIECTELOR	558
8.1.	Metodologia de prioritizare	558
9.	SISTEMUL DE IMPLEMENTARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE	584
9.1.	Cadrul partenerial pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei	584
9.2.	Mecanism de monitorizare și evaluare	586
9.3.	Indicatori de monitorizare	587
9.4.	Planul de acțiune	590
9.5.	Riscuri și măsuri de atenuare a riscurilor	592
10.	ELEMENTE STRATEGICE ȘI OPERAȚIONALE CE SE RECOMANDĂ A FI PRELUATE ÎN CADRUL PLANULUI URBANISTIC GENERAL (PUG)	593
11.	CADRUL PARTENERIAL PENTRU ACTUALIZAREA SIDU	597





11.1.	Sondajele de opinie	601
11.2.	Consultarea actorilor locali	607
12.	ANEXE	623
12.1.	Venituri totale per capita la nivelul municipiilor reședință de județ în perioada 2014-2020.....	623
12.2.	Venituri proprii totale per locuitor la nivelul municipiilor reședință de județ în perioada 2014-2020	624
12.3.	Consultarea actorilor locali prin intermediul sondajelor de opinie	625
12.3.1.	Analiza răspunsurilor din cadrul chestionarului dedicat cetățenilor din municipiul Bistrița ..	625
12.3.2.	Analiza răspunsurilor din cadrul chestionarului dedicat Mediului de afaceri din municipiul Bistrița	680
12.3.3.	Analiza răspunsurilor din cadrul chestionarului dedicat administrației publice din municipiul Bistrița	690





LISTA FIGURILOR

FIGURA 1 OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ	16
FIGURA 2 VIZIUNEA DE DEZVOLTARE – COMPARAȚIE SIDU 2015-2030 (STÂNGA) ȘI SIDU 2021-2030 (DREAPTA).....	38
FIGURA 3 PONDAREA REALIZĂRII PROIECTELOR DIN SIDU 2015-2030 ÎN FUNCȚIE DE SITUAȚIA IMPLEMENTĂRII	39
FIGURA 4 - PONDAREA BUGETELOR PROPUSE AFERENTE FIECĂRUI DOMENIU STRATEGIC DIN SIDU 2015-2030	40
FIGURA 5 – PONDAREA BUGETELOR PROIECTELOR, PE DOMENII STRATEGICE, ÎN FUNCȚIE DE SITUAȚIA IMPLEMENTĂRII	41
FIGURA 6 EVOLUȚIA NUCLEULUI ISTORIC, MUNICIPIUL BISTRIȚA	43
FIGURA 7 ÎNCADRAREA ÎN TERITORIU A MUNICIPIULUI BISTRIȚA	44
FIGURA 8 CENTRALITĂȚI PRINCIPALE ȘI SECUNDARE LA NIVELUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA.....	46
FIGURA 9 DELIMITAREA CARTIERELOR ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	47
FIGURA 10 EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL DE AUTORIZAȚII DE CONSTRUIRE ȘI A NUMĂRULUI DE AUTORIZAȚII DE CONSTRUIRE PENTRU CLĂDIRI REZIDENȚIALE (EXCLUSIV CELE PENTRU COLECTIVITĂȚI), MUNICIPIUL BISTRIȚA ȘI JUDEȚUL BISTRIȚA NĂSĂUD, 2014-2020	48
FIGURA 11 NUMĂRUL TOTAL DE AUTORIZAȚII DE CONSTRUIRE ELIBERATE LA 1.000 LOCUITORI, MUNICIPIUL BISTRIȚA ȘI JUDEȚUL BISTRIȚA NĂSĂUD, 2014-2020	49
FIGURA 12 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE AUTORIZAȚII DE CONSTRUIRE ELIBERATE ANUAL, PE CATEGORII DE CONSTRUCȚII, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020.....	49
FIGURA 13 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE LOCUINȚE FINALIZATE ANUAL, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	50
FIGURA 14 ZONA CENTRALĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA.....	56
FIGURA 15 ZONE REZIDENȚIALE CU LOCUIRE COLECTIVĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	57
FIGURA 16 ZONE REZIDENȚIALE CU LOCUIRE INDIVIDUALĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA	58
FIGURA 17 ZONE INDUSTRIALE, MUNICIPIUL BISTRIȚA	59
FIGURA 18 ZONE COMERCIALE, MUNICIPIUL BISTRIȚA	60
FIGURA 19 EVOLUȚIA FONDULUI CONSTRUIT, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2006-2020	62
FIGURA 20 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE SUD A MUNICIPIULUI BISTRIȚA: VALEA JELNEI – STR. VIORELELOR (ZONA DJ 173), 2014 VS. 2021.....	63
FIGURA 21 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE SUD A MUNICIPIULUI BISTRIȚA – VALEA BUDACULUI (ZONA DJ 173C), 2014 VS. 2021	63
FIGURA 22 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE EST A MUNICIPIULUI BISTRIȚA – ZONA GHINZII, 2014 VS 2021.....	64
FIGURA 23 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE NORD-EST A MUNICIPIULUI BISTRIȚA – LOCALITATEA UNIREA, ZONA AERODROMULUI ȘI ZONA VALEA RUSULUI (DJ 173C), 2014 VS 2021	64
FIGURA 24 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE NORD A MUNICIPIULUI BISTRIȚA – ZONELE VALEA TÂRPIULUI, SUBCETATE, DUMITREI VECHI, 2014 VS 2021	65
FIGURA 25 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE SUD-VEST A MUNICIPIULUI BISTRIȚA – ZONELE STRADA SOARELUI (DJ 151) ȘI CALEA CLUJULUI, 2014 VS 2021.....	66
FIGURA 26 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE LOCUINȚE PE TIPURI DE PROPRIETATE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020 ...	67
FIGURA 27 EVOLUȚIA SUPRAFEȚEI LOCUIBILE/ LOCUITOR (MP), MUNICIPIUL BISTRIȚA, JUDEȚ BISTRIȚA NĂSĂUD – TOTAL ȘI MEDIUL URBAN, 2014-2020.....	68
FIGURA 28 EVOLUȚIA SUPRAFEȚEI LOCUIBILE/ LOCUINȚĂ (MP), MUNICIPIUL BISTRIȚA, JUDEȚ BISTRIȚA NĂSĂUD, 2014-2020	69
FIGURA 29 EVOLUȚIA NUMĂRULUI MEDIU DE LOCUITORI/LOCUINȚĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA, JUDEȚ BISTRIȚA NĂSĂUD – TOTAL ȘI MEDIUL URBAN, 2014-2020	69
FIGURA 30 SPAȚIILE DE TIP SUPRAFAȚĂ: PARCUL REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI, MUNICIPIUL BISTRIȚA	72
FIGURA 31 SPAȚIILE DE TIP PUNCT: PIAȚA MICĂ (STÂNGA) ȘI PIAȚA UNIRII (DREAPTA), MUNICIPIUL BISTRIȚA	73
FIGURA 32 SPAȚIILE DE TIP PUNCT: SPAȚIUL VERDE AMPLASAT LA INTERSECȚIA STR. C. VIVU ȘI ST. GEN. BĂLAN (STÂNGA), TEREN DE JOACĂ STR. PETRU MAIOR (DREAPTA), MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	73
FIGURA 33 SPAȚIILE DE TIP LINIAR: STR. L. REBREANU (STÂNGA) ȘI PASAJUL X (DREAPTA)	75
FIGURA 34 SPAȚIILE DE TIP LINIAR: RÂUL BISTRIȚA (STÂNGA) ȘI PÂRÂUL TÂRPIU (DREAPTA), MUNICIPIUL BISTRIȚA	75
FIGURA 35 PRINCIPALELE SPAȚII PUBLICE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	77

FIGURA 36 IZOCRONE DE ACCESIBILITATE A SPAȚIILOR VERZI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA-NĂSĂUD	78
FIGURA 37 PEISAJUL CURSURILOR DE APĂ – PÂRÂUL TÂRPIU ÎN ZONELE INDUSTRIALE	79
FIGURA 38 PEISAJUL CENTRULUI ISTORIC, STR. LIVIU REBREANU (STÂNGA), STR. DORNEI (DREAPTA)	80
FIGURA 39 PEISAJUL ZONELOR REZIDENȚIALE: ANSAMBLURILE DE LOCUINȚE COLECTIVE INDEPENDENȚEI NORD (STÂNGA) ȘI PETRE ISPIRESCU (DREAPTA)	81
FIGURA 40 EVOLUȚIA POPULAȚIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA, DUPĂ DOMICILIU, 2014-2021	83
FIGURA 41 TENDINȚE DEMOGRAFICE ÎN PERIOADA 2014-2021 LA NIVEL JUDEȚEAN, URBAN, MUN. BISTRIȚA, REGIUNEA NORD-VEST	84
FIGURA 42 TENDINȚE DEMOGRAFICE ÎN PERIOADA 2014-2021 ÎN ZONA DE PROXIMITATE A MUN. BISTRIȚA	84
FIGURA 43 TENDINȚE DEMOGRAFICE ÎN PERIOADA 2014-2021 LA NIVELUL LOCALITĂȚILOR DE PROXIMITATE ALE MUN. BISTRIȚA	85
FIGURA 44 DINAMICA RAPORTULUI DE GEN LA 1 IANUARIE 2021, MUNICIPIUL BISTRIȚA	86
FIGURA 45 POPULAȚIA STABILĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA PE GRUPE DE VÂRSTĂ, RECENSĂMÂNT 2011	86
FIGURA 46 PIRAMIDA VÂRSTELOR PENTRU POPULAȚIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD, A REGIUNII NORD-VEST ȘI A ROMÂNIEI, 2021	87
FIGURA 47 EVOLUȚIA INDICELUI DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA 2014-2011, ‰	89
FIGURA 48 RAPORTUL DE DEPENDENȚĂ DEMOGRAFICĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA, ‰, 2014-2021	89
FIGURA 49 PROPORȚIA POPULAȚIEI DE SUB 15 ANI ÎN TOTALUL POPULAȚIEI, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, 2014-2021	91
FIGURA 50 INDICELE DE SENIORITATE, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, ‰, 2014-2021	92
FIGURA 51 RATA DE ÎNLOCUIRE A FORȚEI DE MUNCĂ, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, ‰, 2014-2021	93
FIGURA 52 DINAMICA DENSITĂȚII LOCUirii ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2021, KMP	93
FIGURA 53 NUMĂR NĂSCUȚI VII ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	94
FIGURA 54 EVOLUȚIA RATEI NATALITĂȚII, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ, MUNICIPIU, ‰, 2014-2020	95
FIGURA 55 EVOLUȚIA RATEI MORTALITĂȚII, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ, MUNICIPIU, ‰, 2014-2020	96
FIGURA 56 EVOLUȚIA RATEI SPORULUI NATURAL, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ, MUNICIPIU, ‰, 2014-2020	98
FIGURA 57 EVOLUȚIA RATEI MORTALITĂȚII INFANTILE, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ, MUNICIPIU, ‰, 2014-2020	99
FIGURA 58 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE CĂSĂTORII, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	99
FIGURA 59 RATA DE NUȚIALITATE, ÎN ȚARĂ, REGIUNEA, JUDEȚ, MUNICIPIU, ‰, 2014-2020	100
FIGURA 60 EVOLUȚIA MIGRAȚIEI TEMPORARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	101
FIGURA 61 SOLDUL MIGRAȚIEI TEMPORARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	102
FIGURA 62 EVOLUȚIA MIGRAȚIEI PERMANENTE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	102
FIGURA 63 SOLDUL MIGRAȚIEI PERMANENTE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	103
FIGURA 64 EMIGRANȚI DEFINITIVI, ÎN JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	104
FIGURA 65 IMIGRANȚI DEFINITIVI, ÎN JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	104
FIGURA 66 SOLDUL MIGRATOR, ÎN JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	105
FIGURA 67 STRUCTURA ETNICĂ A POPULAȚIEI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2011	106
FIGURA 68 HARTA ZONELOR MARGINALIZATE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	109
FIGURA 69 EVOLUȚIA VALORII PRODUSULUI INTERN BRUT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA, MIL. EUR (PPS)	110
FIGURA 70 DISTRIBUȚIA REGIONALĂ A VALORII PIB (PPS), 2014-2018	111
FIGURA 71 EVOLUȚIA COMPARATIVĂ A PIB/LOCUIȚOR LA NIVELUL REGIUNII NORD-VEST ȘI A ALTOR JUDEȚE CU MUNICIPII SIMILARE CA MĂRIME	112
FIGURA 72 DINAMICA VAB LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD, MIL. EUR	113
FIGURA 73 DISTRIBUȚIA VAB PE SECTOARE PRINCIPALE, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2018	113
FIGURA 74 POPULAȚIA OCUPATĂ CIVIL LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD, MII PERS.	114
FIGURA 75 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNȚREPRINDERI ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	115
FIGURA 76 SITUAȚIA COMPARATIVĂ A DENSITĂȚII ÎNȚREPRINDERILOR ACTIVE, FIRME/1000 LOC	116
FIGURA 77 DINAMICA OPERAȚIUNILOR CE VIZEAZĂ COMPANIILE COMERCIALE DIN MUN. BISTRIȚA, 2014-2019	117
FIGURA 78 SITUAȚIA COMPARATIVĂ A CAPACITĂȚII ANTREPRENORIALE, FIRME NOI/1000 LOC	117
FIGURA 79 DISTRIBUȚIA PE CLASE DE MĂRIME A ÎNȚREPRINDERILOR ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 (STÂNGA) ȘI 2019 (DREAPTA)	118
FIGURA 80 EVOLUȚIA CIFREI DE AFACERI DIN ÎNȚREPRINDERILE ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, MLD.EUR	122
FIGURA 81 DISTRIBUȚIA PE CLASE DE MĂRIME A CIFREI DE AFACERI DIN ÎNȚREPRINDERILE ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 (STÂNGA) ȘI 2019 (DREAPTA)	122





FIGURA 82 DISTRIBUȚIA ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE DUPĂ SECTORUL ECONOMIC, 2019 (SUS) ȘI RATA DE CREȘTERE 2014-2019 (JOS), MUNICIPIUL BISTRIȚA	125
FIGURA 83 DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE DUPĂ SECTORUL ECONOMIC, 2019 (SUS) ȘI RATA DE CREȘTERE 2014-2019 (JOS), MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	127
FIGURA 84 PRINCIPALELE DOMENII DE ACTIVITATE ECONOMICĂ CONFORM OPȚIUNILOR RESPONDENȚILOR DIN MEDIUL DE AFACERI	131
FIGURA 85 SUPRAFAȚA FONDULUI FUNCİAR AGRICOL, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014.....	132
FIGURA 86 POTENȚIALUL AGRICOL AL MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN RAPORT CU DIFERITELE CULTURI	133
FIGURA 87 EVOLUȚIA ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE DIN AGRICULTURĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	135
FIGURA 88 EVOLUȚIA CIFREI DE AFACERI DIN AGRICULTURĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	135
FIGURA 89 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2019	138
FIGURA 90 DISTRIBUȚIA PE CLASE DE MĂRIME A SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 (STÂNGA) ȘI 2019 (DREAPTA).....	138
FIGURA 91 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI ÎNREGISTRAȚI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2010-2020.....	139
FIGURA 92 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI ÎN PERIOADA 2020-2021, MUNICIPIUL BISTRIȚA	140
FIGURA 93 PONDEREA ȘOMERILOR ÎN TOTALUL RESURSELOR DE MUNCĂ, EVOLUȚIE COMPARATIVĂ, 2014-2020	140
FIGURA 94 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI ÎNSCRIȘI LA CURSURI DE FORMARE OFERITE DE AJOFM, 2008-2020, NUMĂR PERSOANE	141
FIGURA 95 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE LOCURI DE MUNCĂ VACANTE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, NUMĂR LOCURI..	141
FIGURA 96 DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI MEDIU DE SALARIAȚI DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE DUPĂ SECTORUL ECONOMIC, 2019 (SUS) ȘI RATA DE CREȘTERE 2014-2019 (JOS), MUNICIPIUL BISTRIȚA	143
FIGURA 97 EVOLUȚIA SALARIULUI NOMINAL (STÂNGA) ȘI REAL (DREAPTA), 2014-2019, JUD. BISTRIȚA-NĂȘĂUD ..	144
FIGURA 98 DISTRIBUȚIA SOLDULUI ISD LA NIVELUL REGIUNII NORD-VEST	146
FIGURA 99 EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI DE COMERȚ EXTERIOR, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, MII EUR..	147
FIGURA 100 PRINCIPALELE CATEGORII DE PRODUSE CU BALANȚĂ COMERCIALĂ POZITIVĂ ÎN ANUL 2020, JUDEȚUL BISTRIȚA, MII EUR.....	148
FIGURA 101 EVOLUȚIA INDICATORULUI RCA (AVANTAJUL COMPARATIV REVELAT) CU VALOARE SUPRAUNITARĂ, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD	149
FIGURA 102 EVOLUȚIA EFECTIVELOR ȘCOLARE DIN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PUBLIC ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2010-2020	150
FIGURA 103 SITUAȚIA COMPARATIVĂ A ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN ANII ȘCOLARI 2014-2015 (INTERIOR) ȘI 2019-2020 (EXTERIOR) ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	151
FIGURA 104 DISTRIBUȚIA EFECTIVELOR ȘCOLARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	151
FIGURA 105 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE PC-URI ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020.....	155
FIGURA 106 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A EFECTIVELOR DE ELEVI LA NIVELUL INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021.....	156
FIGURA 107 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, PE CICLURI DE STUDII, 2021.....	157
FIGURA 108 SITUAȚIA NUMĂRULUI MEDIU DE ELEVI RAPORTAT LA NUMĂRUL DE CLASE DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, PE CICLURI DE STUDII, 2021.....	158
FIGURA 109 NIVELUL DE DESERVIRE AL INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT ANTEPREȘCOLAR ȘI PREȘCOLAR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021.....	159
FIGURA 110 NIVELUL DE DESERVIRE AL INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ȘI SECUNDAR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	160
FIGURA 111 DISTRIBUȚIA LOCURILOR DISPONIBILE ÎN CADRUL PROFILULUI TEHNOLOGIC ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, PE DOMENII DE BAZĂ, 2020	161
FIGURA 112 REZULTATE LA PROBA DE COMPETENȚE PROFESIONALE PENTRU ELEVII DE LA PROFILUL DE MATEMATICĂ-INFORMATICĂ DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021.....	162
FIGURA 113 BAZINUL DE ATRAGERE AL STUDENȚILOR PENTRU UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA, 2015-2021.....	164
FIGURA 114 BAZINUL DE ATRAGERE AL STUDENȚILOR PENTRU UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI DIN CLUJ-NAPOCA, 2015-2021	164



FIGURA 115 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ABSOLVENȚI ANUALI DE STUDII UNIVERSITARE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014-2019.....	165
FIGURA 116 DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR SANITARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	168
FIGURA 117 DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR SANITARE PE FORME DE PROPRIETATE, 2015, 2020	169
FIGURA 118 DISTRIBUȚIA PERSONALULUI DIN SISTEMUL DE SĂNĂTATE	172
FIGURA 119 GRADUL DE MULȚUMIRE PRIVIND SERVICIILE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	174
FIGURA 120 NUMĂRUL DE PATURI DIN SPITALE CE REVIN ÎN MEDIE UNUI NUMĂR DE 1.000 DE LOCUITORI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, REGIUNEA NORD-VEST ȘI ROMÂNIA, 2020.....	175
FIGURA 121 NUMĂRUL DE LOCUITORI CE REVIN UNUI MEDIC DE FAMILIE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, REGIUNEA NORD-VEST, ROMÂNIA, 2020	175
FIGURA 122 NUMĂRUL DE LOCUITORI CE REVIN UNUI MEDIC DE FAMILIE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	176
FIGURA 123 EVOLUȚIA PRINCIPALELOR CAUZE ALE MORTALITĂȚII ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, DUPĂ REȘEDINȚĂ, 2012, 2016, 2020.....	177
FIGURA 124 EVOLUȚIA PRINCIPALELOR AFECȚIUNI CARE AU CAUZAT DECESE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2015-2020	178
FIGURA 125 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII ȘI TINERI (0 – 19 ANI) CU DOMICILIUL ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2021.....	184
FIGURA 126 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII AFLAȚI ÎN SISTEMUL DE PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020.....	185
FIGURA 127 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII AFLAȚI ÎN PLASAMENTE LA AMP, RUDE ȘI ALTE PERSOANE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020	185
FIGURA 128 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII AFLAȚI ÎN PLASAMENT, DUPĂ TIPURILE DE PLASAMENT, JUD. BISTRIȚA - NĂȘĂUD, 2014-2020	186
FIGURA 129 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE BENEFICII SOCIALE PENTRU FAMILIE ȘI COPIL ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020.....	188
FIGURA 130 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII CU DIZABILITĂȚI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020	189
FIGURA 131 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII CU DIZABILITĂȚI ÎN JUD. BISTRIȚA - NĂȘĂUD, 2014 - 2020	190
FIGURA 132 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ADULȚI CU DIZABILITĂȚI ÎN MUN. BISTRIȚA, 2014 - 2020.....	190
FIGURA 133 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE PERSOANE VÂRSTNICE CARE AU BENEFICIAT DE SERVICII DE ÎNGRIJIRE ÎN CADRUL CĂMINULUI PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE ÎN MUN. BISTRIȚA, 2014 – 2020 (MEDIA LUNARĂ)	191
FIGURA 134 REPARTIZAREA LOCUINȚELOR SOCIALE ȘI A ZONELOR CU POPULAȚIE CARE TRĂIEȘTE ÎN CONDIȚII DE MARGINALIZARE, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2022	193
FIGURA 135 IERARHIZAREA SERVICIILOR SOCIALE, CONFORM OPINIEI LOCUITORILOR MUNICIPIUL BISTRIȚA, ÎN FUNCȚIE DE NECESITATEA ACESTORA.....	194
FIGURA 136 PRINCIPALELE DOTĂRI CULTURALE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	197
FIGURA 137 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE BIBLIOTECI PUBLICE, MUZEE ȘI COLECȚII PUBLICE, CINEMATOGRAFE ȘI INSTITUȚII ȘI COMPANII DE SPECTACOLE SAU CONCERTS LA NIVELUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA, ÎN PERIOADA 2014-2019.....	198
FIGURA 138 CONSUMUL CULTURAL ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA ÎN PERIOADA 2014-2019, NUMĂR DE PERSOANE ...	202
FIGURA 139 DISTRIBUȚIA COMPANIILOR DIN INDUSTRIILE CULTURALE ȘI CREATIVE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2019	204
FIGURA 140 DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI A COMPANIILOR DIN INDUSTRIILE CULTURALE ȘI CREATIVE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2019.....	204
FIGURA 141 DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI A COMPANIILOR DIN INDUSTRIILE CULTURALE ȘI CREATIVE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2019.....	205
FIGURA 142 NUMĂRUL DE UNITĂȚI DE CAZARE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, DUPĂ TIPOLOGIA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ, ANUL 2021	215
FIGURA 143 NUMĂRUL DE UNITĂȚI DE CAZARE CLASIFICATE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, PE CATEGORII DE CONFORT, ANUL 2021.....	216
FIGURA 144 NUMĂRUL UNITĂȚILOR DE CAZARE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, COMPARAȚIE MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI – INS – BOOKING – AIRBNB, ANUL 2021.....	217
FIGURA 145 NUMĂRUL DE STRUCTURI DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ CLASIFICATĂ DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, DUPĂ TIPOLOGIA STRUCTURILOR, ANUL 2021.....	217



FIGURA 146 NUMĂRUL DE VIZITATORI DIN ȚĂRI STRĂINE CARE AU APELAT LA SERVICIILE OFERITE DE UNITATEA CNIPT BISTRIȚA, 2019 VS. 2020.....	218
FIGURA 147 SOSIRI ALE TURIȘTILOR ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ANUL 2014-2019-2020	219
FIGURA 148 EVOLUȚIA STRUCTURII TURIȘTILOR SOSIȚI ÎN PERIOADA 2014-2020 ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD..	222
FIGURA 149 PONDEREA VIZITATORILOR STRĂINI ȘI ROMÂNI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2019 VS. ANUL 2020.....	223
FIGURA 150 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SECȚII SPORTIVE LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2014-2019 .	226
FIGURA 151 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPORTIVI LEGITIMAȚI LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2019.....	226
FIGURA 152 PRINCIPALELE DOTĂRI SPORTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	228
FIGURA 153 PRINCIPALELE PUNCTE DE AGREMENT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	232
FIGURA 154 ZONE PROTEJATE PRIN LEGEA NR. 5/2000 – VALORI ALE PATRIMONIULUI CONSTRUIT DE INTERES NAȚIONAL, MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	238
FIGURA 155 MONUMENTELE ISTORICE DE PE TERITORIUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA	241
FIGURA 156 MONUMENTELE ISTORICE DIN ZONA CENTRALĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA.....	242
FIGURA 157 REȚEAUA TEN-T ÎN ROMÂNIA	256
FIGURA 158. PROIECTELE DE INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ MAJORĂ PLANIFICATE ÎN REGIUNEA NORD-VEST	257
FIGURA 159. SISTEMUL DE MANAGEMENT AL TRAFICULUI ÎN MUN. BISTRIȚA, 2022.....	259
FIGURA 160. REGIMUL DE UTILIZARE AL INFRASTRUCTURII RUTIERE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	260
FIGURA 161. FENOMENUL DE CONGESTIE LA NIVELUL INFRASTRUCTURII RUTIERE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	261
FIGURA 162. PONDEREA STRĂZILOR MODERNIZATE DIN TOTAL, 2020	262
FIGURA 163. LOCALIZAREA LOCURILOR DE PARCARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2022.....	264
FIGURA 164. CULOARELE REGLEMENTATE DE TRANSPORT MARFĂ LA NIVELUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA, 2022	267
FIGURA 165. ACCIDENTE RUTIERE ȘI VICTIME AFERENTE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2010-2020	268
FIGURA 166. ACCIDENTE RUTIERE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2018	269
FIGURA 167. FRECVENȚA TRENURILOR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	270
FIGURA 168. ACCESIBILITATE PE CALE FERROVIARĂ, ZONA URBANĂ FUNCȚIONALĂ BISTRIȚA	272
FIGURA 169 NIVELUL DE DESERVIRE AL TRANSPORTULUI PUBLIC LOCAL, MUN. BISTRIȚA, 2022.....	274
FIGURA 170 FRECVENȚA TRANSPORTULUI PUBLIC PE SEGMENTE (MINUTE)	275
FIGURA 171. STRĂZI ȘI SPAȚII PIETONALE EXISTENTE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	278
FIGURA 172. PARCĂRI NEREGULAMENTARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	279
FIGURA 173. REȚEAUA DE PISTE DE BICICLETE A MUNICIPIULUI BISTRIȚA - ÎN IMPLEMENTARE	281
FIGURA 174 – PONDEREA CONSUMULUI DE ENERGIE ELECTRICĂ (MWH/AN) PE CATEGORII DE CONSUMATORI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	283
FIGURA 175 – REȚEAUA DE ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	284
FIGURA 176 – EVOLUȚIA LUNGIMII CONDUCTELOR DE DISTRIBUȚIE A GAZELOR ÎN PERIOADA 2014-2020, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	285
FIGURA 177 – EVOLUȚIA CANTITĂȚII DE GAZE NATURALE DISTRIBUITE ÎN PERIOADA 2014-2020, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	286
FIGURA 178 – PONDEREA CONSUMULUI ENERGETIC (MWH/AN) PENTRU ÎNCĂLZIRE PE CATEGORII DE CONSUMATORI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	287
FIGURA 179 – REȚEAUA DE DISTRIBUȚIE GAZE NATURALE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	288
FIGURA 180 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE CORPURI DE ILUMINAT ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA (2016-2021)	289
FIGURA 181 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI SIMPLE DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE ÎN PERIOADA 2014-2020, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	291
FIGURA 182 – EVOLUȚIA CANTITĂȚII DE APĂ POTABILĂ DISTRIBUITE ÎN PERIOADA 2014-2020, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	292
FIGURA 183 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE CONTRACTE DE FURNIZARE A APEI POTABILE ÎN PERIOADA 2014-2020, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	294
FIGURA 184 – REȚEAUA DE ALIMENTARE CU APĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	295
FIGURA 185 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE CANALIZARE ÎN MUN. BISTRIȚA, 2014-2020.....	296
FIGURA 186 – CANTITATEA DE APĂ POTABILĂ DISTRIBUITĂ ȘI CANTITATEA DE APĂ EPURATĂ ÎN MUN. BISTRIȚA, 2015-2020.....	296
FIGURA 187 – REȚEAUA DE CANALIZARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	298

FIGURA 188 – CANTITATEA DE DEȘEURI COLECTATE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2015-2020	300
FIGURA 189 – CANTITATEA DE DEȘEURI RECICLATE SAU VALORIFICATE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2015-2020	301
FIGURA 190 MUNICIPIUL BISTRIȚA – RELIEF, HIDROGRAFIE, PĂDURI.....	304
FIGURA 191 VALORI MEDII ALE RADIAȚIEI SOLARE GLOBALE PE TERITORIUL ROMÂNIEI	305
FIGURA 192 VITEZA MEDIA A VÂNTULUI LA ÎNĂLȚIMEA DE 50 M – JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD	306
FIGURA 193 UTILIZAREA FONDULUI FUNCİAR (HA, 2014)	307
FIGURA 194 ARII NATURALE PROTEJATE DE INTERES COMUNITAR ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	310
FIGURA 195 NUMĂR DEPĂȘIRI VALORI LIMITĂ ZILNICE PENTRU INDICATORUL PM10, STAȚIA BN1, 2014-2020	312
FIGURA 196 SURSE DE DEGRADARE A MEDIULUI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	313
FIGURA 197 EVOLUȚIA TEMPERATURII MEDII ANUALE LA STAȚIA METEOROLOGICĂ BISTRIȚA	317
FIGURA 198 CREȘTEREA MEDIE A TEMPERATURII AERULUI IARNA ÎN INTERVALUL 2021-2050	318
FIGURA 199 VULNERABILITATEA LA ALUNECĂRI DE TEREN ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	322
FIGURA 200 ETAPE DE SUPTOR PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE LA NIVELUL AUTORITĂȚII PUBLICE	325
FIGURA 201 ORGANIGRAMA LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	329
FIGURA 202 PERCEȚIA PRIVIND MĂSURA ÎN CARE PERSONALUL DECLARĂ CĂ SE REGĂSEȘTE, RESPECTIV AR TREBUI SĂ SE REGĂSEASCĂ, ÎN EFORTUL DE ÎNDEPLINIRE A OBIECTIVELOR GENERALE ALE PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	331
FIGURA 203 PERCEȚIA PRIVIND MĂSURA ÎN CARE PERSONALUL DECLARĂ CĂ SE REGĂSEȘTE, RESPECTIV AR TREBUI SĂ SE REGĂSEASCĂ, ÎN EFORTUL DE ÎNDEPLINIRE A OBIECTIVELOR GENERALE ALE STRUCTURII FUNCȚIONALE DIN CARE FACE PARTE	332
FIGURA 204 GRAD DE CUNOAȘTERE DOCUMENTE STRATEGICE ÎN EXECUȚIE LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	332
FIGURA 205 DOMENII DE FORMARE ÎN CARE PERSONALUL AR DORI SĂ-ȘI DEZVOLTE ABILITĂȚILE ȘI/SAU COMPETENȚELE PROFESIONALE	338
FIGURA 206 PERCEȚIA PRIVIND PROGRAMELE ȘI DOMENIILE DE FORMARE CE AR CONTRIBUI LA ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR DEPARTAMENTALE ȘI ATRIBUȚIILOR STRUCTURII FUNCȚIONALE ÎN CARE LUCREAZĂ.....	339
FIGURA 207 PROCESUL ELABORĂRII UNEI PROCEDURI.....	341
FIGURA 208 SISTEMUL DE PROCEDURI IDENTIFICAT	341
FIGURA 209 STRUCTURA VENITURILOR MUNICIPIILOR REȘEDINȚĂ DE JUDEȚ ÎN ROMÂNIA PRIVIND COTELE DEFALCATE DIN IPV, TVA ȘI VENITURI PROPRII, 2007-2020 (%).....	343
FIGURA 210 REZULTATELE FINANCIARE LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN PERIOADA 2015-2021	345
FIGURA 211 CHELTUIELI PROIECTE FONDURI EUROPENE NERAMBURSABILE VS. INVESTIȚII DE CAPITAL LA NIVELUL REȘEDINȚELOR DE JUDEȚ DIN ROMÂNIA, 2007-2016	352
FIGURA 212 CHELTUIELI PROIECTE FONDURI EUROPENE NERAMBURSABILE VS. INVESTIȚII DE CAPITAL LA NIVELUL REȘEDINȚELOR DE JUDEȚ DIN ROMÂNIA, 2016-2020	353
FIGURA 213 EVOLUȚIA CHELTUIELILOR FEN VS. CHELTUIELI DE CAPITAL, 2007-2021.....	354
FIGURA 214 CHELTUIELI TOTALE CU FONDURI FEN VS. CHELTUIELI DE CAPITAL, TOTAL 2007-2021	354
FIGURA 215 PERCEȚIA PERSONALULUI PRIVIND VECHIMEA DIFERITELOR TIPURI DE ECHIPAMENTE AFLATE ÎN INVENTARUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	357
FIGURA 216 AUTOEVALUARE PRIVIND NIVELUL DE CUNOAȘTINȚE PRIVIND REGLEMENTĂRI NAȚIONALE ÎN DOMENIUL TRANSPARENȚEI DATELOR PUBLICE ȘI DATELE PUBLICE DESCHISE	360
FIGURA 217 MATRICEA „SPACE” CARE STĂ LA BAZA STRATEGIEI	409
FIGURA 218 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O1.....	434
FIGURA 219 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O2 (1)	466
FIGURA 220 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O2 (2)	467
FIGURA 221 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O2 (3)	468
FIGURA 222 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O3.....	495
FIGURA 223 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O4 (1)	510
FIGURA 224 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O4 (2)	511
FIGURA 225 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O5 (1)	543
FIGURA 226 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O5 (2)	544
FIGURA 227 CATEGORIILE DE ACTORI DIN CVADRUPLU HELIX	584
FIGURA 228 CADRUL PARTENERIAL PENTRU IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA SIDU ȘI PMUD ..	585



FIGURA 229 BENEFICIILE IMPLICĂRII ACTORILOR RELEVANȚI	598
FIGURA 230 OBIECTIVELE CADRULUI PARTENERIAL PENTRU ELABORAREA/ACTUALIZAREA SIDU	598
FIGURA 231 PRINCIPIILE MECANISMULUI DE IMPLICARE	599

LISTA TABELELOR

TABEL 1 OBIECTIVELE POLITICII DE COEZIUNE PENTRU PERIOADA 2021-2027	20
TABEL 2 BUGET PROPUȘ PRIN PNRR PENTRU FIECARE DIN CEI 6 PILONI	23
TABEL 3 – OBIECTIVELE STRATEGIEI PENTRU CULTURĂ ȘI PATRIMONIU NAȚIONAL RELEVANTE ÎN CONTEXTUL PROIECTULUI	31
TABEL 4 IERARHIA MUNICIPIILOR DIN ROMÂNIA DUPĂ NUMĂRUL TOTAL DE LOCUITORI, 2011	81
TABEL 5 RATA DE DEPENDENȚĂ A PERSOANELOR VÂRSTNICE/TINERE ÎN MUN. BISTRIȚA ȘI LA NIVEL JUDEȚEAN, REGIONAL, NAȚIONAL, 2014 – 2021, %	90
TABEL 6 SITUAȚIE COMPARATIVĂ A NUMĂRULUI DE NĂSCUȚI VII. POZIȚIONAREA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, 2014-2020	95
TABEL 7 SITUAȚIE COMPARATIVĂ A RATEI NATALITĂȚII, MORTALITĂȚII ȘI SPORULUI NATURAL. POZIȚIONAREA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, 2020	97
TABEL 8 STRUCTURA ETNICĂ A POPULAȚIEI SITUAȚIE COMPARATIVĂ, JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, 2011	106
TABEL 9 STRUCTURA POPULAȚIEI DUPĂ RELIGIE, ÎN ȚARĂ, JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, 2011	107
TABEL 10 LISTA COMPANIILOR REZIDENTE ÎN PARCUL INDUSTRIAL BISTRIȚA SUD	120
TABEL 11 CLASAMENTUL ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA DUPĂ CIFRA DE AFACERI, 2019 ..	123
TABEL 12 CLASAMENTUL SECTOARELOR ECONOMICE DUPĂ NUMĂRUL DE ÎNTREPRINDERI ACTIVE, 2019 (PESTE 100 DE FIRME)	126
TABEL 13 POTENȚIALUL DE SPECIALIZARE AL ECONOMIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN RAPORT CU ECONOMIA NAȚIONALĂ, 2014-2019	130
TABEL 14 PRODUCȚIA DE FRUCTE PE SPECII DE POMI, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, TONE, 2020 VS 2015	133
TABEL 15 PRODUCȚIA AGRICOLĂ ANIMALĂ, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2020 VS 2015	134
TABEL 16 PROIECTELE, CIFRA DE AFACERI ȘI VALOAREA CONTRACTATĂ PRIN PNDR, 2014-2020	136
TABEL 17 CLASAMENTUL PRINCIPALELOR SECTOARE ECONOMICE DUPĂ NUMĂRUL DE SALARIAȚI, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2019 (PESTE 500 DE SALARIAȚI)	142
TABEL 18 CÂȘTIGUL SALARIAL NOMINAL MEDIU NET LUNAR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI LOCALE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2019	145
TABEL 19 CLASAMENTUL PRINCIPALILOR EXPORTATORI ȘI IMPORTATORI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, 2020 ..	148
TABEL 20 DISTRIBUȚIA PERSONALULUI DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT PE TIPURI DE PERSONAL ȘI TIPURI DE INSTITUȚII ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	152
TABEL 21 MEDIA NUMĂRULUI DE ELEVII PER PROFESOR ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	152
TABEL 22 TOPUL LICEELOR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA DUPĂ PROMOVABILITATEA LA EXAMENUL DE BACALAUREAT, 2021	162
TABEL 23 LOCURI DISPONIBILE LA SPECIALIZĂRI DE LICENȚĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	163
TABEL 24 UNITĂȚILE SANITARE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA PE FORME DE PROPRIETATE, 2015, 2020	167
TABEL 25 NUMĂRUL DE PATURI ÎN UNITĂȚILE SANITARE DE TIPUL SPITALELOR PE FORME DE PROPRIETATE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	169
TABEL 26 EVOLUȚIA PERSONALULUI MEDICAL PUBLIC ȘI PRIVAT, 2014-2020, MUNICIPIUL BISTRIȚA	172
TABEL 27 SITUAȚIA CAZURILOR DE ÎMBOLNĂVIRI- CAZURI NOI LA MEDICI DE FAMILIE, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ȘI MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2015, 2018, 2020 ȘI EVOLUȚIA 2015-2020	178
TABEL 28 CENTRELE SOCIALE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA AFLATE ÎN ADMINISTRAREA DAS, 2020	179
TABEL 29 SERVICII DE TIP REZIDENȚIAL ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, AFLATE ÎN ADMINISTRAREA DGASPC BISTRIȚA - NĂSĂUD, 2020	180
TABEL 30 FURNIZORI PRIVAȚI DE SERVICII SOCIALE ACREDITAȚI ÎN BAZA LEGII 197/2012, CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITĂȚI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	182



TABEL 31 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII SI TINERI PE GRUPE DE VÂRSTĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020	184
TABEL 32 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII PROVENIȚI DIN FAMILII CU PĂRINȚI PLECAȚI LA MUNCĂ ÎN STRĂINĂȚATE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020	186
TABEL 33 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII PROVENIȚI DIN FAMILII CU PĂRINȚI PLECAȚI LA MUNCĂ ÎN STRĂINĂȚATE, JUD. BISTRIȚA - NĂSĂUD, 2014 - 2020	187
TABEL 34 POZIȚIILE OCUPATE ÎN CLASAMENTUL PRIVIND VITALITATEA CULTURALĂ A ORAȘELOR, PE INDICATORI	201
TABEL 35 EVOLUȚIA CAPACITĂȚII DE CAZARE TURISTICĂ EXISTENTĂ PE TIPURI DE STRUCTURI TURISTICE, NR. DE LOCURI ÎN PERIOADA 2014-2021	216
TABEL 36 EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI AI CIRCULAȚIEI TURISTICE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, ÎN PERIOADA 2014-2019	219
TABEL 37 SEZONALITATEA ACTIVITĂȚII TURISTICE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA ÎN ANUL 2019	220
TABEL 38 SEZONALITATEA ACTIVITĂȚII TURISTICE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA ÎN ANUL 2020	221
TABEL 39 ZONE PROTEJATE PRIN LEGEA NR. 5/2000 – VALORI ALE PATRIMONIULUI CONSTRUIT DE INTERES NAȚIONAL, MUNICIPIUL BISTRIȚA	237
TABEL 40 DISTRIBUȚIA MONUMENTELOR ISTORICE PE CATEGORII, MUNICIPIUL BISTRIȚA ȘI JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD	239
TABEL 41. VENITURI POTENȚIALE DIN PARCĂRI CU PLATĂ RAPORTATE LA ÎNCASĂRILE REALE DIN ANII 2019 ȘI 2020	265
TABEL 42 – LUCRĂRI PROPUSE – ADUCȚIUNI DE APĂ UAT BISTRIȚA	291
TABEL 43 – LUCRĂRI PROPUSE – EXTINDERE REȚELE DE APĂ POTABILĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	292
TABEL 44 – INSTALAȚII IPPC ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	311
TABEL 45 – EVOLUȚIA CONCENTRAȚIILOR MEDII ANUALE LA PRINCIPALII POLUANȚI ATMOSFERICI MONITORIZAȚI	312
TABEL 46 – INVENTARUL PRELIMINAR AL SITURILOR CONTAMINATE/POTENȚIAL CONTAMINATE LA NIVELUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA, 2018	315
TABEL 47 – OBIECTIVE CE POT FI AFECTATE DE INUNDAȚII LA NIVELUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA	322
TABEL 48 INSTITUȚII ȘI SERVICII CU PERSONALITATE JURIDICĂ LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	327
TABEL 49 MOBILITATEA PERSONALULUI LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	329
TABEL 50 POSTURI AFERENTE APARATULUI PROPRIU – PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA	330
TABEL 51 GRAD VECHIME PERSONAL PARTE A APARATULUI PROPRIU DE SPECIALITATE, POLIȚIEI LOCALE ȘI DIRECȚIEI DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ	330
TABEL 52 PARTICIPAREA LA CURSURI DE PERFECTIONARE ÎN PERIOADA 2017-2021	334
TABEL 53 PRIORITĂȚI DE FORMARE CONFORM DOMENIILOR DE PERFECTIONARE IDENTIFICATE ÎN RAPOARTELE DE EVALUARE	336
TABEL 54 SUME ALOCATE DIN BUGET PENTRU FINANȚAREA DE EVENIMENTE DE FORMARE PENTRU PERSONAL ÎN PERIOADA 2017-2021	337
TABEL 55 PUNCTE FORTE ȘI VULNERABILITĂȚI PRIVIND CAPACITATEA FINANCIARĂ A PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	343
TABEL 56 EVOLUȚIA PLANIFICĂRII VENITURILOR TOTALE ÎN PERIOADA 2017-2021 (MII RON)	345
TABEL 57 EVOLUȚIA PLANIFICĂRII CHELTUIELILOR TOTALE ÎN PERIOADA 2017-2021 (MII RON)	346
TABEL 58 VENITURI PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN PERIOADA 2015-2021	347
TABEL 59 COTĂ VALOARE TAXĂ PE CLĂDIRI LA NIVEL LOCAL	348
TABEL 60 CHELTUIELI PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN PERIOADA 2015-2021	349
TABEL 61 REGISTRUL DE EVIDENȚĂ DATORIE PUBLICĂ	350
TABEL 62 COSTURI CU SUBVENȚIILE ÎN PERIOADA 2017-2021, RON	350
TABEL 63 CHELTUIELI CONFORM CLASIFICAȚIEI FUNCȚIONALE ÎN PERIOADA 2015-2020	351
TABEL 64 PROIECTE ÎN DERULARE PRIN INTERMEDIUL PROGRAMELOR NAȚIONALE DE DEZVOLTARE LOCALĂ	355
TABEL 65 RESURSE MATERIALE DISPONIBILE LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	356
TABEL 66 DATE EVALUARE IMPLEMENTARE LEGEA 544/2001	358
TABEL 67 DATE EVALUARE IMPLEMENTARE LEGEA NR. 52/2003	360
TABEL 68 SISTEMUL DE PRIORITIZARE A PROIECTELOR	582
TABEL 69 CALENDARUL ȘI ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE PENTRU IMPLEMENTAREA SIDU	592



1. CONTEXT STRATEGIC

În vederea actualizării Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Bistrița, este necesară înțelegerea contextului strategic de nivel superior și actualizarea obiectivelor și priorităților de dezvoltare ale municipiului în conformitate cu noua perioadă de programare 2021-2027. Această nouă perioadă vizează și actualizarea politicilor europene pentru perioada de referință și a bugetelor aferente operaționalizării priorităților și politicilor definite. În calitate de Stat Membru, România trebuie să se alinieze acestor priorități și politici atât la nivel național, cât și la nivel local și sectorial, fiind astfel urmărită adaptarea la contextul strategic european și la instrumentele de suport disponibile.

În acest sens, demersul de elaborare a strategiei municipiului Bistrița va urmări corelarea cu documentele de planificare strategică relevante de la nivel global, european, național, regional și județean, fiind vizate obiectivele și direcțiile ce ghidează dezvoltarea la nivel macro, cât și cele specifice, orientate către teritoriul studiat.

1.1. CONTEXT STRATEGIC GLOBAL ȘI EUROPEAN

CONTEXTUL GLOBAL ȘI EUROPEAN PRIVIND DEZVOLTAREA URBANĂ SUSTENABILĂ

La nivel global politicile de dezvoltare durabilă s-au concretizat într-un demers strategic mai larg al Națiunilor Unite, respectiv Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite 2030 (UNSDG2030). Acestea au fost definite în cadrul Summit-ului privind dezvoltarea din septembrie 2015, în urma căruia a rezultat **AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ**, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economic, social și de mediu. În cadrul acestui demers au fost identificate o serie de 17 obiective de dezvoltare în toate domeniile esențiale ale societății umane.

Figura 1 Obiectivele de dezvoltare durabilă



SURSA: AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ



Prin intermediul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru orizontul de timp 2030 în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a in justiției și protejării planetei. Așa cum era de așteptat, subiectele de mediu și cele privind reducerea disparităților prin îmbunătățirea infrastructurii și a accesului la servicii mai bune pentru toți cetățenii au primit un caracter strategic.

Obiectivul de dezvoltare durabilă care integrează cel mai mult intervențiile care vizează dezvoltarea urbană, cu un grad mare de interes pentru strategia municipiului Bistrița, este Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 11, care include obiective specifice precum:

- 11.1 - asigurarea accesului tuturor la locuințe adecvate, sigure și la prețuri accesibile, precum și la servicii de bază și modernizarea cartierelor marginase, până în 2030;
- 11.2 – asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, accesibile, accesibile și sustenabile pentru toți, îmbunătățind siguranța rutieră, în special prin extinderea transportului public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor din situații vulnerabile, femeilor și copiilor, persoanele cu dizabilități și persoanele în etate, până în 2030;
- 11.3 – consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității de planificare și gestionare a așezărilor umane pe baze participative, integrate și sustenabile în toate țările, până în 2030;
- 11.6 – reducerea impactului negativ asupra locuitorilor orașelor, inclusiv acordând o atenție deosebită calității aerului și gestionării municipale a deșeurilor;
- 11.7 asigurarea accesului universal la spații verzi și la spații publice sigure, favorabile incluziunii și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane vârstnice și persoane cu dizabilități, până în 2030;
- 11.A – susținerea legăturilor economice, sociale și de mediu pozitive între zonele urbane, periurbane și cele rurale prin consolidarea capacității de planificare a dezvoltării la nivel național și regional;
- 11.B – creșterea substanțială a numărului de orașe și așezări umane care adoptă și implementează politici și planuri integrate în vederea incluziunii, eficienței resurselor, atenuării și adaptării la schimbările climatice, reziliența la dezastre și dezvoltarea și punerea în aplicare, în conformitate cu Cadrul Sendai pentru Reducerea Riscului de Dezastre 2015-2030, a politicilor de gestionare holistică a riscului de dezastre la toate nivelurile.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă stabilite de ONU la nivel mondial, destinate politicilor de dezvoltare urbană durabilă au fost adoptate în cadrul Conferinței Habitat III a ONU sub denumirea de **NOUA AGENDĂ URBANĂ**. Aceasta conține orientările necesare pentru ca orașele din toată lumea să fie mai favorabile incluziunii, mai ecologice, mai sigure și mai prospere. Ele au fost adoptate de Comisia Europeană prin intermediul a trei angajamente:

- **Punerea în aplicare a noii Agende urbane prin intermediul Agendei urbane a UE** – Agenda urbană a UE a fost concepută astfel încât orașele să aibă un cuvânt de spus în procesul de elaborare a politicilor. Cu cele 12 teme prioritare, guvernanta pe mai multe niveluri și accentul pus asupra învățării reciproce, Agenda urbană a UE contribuie la punerea în aplicare a noii Agende urbane în cadrul Uniunii Europene și în parteneriat cu părțile interesate din mediul urban – nu doar orașele, ci și întreprinderile, ONG-urile și reprezentanții statelor membre și ai instituțiilor UE;
- **Planurile de acțiune pentru cele 14 teme prioritare au fost elaborate și inspiră politicile și programele perioadei de programare 2021-2027** – Acestea includ recomandări în materie de politici, bune practici și proiecte/ acțiuni ce pot fi implementate în parteneriate și aplicate pe scară mai largă în UE. Planurile de acțiune vizează, printre altele, îmbunătățirea reglementărilor, a





mecanismelor de finanțare și a cunoștințelor în domeniile vizate, dar și politicile publice, guvernanța și practicile locale.

- **Elaborarea unei definiții armonizate la nivel mondial a noțiunii de oraș** – Aceasta ar facilita cadrul pe baza căruia orașele din toată lumea ar putea compara datele, stabili criterii de referință și asigura o mai bună monitorizare. Instrumentul utilizat este o bază de date online, precum și o listă mondială a orașelor care să includă principalele lor caracteristici.

Promovarea cooperării între orașe în domeniul dezvoltării urbane durabile, în spiritul rețelei URBACT finanțate de UE și din metodologia programului de cooperare urbană internațională (IUC) al UE, aplicat la nivel mondial. De asemenea, o platformă de relaționare online va oferi orientări și va permite cooperarea la nivel trans-regional.

DECLARAȚIA MINISTERIALĂ DE LA GENEVA PE LOCUIRE ȘI DEZVOLTARE URBANĂ DURABILĂ susține prioritățile Agendei Urbane – Habitat III și Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. În cadrul declarației sunt evidențiate provocări precum: accesibilitatea locuințelor (din punct de vedere financiar, schimbările climatice, întărirea legăturilor urban-rural și planificarea orientată către cetățean. Pentru a preîntâmpina aceste provocări, prin Declarația de la Geneva sunt promovate:

- Locuirea accesibilă;
- Inovarea, incluziunea și ameliorarea perspectivelor de viitor pentru tineri;
- Ameliorarea și eficientizare serviciilor publice pentru a susține dezvoltarea durabilă și echilibru de gen;
- Locuirea incluzivă care ține cont de persoane cu dizabilități și vârstnici;
- Integrarea provocărilor de mobilitate și sănătate publică în procesul de planificare;
- Orașe verzi, compacte și reziliente;
- Revitalizarea fondului construit, eficientizare termică și transferul către surse regenerabile de energie;
- Integrarea soluțiilor TIC în gestiunea orașelor ținând cont de confidențialitate și securitate;
- Întărirea guvernanței, mai ales la nivel de comunitate (asociații de proprietari etc.).

Un alt document strategic relevant în contextul elaborării SIDU Bistrița este **AGENDA TERITORIALĂ** a Uniunii Europene lansată în anul 2011, și revizuită ulterior în anul 2020. Documentul strategic revizuit vizează orizontul de timp 2030 și are la bază principalele provocări cu care se confruntă teritoriul european:

- Presiunea în continuă creștere în ceea ce privește dezvoltarea sustenabilă și schimbările climatice, pierderi ale biodiversității, utilizarea/ consumul terenului, calitatea apei, solului și aerului, energie sigură, accesibilă și sustenabilă, tranziție justă, lanțuri valorice circulare sau patrimoniu natural, cultural și peisaj.
- Disparitățile sociale și teritoriale sunt în creștere, evidențiindu-se creșterea dezechilibrelor și inegalităților în domenii precum: calitatea vieții, serviciile de interes general, dezvoltare socio-demografică, digitalizare și a 4-a revoluție industrială, forța de muncă și dezvoltare economică, interdependențe între locuri sau interconectarea la nivel global.

Pentru a face față provocărilor menționate mai sus, Agenda Teritorială 2030 se bazează pe două obiective generale, respectiv „O Europă justă” și „O Europă verde”. Cele două sunt susținute de 6 priorități orientate către dezvoltarea teritoriului european, după cum urmează:

- Europa echilibrată – Dezvoltare teritorială mai bine echilibrată, utilizând diversitatea Europei;
- Regiuni funcționale – Dezvoltare locală și regională convergentă, mai puțină inegalitate între locuri;





- Integrare peste granițe – Locuire și muncă mai ușoare peste granițele naționale;
- Mediu sănătos – Mediu ecologic mai bun, orașe și regiuni neutre din punct de vedere climatic și reziliente;
- Economie circulară – Economii locale puternice și sustenabile într-o lume globalizată;
- Conexiuni sustenabile – Conectivitate fizică și digitală sustenabilă a locurilor.

INIȚIATIVA URBANĂ EUROPEANĂ/EUROPEAN URBAN INITIATIVE (EUI) | Un nou instrument de sprijin pentru orașe, bazat pe prioritățile tematice ale Agendei urbane pentru UE, care acoperă toate zonele urbane. Acesta beneficiază de o alocare de 500.000.000 EUR, sub managementul direct sau indirect al Comisiei Europene. Inițiativa trebuie să acopere toate zonele urbane și să sprijine Agenda Urbană pe trei direcții principale de sprijin:

- Creșterea/ consolidarea capacității – prin susținerea unor rețele de cooperare, bune practici și transferabilitate, instruire și suport (pe baza URBACT, UDN și a altor inițiative pilot);
- Acțiuni inovatoare - Proiecte inovatoare pentru identificarea și testarea de noi soluții în zona dezvoltării urbane durabile, relevante la nivelul UE (pe baza experienței UIA și a altor programe);
- Sprijinirea dezvoltării cunoștințelor, elaborării politicilor și comunicării – prin Sprijinirea politicilor bazate pe date (evidence-based), valorificând rezultatele și expertiza din teren și de la furnizorii de cunoștințe (ESPON, JRC, JPI Urban Europe, Horizon Europe) - platformă de cunoștințe.

AGENDA URBANĂ PENTRU UE | Lansată în anul 2016, este o inițiativă inovatoare de politică urbană ce poate oferi exemple pentru strategiile și instrumentele de dezvoltare urbană prin promovarea cooperării între Statele Membre și între actorii la nivel local, regional și național, prin parteneriate și guvernare multi-nivel. Aceasta are rolul de a stimula creșterea, calitatea vieții și locuirii și inovarea în orașele europene și de a identifica și aborda prin parteneriate provocări urbane relevante la nivel european.

CONTEXTUL EUROPEAN PRIVIND PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027

Politica de Coeziune (PC) reprezintă politica regională și principala politică de investiții a UE și modelează peisajul finanțării europene pentru dezvoltare urbană. Prioritățile europene de finanțare pentru perioada de programare 2021-2027 sunt descrise în **Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize, din mai 2018**, prin care Comisia Europeană propune o nouă abordare strategică pentru Politica de Coeziune. În cadrul regulamentului sunt evidențiate noile obiective de politică, acestea fiind rezultatul corelării și simplificării celor 11 obiective tematice utilizate în perioada 2014-2020. Astfel, perioada 2021-2027 va fi ghidată de următoarele cinci obiective principale:

- **O Europă mai inteligentă** – o transformare economică inovatoare și inteligentă;
- **O Europă mai ecologică**, cu emisii scăzute de carbon;
- **O Europă mai conectată** – mobilitate și conectivitate TIC regională;
- **O Europă mai socială** – implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- **O Europă mai aproape de cetățeni** – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă.





Dacă obiectivul 5 (O Europă mai aproape de cetățeni) vizează în mod direct dezvoltarea urbană sustenabilă, pe baza strategiilor integrate de dezvoltare urbană, în toate celelalte obiective de politică se regăsesc obiective specifice relevante din perspectiva orașelor și pe care SIDU le are în vedere, după cum este subliniat în tabelul de mai jos:

Tabel 1 Obiectivele politicii de Coeziune pentru perioada 2021-2027

OBIECTIVE DE POLITICĂ	OBIECTIVE SPECIFICE
1. O Europă mai inteligentă	(i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
	(ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor
	(iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor
	(iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat
2. O Europă mai ecologică	(i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică
	(ii) Promovarea energiei din surse regenerabile
	(iii) Dezvoltarea la nivel local a unor sisteme energetice, rețele și sisteme de stocare inteligente
	(iv) Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor
	(v) Promovarea gestionării durabile a apelor
	(vi) Promovarea tranziției la o economie circulară
	(vii) Dezvoltarea biodiversității, a infrastructurii ecologice în mediul urban și reducerea poluării
3. O Europă mai conectată	(i) Îmbunătățirea conectivității digitale
	(ii) Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală
	(iii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere
	(iv) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile
4. O Europă mai socială	(i) Sporirea eficienței piețelor forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea inovării și a infrastructurii sociale
	(ii) Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii
	(iii) Îmbunătățirea integrării socio-economice a comunităților marginalizate, a migraților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale
	(iv) Asigurarea egalității de acces la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență primară
5. O Europă mai aproape de cetățeni	(i) Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a dezvoltării patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

În propunerea Comisiei Europene pentru bugetul 2021-2027, România are alocate 27 miliarde de euro prin Politica de Coeziune, cu 8% în plus față de perioada de programare 2014-2020.

La nivel național, creșterea va fi de aproximativ 65% pentru primele 2 obiective de politică, cu o creștere de 35% alocată *Obiectivului Prioritar 1 - O Europă mai inteligentă* și 30% pentru realizarea intervențiilor aferente *Obiectivului Prioritar 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii reduse de carbon*. Complementar, se vor mai susține intervenții prin *Obiectivul Prioritar 5 – O Europă mai aproape de cetățeni*, cu o alocare





minimă din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) de minim 6%. Toate aceste dezvoltări strategice la nivelul UE avantajează și stimulează demersul de actualizare a SIDU Bistrița.

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a trei categorii: mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate. Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii – șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice, primirea și integrarea migraților – pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultra periferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare inițiate și coordonate la nivel local. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane. Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în altă parte a Europei, împreună cu alte regiuni. Noua generație a programelor de cooperare interregională și transfrontalieră (INTERREG) va ajuta statele membre să depășească obstacolele transfrontaliere și să dezvolte servicii comune.

Perioada post-2020 marchează o creștere substanțială a resurselor alocate pentru domeniile cercetare-inovare și tehnologii digitale (+160%), dar și pentru domeniile atenuării schimbărilor climatice și mediului înconjurător, oferind astfel oportunități semnificative pentru dezvoltarea urbană durabilă. Mai mult, finanțarea va avea o concentrare tematică în jurul Obiectivului Prioritar 1 - O Europă mai inteligentă și Obiectivului Prioritar 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii reduse de carbon, concentrare ce se va reflecta și la nivel național și regional

Alte documente subsecvente relevante pentru perioada post-2020 în contextul acestui demers de planificare strategică sunt:

PACTUL VERDE EUROPEAN („THE EUROPEAN GREEN DEAL”) | ce reprezintă noua strategie a Uniunii Europene pentru asigurarea unei dezvoltări bazate pe tehnologii verzi și soluții durabile, pentru îndeplinirea obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050. Astfel, blocul european își propune să susțină cetățenii și companiile deopotrivă pentru a dezvolta și utiliza soluții ce susțin tranziția către o economie verde. Astfel, printre principalele provocări ale următoarei decade, transpuse în seturi de măsuri de politică în cadrul Pactului Verde European, se regăsesc o serie de elemente direct relevante pentru prezenta strategie:

- **ENERGIE CURATĂ** | Eliminarea utilizării cărbunelui ca sursă de energie reprezintă un pas crucial în atingerea obiectivelor climatice în 2030 și 2050. Astfel, eficiența energetică devine o prioritate la nivel comunitar, însă bazată pe surse regenerabile, concomitent cu reducerea contribuției cărbunelui și gazului natural. Pentru asigurarea unei alimentări cu energie sigură și la un preț acceptabil pentru toate tipurile de consumatori, piața europeană trebuie să devină mai integrată, interconectată și digitalizată;
- **INDUSTRIE DURABILĂ** | Economia circulară joacă un rol central în transformarea industrială la nivel european, viitorul fiind construit în jurul modernizării și creșterii eficienței, în special în industriile mari consumatoare de energie;
- **CONSTRUIREA ȘI RENOVAREA** | Creșterea eficienței energetice a clădirilor reprezintă o oportunitate atât prin prisma consumului de energie, cât și prin cea a susținerii economiilor locale, antrenând sectorul imobiliar sustenabil. Comisia Europeană va lansa o platformă dedicată acestui sector, reunind toți actorii relevanți susținerii acestui demers, pentru identificarea unor idei creative, mecanisme de finanțare și abordări inovatoare care să valorifice la maximum resursele existente;
- **MOBILITATEA DURABILĂ** | Reducerea emisiilor de carbon ca urmare a transportului trebuie să fie de cel puțin 90% pentru a contribui semnificativ la atingerea obiectivelor privind neutralitatea





climatică. Comisia Europeană are în plan să adopte o strategie pentru susținerea mobilității inteligente și durabile în 2020, având în centru nevoile utilizatorilor și încurajarea mijloacelor alternative de transport, nepoluante, mai sigure și accesibile.

MECANISMUL DE RELANSARE ȘI REZILIENȚĂ | Uniunea Europeană a înființat un instrument financiar temporar, #NextGenerationEU, în valoare de 750 de miliarde euro, pentru perioada 2021-2027, în vederea acordării de sprijin statelor membre pentru a face față provocărilor generate de pandemia de COVID-19 și consecințele sale economice. Mecanism de redresare și reziliență (MRR) este pilonul principal al #NextGenerationEU și are alocat un buget total de 672,5 miliarde euro. Pentru accesarea împrumuturilor și granturilor, fiecare state membru trebuie să elaboreze un plan național de redresare și de reziliență care să prezinte principalele reforme și intervenții prevăzute pentru perioada post-pandemie. Scopul MRR este acela de a sprijini economia și societățile statelor membre, de a le face mai sustenabile, mai reziliente și mai bine pregătite în fața provocărilor și oportunităților oferite de tranziția verde și tranziția digitală. Astfel, mecanismul se bazează pe 6 piloni principali, respectiv:

- Tranziția verde;
- Transformarea digitală;
- Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii;
- Coeziune socială și teritorială;
- Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională;
- Politici pentru generația următoare, copii și tineret.

Mecanismul este bazat, totodată, pe direcțiile și prioritățile promovate prin Pactul verde european ca strategie de dezvoltare sustenabilă a teritoriului european. Astfel, mecanismul este menit să contribuie semnificativ la integrarea acțiunilor climatice și a sustenabilității mediului, statele membre trebuind să asigure cel puțin 37% din alocarea totală a planului de redresare și reziliență către acțiuni care să contribuie la tranziția verde. Totodată, mecanismul vizează digitalizarea la nivel european, cu cel puțin 20% din alocarea planurilor de redresare și reziliență fiind destinate cheltuielilor digitale.

1.2. CONTEXT NAȚIONAL

CONTEXT PROGRAMATIC 2021-2027

Implementarea politicii de coeziune 2021-2027 la nivel național se va realiza prin intermediul a 9 programe operaționale, respectiv:

- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD);
- Programul Operațional Transport (POT);
- Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF);
- Programul Operațional Sănătate (POS);
- Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO);
- Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS);
- Programele Operaționale Regionale (POR);
- Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT);
- Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ).

Dintre acestea, **PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL NORD-VEST** reprezintă principalul document de orientare a investițiilor din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest și, implicit, a celor din județul Bistrița-Năsăud



și a municipiului Bistrița, în perioada 2021-2027. Prioritățile POR Nord-Vest pentru perioada de programare 2021-2027 sunt următoarele:

- Prioritatea 1 : O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice – 327,904 mil euro
- Prioritatea 2 : O regiune cu localități smart – 40,33 mil euro
- Prioritatea 3 : O regiune cu localități prietenoase cu mediul – 230,666 mil euro
- Prioritatea 4 : O regiune cu mobilitate urbană multimodală sustenabilă – 305,155 mil euro
- Prioritatea 5 : O regiune accesibilă – 184,979 mil euro
- Prioritatea 6 : O regiune educată – 75,680 mil euro
- Prioritatea 7 : O regiune atractivă – 210,363 mil euro
- Asistență tehnică : 60,46 mil euro

PLANUL NAȚIONAL DE RELANSARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR) al României, un document strategic extrem de important pentru perioada de programare 2021-2027, acesta stabilind domeniile și prioritățile de investiții de la nivel național, precum și a direcțiilor de reformă în contextul crizei pandemice existente. Documentul se bazează pe cei 6 piloni principali ai Mecanismului de redresare și reziliență european și propune alocarea a 29.2 miliarde EUR pentru reformele naționale.

Tabel 2 Buget propus prin PNRR pentru fiecare din cei 6 piloni

PILOT	COMPONENTĂ	BUGET
Pilonul I – Tranziția verde	I.1. Managementul apei	1,884
	I.2 Împădurim România și protejăm biodiversitatea	1,372
	I.3 Managementul deșeurilor	1,204
	I.4 Transport rutier, feroviar și alte moduri sustenabile de transport	7,620
	I.5 Fondul pentru Valul renovării	2,200
	I.6 Energie regenerabilă și infrastructură de gaz cu hidrogen	1,624
Total Pilon I	15,904 miliarde EUR	
Pilonul II – Transformare digitală	II.1 Cloud guvernamental și sisteme publice digitale interconectate	1,892
Total Pilon II	1,892 miliarde EUR	
Pilonul III – Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	III.1 Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii	482
	III.2 Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare, și reforma companiilor de stat	2,359
Total Pilon III	2,841 miliarde EUR	

PILOT	COMPONENTĂ	BUGET
Pilonul IV – Coeziune socială și teritorială	IV.1 Fondul local pentru tranziția verde și digitală	2,120
	IV.2 Turism și cultură	200
Total Pilon IV	2,320 miliarde EUR	
Pilonul V – Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională	V.1 Fondul pentru spitale și pentru creșterea accesului la Sănătate	2,455
	V.2. Reforme în domeniul social	217
	V.3 Reforma administrației publice, întărirea dialogului social și creșterea eficienței justiției	155
Total Pilon V	2,827 miliarde EUR	
Pilonul VI – Politici pentru noua generație	VI.1 România Educată	3,606
Total Pilon VI	3,606 miliarde EUR	

SURSA: PNRR IUNIE 2021

Cea mai ridicată alocare se regăsește în cazul Pilonului I, acesta vizând tranziția verde. În cadrul acestui pilon sunt propuse proiecte pentru utilitățile publice, fondul forestier și spațiile verzi, transportul feroviar, mobilitatea urbană, energia regenerabilă și eficiența energetică. Acesta este urmat de Pilonul VI, Pilonul III și Pilonul V, acestea fiind orientate către dezvoltarea socio-economică a teritoriului național.

CONTEXT STRATEGIC NAȚIONAL

În ceea ce privește documentele relevante de la nivel național, se remarcă următoarele:

- Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR);
- Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN);
- Masterplanul General de Transport (MPGT);
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (SNOFM) 2021-2027;
- Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români aparținând Minorității Rome 2021-2027;
- Strategia Națională privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități 2021- 2027;
- Strategia de Digitalizare a Educației din România 2021-2027;
- Strategia Națională privind Îmbătrânirea Activă (SNIA);
- Strategia pentru Cultură și Patrimoniu Național 2016-2022;
- Strategia Națională privind Protejarea Monumentelor Istorice 2022-2032.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI (SDTR)¹ este documentul strategic care vizează dezvoltarea teritoriului național pentru orizontul de timp 2035, prezentând viziunea și obiectivele de

¹ MDRAP, Strategia de Dezvoltare Teritorială a României, 2016



dezvoltare la nivel național, regional și interregional, precum și aspecte ce privesc dezvoltarea la nivel transfrontalier și transnațional.

Conform viziunii SDTR, „România în 2035 este o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții de viață și locuire pentru cetățenii săi și are un rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei”. Aceasta se bazează pe 5 obiective generale, după cum urmează:

- Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband;
- Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive;
- Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;
- Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială;
- Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.

În cadrul SDTR sunt propuse următoarele măsuri:

- Susținerea dezvoltării policentrice a teritoriului național;
- Sprijinirea dezvoltării zonelor economice cu vocație internațională;
- Asigurarea unei conectivități crescute a orașelor mici și mijlocii cu orașele mari;
- Susținerea dezvoltării infrastructurii de bază prin asigurarea accesului tuturor localităților la servicii de interes general;
- Întărirea cooperării între autoritățile publice de la diferite niveluri administrative în scopul asigurării unei dezvoltări armonioase a teritoriului național.

Scenariul „România policentrică” propus în cadrul SDTR se bazează pe următoarele direcții de dezvoltare:

- Îmbunătățirea infrastructurii care conectează orașele și zonele înconjurătoare acestora, în vederea extinderii masei lor economice;
- Asigurarea unor instituții publice performante în zonele mai slab dezvoltate (în special în domeniile educație, sănătate, infrastructura de bază pentru serviciile publice etc.), pentru a promova mobilitatea oamenilor și pentru a contribui la creșterea standardului de viață;
- Promovarea investițiilor în calitatea vieții în zonele cu potențial ridicat de creștere, pentru a spori capacitatea de a atrage și păstra capitalul uman necesar;
- Proiectarea și implementarea unor măsuri care să vizeze grupurile marginalizate și minoritare, în vederea susținerii participării acestora la procesele de dezvoltare, ca părți active ale economiei;
- Proiectarea și implementarea unor măsuri care să vizeze diaspora, cum ar fi facilități de reînnoire, pentru efectuarea de investiții sau inițiative de antreprenariat.

SDTR stabilește 10 linii directoare de planificare, dintre acestea fiind relevante pentru strategia prezentă următoarele:

- Încurajarea concentrării activităților industriale în parcuri tehnologice amplasate la limita exterioară a intravilanului unităților administrativ – teritoriale;
- Dezvoltarea complementarității între zonele urbane și zonele rurale;
- Încurajarea dezvoltării care utilizează energie verde și interzicerea construirii de imobile care utilizează în exploatare exclusiv combustibili fosili;

- Luarea măsurilor necesare pentru diminuarea efectelor negative ale riscurilor naturale și industriale;
- Încurajarea transportului sustenabil și obligativitatea elaborării planurilor de mobilitate;
- Încurajarea planificării și proiectării de calitate și limitarea derogării de la planurile de dezvoltare urbană și teritorială în vigoare;
- Încurajarea implicării cetățenilor și comunităților în elaborarea strategiilor de dezvoltare și obligativitatea consultării publicului asupra fiecărei etape ale acestora.

În acest context, municipiul Bistrița se regăsește în rândul orașelor cu o populație mai mică de 100,000 de locuitori, iar acesta este inclus într-o serie de măsuri care conduc la dezvoltarea teritoriului național, județean și local:

- Renovarea patrimoniului urban construit și punerea în valoare a identității arhitecturale, conținând acțiuni de realizare de PUZ de zone protejate pentru centrele istorice din mediul urban, precum și de operațiuni de restaurare și reabilitare a patrimoniului urban construit, în special la nivelul orașelor cu o concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național;
- Asigurarea accesului populației urbane la servicii de interes general. Dintre acțiunile acestei măsuri, relevantă este reabilitarea, modernizarea și dotarea spitalelor public din mediul urban inclusiv a unităților de primire a urgențelor;
- Realizarea unei politici în domeniul locuirii, incluzând construcția, reabilitarea și modernizarea locuințelor sociale, inclusiv în parteneriat public-privat ;
- Construcția, reabilitarea și modernizarea locuințelor sociale, cu precădere în orașele cu o pondere de peste 5% a populației în zone cu locuire precară;
- Îmbunătățirea legăturilor transcarpatice, în special în cuprinsul Carpaților Orientali: Satu Mare-Baia Mare-Mireșu Mare-Dej-Bistrița-Vatra Dornei-Suceava și Târgu Mureș-Iași-Ungheni
- Reabilitarea structurală și creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, inclusiv promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie pentru alimentarea acestora, cu precădere în orașele cu peste 50% din locuințe situate în blocuri;
- Realizarea de planuri urbanistice zonale (PUZ) zone protejate pentru centrele istorice din mediul urban, cu prioritate în orașele care dețin ansambluri urbane, conform Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate;
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea cu echipamente a spitalelor județene de urgență;
- Construcția, extinderea și reabilitarea campusurilor școlare din mediul urban, cu precădere la nivelul unităților de învățământ liceal cu peste 1.000 de elevi;
- Construcția unui centru rezidențial pentru persoane vârstnice în Municipiul Bistrița;
- Reabilitarea și reconversia siturilor industriale total sau parțial abandonate (brownfield), inclusiv a căilor ferate uzinale, și a fostelor unități militare din mediul urban în zone rezidențiale sau în spații publice, cu precădere în orașele cu suprafețe extinse de acest tip;
- Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată din comunele județului Bistrița-Năsăud.

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL (PATN) | Este descris ² ca suportul dezvoltării complexe și durabile, inclusiv al dezvoltării regionale a teritoriului și reprezintă contribuția specifică a țării noastre la dezvoltarea spațiului european și premisa înscrierii în dinamica dezvoltării economico-sociale europene. Planul de Amenajare a Teritoriului Național are caracter director și fundamentează programele

² Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, PATN





strategice sectoriale pe termen mediu și lung și determină dimensiunile, sensul și prioritățile dezvoltării în cadrul teritoriului României, în acord cu ansamblul cerințelor europene.

SECȚIUNEA I – REȚELE DE TRANSPORT – sunt propuse următoarele intervenții de modernizare/extindere a infrastructurii locale pentru o conectivitate ridicată a teritoriului:

- Autostrada Petea*)-Satu Mare-Baia Mare-Mireșu Mare-Dej-Bistrița-Vatra Dornei-Suceava;
- Drumurile expres sau cu 4 benzi:
 - Moisei-Năsăud-Bistrița-Reghin-Târgu Mureș;
- Aeroporturi noi: în zona municipiului Bistrița.
- Terminale de transport combinat existente, la care urmează să se execute lucrări de modernizare: terminalul Bistrița Nord;

SECȚIUNEA A II-A – APA – sunt propuse următoarele intervenții:

- Reabilitare și modernizare captare-tratare;
- Reabilitare rețea de distribuție;
- Extindere rețea de distribuție;
- Extindere rețea de canalizare;
- Modernizare și extindere stație de epurare.

SECȚIUNEA A III-A – ZONE PROTEJATE – identifică următoarele clădiri civile urbane: Casa Ioan Zidarul, Casa Argintarului, Șirul Argintarului; ansambluri urbane: Ansamblul urban fortificat

SECȚIUNEA A IV-A – REȚEAUA DE LOCALITĂȚI – În cadrul Studiului de fundamentare elaborat în vederea revizuirii PATN - Rețeaua de localități, în 2014, se propune o nouă metodologie de clasificare a orașelor și municipiilor. Această metodologie este preluată și în SDTR, aprobată 2016. În conformitate cu metodologia de clasificare a UAT urbane, municipiul Bistrița, intrând în categoria IV: municipii reședință de județ. Acestea sunt municipii poli județeni principali, sedii ale administrațiilor județene cu peste 40.000 de locuitori. În jurul Municipiului Bistrița, în calitatea sa de oraș mijlociu mare, este identificată posibilitatea realizării unei grupări teritoriale de rang II – GT II (entități teritoriale formate în jurul unui oraș de mărime mijlocie mare (categoria IV sau V) având peste 50.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură)).

SECȚIUNEA A V-A – ZONE DE RISC NATURAL – conform secțiunii aprobate prin Legea nr. 575/2001, municipiul Bistrița nu se regăsește în cadrul unităților administrativ-teritoriale cu risc de a fi afectate de inundații sau de cutremure. Secțiunea alunecări de teren include municipiul Bistrița în categoria municipiilor afectate de alunecări de teren, cu risc ridicat de producere a acestora.

SECȚIUNEA A VIII-A – ZONE TURISTICE – aprobată prin OUG nr. 142/2008, încadrează municipiul Bistrița în categoria UAT cu resurse naturale și antropice mari și foarte mari, resursa dominantă, fiind cea antropică.

MASTERPLANUL GENERAL DE TRANSPORT (MPGT) este un document strategic care vizează dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel național, urmărind nevoile de dezvoltare ale României, precum și direcțiile și obiectivele trasate de Uniunea Europeană în ceea ce privește transportul. MPGT se încadrează în orizontul de timp 2014-2030, conturând intervenții cu orizont 2020, cât și baza pentru intervențiile post 2020 și se concentrează pe următoarele teme generale și obiective strategice:

- Eficiență economică – sistemul de transport trebuie să fie eficient în ce privește operațiunile de transport și utilizatorii acestuia. În mod specific, beneficiile sistemului de transport ar trebui să depășească costurile;
- Sustenabilitate – acest concept include sustenabilitatea financiară, economică și de mediu. Modurile de transport așa numite durabile – feroviar, transport cu autobuzul și transport naval –





care sunt mai eficiente energetic și cu un grad mai scăzut de emisii trebuie dezvoltate în mod prioritar;

- Siguranța – investițiile în transporturi ar trebui să producă un sistem de transport mai sigur;
- Impactul asupra mediului – sistemul de transport nu trebuie să aibă un impact negativ asupra mediului;
- Dezvoltarea economică – sistemul de transport trebuie configurat astfel încât să permită dezvoltarea economică atât la nivel național, cât și la nivel regional. Investițiile în transporturi trebuie, de asemenea, să favorizeze echitatea față de cetățenii României;
- Finanțarea - există un deficit substanțial de finanțare a transporturilor în România. La nivelul proiectelor, disponibilitatea fondurilor europene prin intermediul Fondurilor Structurale (FC, FEDR, Connecting Europe Facility (CEF) și PPP) vor afecta oportunitatea implementării acestora dar și prioritizarea lor. Programul general va trebui să se încadreze în limita unor estimări realiste a fondurilor naționale și internaționale disponibile pe perioada planificată.”³

MPGT prezintă 5 coridoare-cheie la nivel național, definite pe baza legăturilor între principalele regiuni de dezvoltare, poli de creștere economică și centre industriale. Totodată, acestea urmăresc conectarea principalelor puncte de trecere a frontierei cu rețeaua TEN-T (Core și Comprehensive).

În ceea ce privește municipiul Bistrița, acest document vizează ca proiecte importante realizarea drumului expres Turda - Halmeu (+ Bistrița, Baia Mare și Petea) (faza I), drum rutier/transregio Bistrița (Beclean) - Salva - Moisei – Cârlibaba, Suceava – Bistrița, drum rutier Bistrița VO, iar printre alte obiective generale sunt menționate următoarele:

- Îmbunătățirea vitezei de călătorie pe traseul dintre Turda și Halmeu, îmbunătățind astfel și conectivitatea la nivel regional prin municipiile Cluj - Napoca, Bistrița, Satu Mare, și Baia Mare.

STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ 2021-2027⁴ | Prezintă o viziune generală pentru anul 2027, urmărindu-se ca la nivelul acestui an „forța de muncă să fie ocupată sustenabil și înzestrată cu competențe necesare pentru a face față schimbărilor tehnologice, digitale și tendințelor globale - piața muncii va asigura o competitivitate durabilă și cu sisteme de protecție socială flexibile adaptate și adecvate”⁵. Obiectivul general al strategiei este de a crește nivelul de ocupare prin măsuri de activare a persoanelor inactive apte de muncă, a șomerilor, în special a celor de lungă durată, a tinerilor, inclusiv NEETs, prin asigurarea unor tranziții rapide și de calitate în ocupare pentru tinerii absolvenți, prin dezvoltarea resurselor umane, prin stimularea culturii și a inițiativei antreprenoriale și prin stimularea creării de noi oportunități și locuri de muncă, fiind susținut de următoarele obiective specifice:

- Integrarea durabilă pe piața muncii a forței de muncă disponibile;
- Creșterea gradului de valorificare a potențialului economic al tinerilor (inclusiv NEETs);
- Modernizarea și consolidarea instituțiilor pieței muncii în vederea creării unui mediu care să conducă la crearea unei piețe a muncii flexibile, funcționale și reziliente;
- Consolidarea sistemului de formare profesională a adulților pentru o mai bună conectare la cerințele pieței muncii.

³ Ministerul Transporturilor, Master Plan General de Transport al României, 2015

⁴ Este în stadiul de Proiect de Hotărâre privind aprobarea strategiei

(http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/MMPS/Transparenta_decizionala/Proiect_SNOFM_2021-2027.pdf)

⁵ http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/MMPS/Transparenta_decizionala/Proiect_SNOFM_2021-2027.pdf



STRATEGIA GUVERNULUI ROMÂNIEI DE INCLUZIUNE A CETĂȚENILOR ROMÂNI APARTINÂND MINORITĂȚII ROME 2021-2027 ⁶ | Urmărește incluziunea socio-economică a cetățenilor români aparținând minorității rome la un nivel similar cu cel al restului populației, obiectivul general fiind reprezentat de creșterea calității vieții cetățenilor români aparținând minorității rome, fundamentată pe cetățenie activă, incluziune socio-economică și valorizarea patrimoniului cultural rom. În acest context, sunt urmărite următoarele direcții strategice:

- Consolidarea dimensiunii cetățeniei active a grupului reprezentat de cetățenii români aparținând minorității rome, cu accent pe cei aflați în situație de vulnerabilitate, ținând seama de diversitatea și particularitățile neamurilor de romi, în scopul de-a pune în valoare potențialul acestora din perspectiva contribuției la viața publică, socială, economică și culturală a țării;
- Identificarea cauzelor ce conduc la vulnerabilități, astfel încât intervențiile să fie eficiente și complementare;
- Includerea măsurilor propuse pentru atingerea obiectivelor specifice în strategiile sectoriale, respectiv în Programele Naționale existente sau propunerea de noi programe naționale cu adresabilitate specifică, acolo unde este cazul;
- Împuternicirea autorităților publice locale în dezvoltarea și punerea în aplicare, în colaborare cu instituțiile deconcentrate și cele descentralizate, a măsurilor distincte de incluziune socială a romilor în strategiile de dezvoltare locală.

Obiectivele specifice urmărite sunt următoarele:

- Îmbunătățirea condițiilor de locuire și a infrastructurii în comunitățile vulnerabile cu romi;
- Asigurarea accesului cetățenilor români de etnie romă la educație inclusivă de calitate;
- Impulsionarea gradului de ocupare a romilor în concordanță cu cerințele pieței, astfel încât să se evite segmentarea competențelor și a oportunităților și să se permită evoluția profesională a acestora;
- Îmbunătățirea stării de sănătate a membrilor comunităților vulnerabile de romi;
- Susținerea cercetării, conservării și promovării patrimoniului cultural rom și al identității rome.

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND INCLUZIUNEA SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI 2021-2027 ⁷ | Vizează continuarea și dezvoltarea demersului de implementare a *Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități* în vederea asigurării cadrului pentru exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități. Astfel, sunt considerate domenii precum accesibilitatea și mobilitatea, protecția efectivă a drepturilor persoanelor cu dizabilități, ocuparea, protecția socială (inclusiv abilitarea/reabilitare), viața independentă și integrarea în comunitate (inclusiv accesul la servicii publice), educația, sănătatea și participarea politică și publică.

STRATEGIA DE DIGITALIZARE A EDUCAȚIEI DIN ROMÂNIA 2021-2027 | Ministerul Educației și Cercetării a lansat în consultare publică, *Strategia de Digitalizare a Educației din România 2021-2027- SMART-EDU*. Pilonii pe care este construită această strategie sunt următorii:

- Competențe digitale relevante pentru transformarea digitală;
- Ecosistem digital de educație și formare de înaltă performanță.

⁶ Strategia este încă în stadiul de draft (http://sgglegis.gov.ro/legislativ/docs/2020/11/152nftks6zbd3vpw8_jr.pdf)

⁷ Este în stadiul de proiect în prezent (<http://andpdca.gov.ro/w/stategia-nationala-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati-2021-2027-proiect/>)





Țintele pe care strategia le propune sunt următoarele:

- 90% din populația României să fie alfabetizată digital;
- Formarea a 82% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani pentru meserii emergente, în vederea inserției cu succes pe piața muncii;
- Dotarea tuturor unităților de învățământ din România cu infrastructură și resurse tehnologice adaptate schimbărilor permanente.

Așadar, SMART EDU urmărește:

- Un sistem de educație flexibil, digitalizat, adaptabil, de calitate, capabil să răspundă provocărilor și să genereze schimbarea;
- Cetățeni activi, bine integrați pe piața muncii din perspectiva utilizării tehnologiilor digitale;
- Creștere economică sustenabilă, bazată pe meserii ale viitorului;
- Oportunități de dezvoltare digitală în domeniul educației și formării profesionale pentru o societate digitală și o economie verde;
- Consolidarea rezilienței și predictibilitatea funcțională a sistemului de educație în era digitală.

Strategia mai prevede, de asemenea, următoarele aspecte:

- Revizuirea programei pentru învățământul secundar;
- Dezvoltarea de programe pentru alfabetizarea digitală a copiilor cu dizabilități;
- Dezvoltarea de stagii de practică pentru studenți și realizarea de programe de formare pentru părinți care să le permită acestora să-și susțină elevii nu numai în învățarea online ci și în achiziția de competențe digitale;
- Dezvoltarea competențelor digitale permanente prin centre comunitare și care să pună la dispoziția comunității resursele și consilierea pentru dezvoltarea competențelor digitale;
- Stimularea IMM-urilor pentru desfășurarea de programe de formare a personalului propriu pentru dobândirea competențelor digitale prin vouchere care să asigure accesul la acest tip de programe;
- Infrastructură și resurse tehnologice pentru toate unitățile de învățământ;
- Resurse educaționale deschise, operaționalizarea bibliotecii școlare virtuale care să pună la dispoziția elevilor și a cadrelor didactice resursele necesare desfășurării procesului de educație, crearea de clase virtuale, etc;
- Conexiune la internet pentru toate unitățile de învățământ din România;
- Conexiune 4G pentru elevii din toată țara cu posibilitatea oferirii de vouchere care provin din comunități dezavantajate;
- Crearea de spații comunitare cu acces gratuit la internet în special în comunitățile vulnerabile;
- Securitatea cibernetică și siguranța datelor.

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND ÎMBĂTRÂNIREA ACTIVĂ (SNIA) vizează reducerea îmbătrânirii fizice premature și încurajarea populației vârstnice de a participa activ în societate până la o vârstă cât mai înaintată. Astfel, Strategia promovează principiile acceptate de ONU și de Comisia Europeană, respectiv autoîmplinirea, participarea, independența, îngrijirea și demnitatea.

Totodată, această se bazează pe 3 obiective strategice, după cum urmează:



- Prelungirea și îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice;
- Promovarea participării sociale active și demne a persoanelor vârstnice;
- Obținerea unui grad mai ridicat de independență și siguranță pentru persoanele cu nevoi de îngrijire de lungă durată.

Strategia Națională privind Îmbătrânirea Activă se află în strânsă legătură cu Strategia Națională de Sănătate, fiind necesare pregătirea sistemului medical pentru deservirea populației vârstnice, cât și întârzierea îmbătrânirii fizice și a apariției bolilor cronice.

STRATEGIA PENTRU CULTURĂ ȘI PATRIMONIUL NAȚIONAL 2016-2022 | Aceasta stabilește prioritățile și direcțiile de acțiune pentru planificarea culturală de la nivel național din perioada 2016-2022, urmărind o dezvoltare culturală echilibrată, durabilă și inteligentă, care să fie în beneficiul societății și a tuturor actorilor implicați. Documentul se bazează pe 5 axe prioritare, fiecare cuprinzând obiective și direcții de acțiune specifice, după cum se poate observa în tabelul de mai jos:

Tabel 3 – Obiectivele Strategiei pentru Cultură și Patrimoniu Național relevante în contextul proiectului

AXA PRIORITARĂ	OBIECTIV GENERAL	DIRECȚIE DE ACȚIUNE
Economia creativă	Dezvoltarea antreprenoriatului în SCC	-
	Valorificarea avantajelor competitive ale SCC pentru dezvoltare	-
	Creșterea activității comerciale externe a operatorilor români din SCC	-
Acces la cultură și diversitatea expresiilor culturale	Dezvoltarea publicului pentru cultură	Susținerea diversificării categoriilor de public al instituțiilor de cultură
		Impulsionarea creșterii consumului cultural
		O mai bună înțelegere a obiectivelor comune domeniilor culturii și educației – educație prin și pentru cultură
	Dezvoltarea creativității contemporane	-
	Creșterea vitalității formelor culturale specifice minorităților naționale și ale noilor grupuri etnice de pe teritoriul României	-
Capacitatea sectoarelor culturale și creative	Amplificarea intervențiilor culturale pentru grupurile vulnerabile	-
	Îmbunătățirea serviciului public în domeniul culturii	Sprrijinirea performanței administrației și a instituțiilor publice de cultură
		Promovarea integrității în sectorul cultural public
		Încurajarea guvernării participative prin informarea și implicarea operatorilor culturali
	Extinderea și modernizarea infrastructurii culturale	-
	Debirocratizarea și actualizarea cadrului de reglementare și a practicilor de finanțare a SCC	-



AXA PRIORITARĂ	OBIECTIV GENERAL	DIRECȚIE DE ACȚIUNE
	Îmbunătățirea statutului socio-profesional și a condiției creatorului	-
	Creșterea rolului TIC în cultură	-
	Dezvoltarea competențelor practicienilor culturali și a atractivității SCC ca are ocupațională pentru alegerea unei profesii	-

SURSĂ: STRATEGIA PENTRU CULTURĂ ȘI PATRIMONIUL NAȚIONAL

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND PROTEJAREA MONUMENTELOR ISTORICE 2022-2032 este elaborată urmărindu-se cinci principii generale legate de patrimoniul cultural. Astfel, patrimoniul cultural este recunoscut drept resursă non-regenerabilă pentru dezvoltarea societății, resursă a cărei valorificare durabilă și conservare integrată sunt esențiale pentru generațiile actuale și viitoare. Responsabilitatea păstrării și punerii în valoare a patrimoniului cultural aparține statului și colectivităților, iar guvernarea participativă este instrumentul necesar pentru asigurarea implicării colective în protejarea bunurilor culturale, inclusiv prin cunoașterea acestora asigurată de educația generală și formarea profesională de specialitate. Nu în ultimul rând, protejarea patrimoniului cultural trebuie să beneficieze de noile tehnologii, digitalizarea informațiilor și procedurilor administrative specifice, precum și accesibilitatea largă a datelor despre bunurile culturale trebuind să fie o prioritate, la nivel național.

Cele cinci principii sunt:

- Principiul digitalizării și al datelor deschise, în protejarea patrimoniului cultural;
- Principiul recunoașterii și prioritizării patrimoniului cultural ca resursă pentru dezvoltare durabilă;
- Principiul valorificării durabile și conservării integrate a monumentelor istorice și a patrimoniului cultural imobil ca resursă non-regenerabilă;
- Principiul educației și formării de specialitate și al abordării interdisciplinare a patrimoniului cultural;
- Principiul responsabilității colective și al guvernării participative a monumentelor istorice și patrimoniului cultural imobil.

1.3. CONTEXT STRATEGIC REGIONAL ȘI JUDEȚEAN

Documentele relevante de la nivel regional și județean sunt următoarele:

- Planul pentru Dezvoltare Regională (PDR) Regiunea Nord-Vest 2021-2027;
- Strategia de Specializare Inteligentă Nord-Vest;
- Planul județean de gestionare a deșeurilor în județul Bistrița-Năsăud (2020-2025);
- Planul de menținere a calității aerului în județul Bistrița-Năsăud 2018-2022;
- Strategia de Dezvoltare a Județului Bistrița-Năsăud 2014-2020.

PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (PDR) PENTRU REGIUNEA NORD-VEST 2021-2027 | Acest plan propune drept obiectiv creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea, în vederea diminuării disparităților intra- și interregionale și creșterea standardului de viață. Prioritățile propuse prin PDR și măsurile asociate acestora sunt următoarele:

- Economie competitivă, bazată pe inovare și digitalizare:



- Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri;
- Sprijinirea ecosistemului de inovare și a activităților economice în domeniile de specializare inteligentă;
- Stimularea CDI și adoptării tehnologiilor avansate, în mediul public și privat;
- Promovarea și dezvoltarea tehnologiilor digitale.
- Capital uman și social dezvoltat:
 - Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri;
 - Sprijinirea ecosistemului de inovare și a activităților economice în domeniile de specializare inteligentă;
 - Stimularea CDI și adoptării tehnologiilor avansate, în mediul public și privat;
 - Promovarea și dezvoltarea tehnologiilor digitale.
- Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv:
 - Dezvoltarea integrată și sustenabilă a zonelor urbane funcționale, a municipiilor și orașelor;
 - Dezvoltarea zonelor rurale și creșterea calității vieții în mediul rural, prin echiparea cu infrastructură și dotări;
 - Dezvoltarea infrastructurii și susținerea evenimentelor culturale, sportive și de agrement;
 - Digitalizarea serviciilor publice dedicate comunității, vizitatorilor și actorilor economici;
 - Protejarea și valorificarea patrimoniului antropic 3.6. Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic.
- Mediu natural valorificat responsabil:
 - Protejarea și valorificarea patrimoniului natural, a biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi;
 - Creșterea rezilienței la hazarduri naturale și schimbări climatice;
 - Reducerea poluării, ameliorarea și monitorizarea calității factorilor de mediu;
 - Promovarea utilizării sustenabile a resurselor energetice și valorificarea surselor de energie regenerabilă;
 - Modernizarea și dezvoltarea sistemelor de management al apelor, apelor uzate și deșeurilor;
 - Sprijinirea economiei circulare în vederea eliminării deșeurilor și (re)utilizării continue a resurselor.
- Conectivitate fizică și digitală ridicată
 - Dezvoltarea infrastructurii de transport în lungul rețelei TEN-T;
 - Creșterea conectivității locale feroviare și rutiere la rețeaua TEN-T;
 - Sprijinirea mobilității durabile intra-regionale, inclusiv cu scop turistic și de agrement;
 - Sprijinirea mobilității durabile în cadrul zonelor urbane funcționale, municipiilor și orașelor;



- o Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor digitale.

STRATEGIA DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ NORD-VEST | Această strategie este susținută prin obiectivele strategice investiționale ale Politicii de Coeziune a Uniunii Europene, în special prin Obiectivului de Politică 1 "O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente". Conform acesteia, strategia⁸ *identifică sectoarele prioritare de intervenție și modelele adecvate de abordare a acestei specializări pentru a susține procese specializate de inovare în rândul agenților economici prin care să obțină o transformare structurală a acestor sectoare pentru creșterea competitivității acestora în economia globală.*

Obiectivele strategice fac legătură dintre viziunea strategiei și acțiunile propuse prin planul de acțiuni, toate acestea în conformitate cu contextul strategic european, național și regional în domeniul politicii de coeziune, iar acestea sunt:

- **Os. 1 Transformarea structurală a economiei** prin inovare bazată pe noi tehnologii pentru a răspunde principalelor provocări societale și economice, având la bază principiile sustenabilității și ale economiei circulare;
- **Os. 2 Dezvoltarea ecosistemului regional de inovare** și conectarea acestuia la rețele naționale, europene și globale
- **Os. 3 Dezvoltarea capacității de cercetare și de valorificare a rezultatelor cercetării** în vederea creșterii gradului de inovare
- **Os. 4 Valorificarea avantajelor digitalizării** atât în sectorul public cât și în mediul privat.

În contextul strategiei de specializare inteligentă sunt prioritizați următorii piloni:

- **Pilon I – Inovare pentru sănătate și bunăstare**- sprijinirea inovării în domenii cu tradiție în regiune în scopul îmbunătățirii sănătății și bunăstării unui mare număr de locuitori;
- **Pilon II – Dezvoltarea sectoarelor emergente**- valorificarea rezultatelor din activitatea de cercetare-dezvoltare bazate pe tehnologii avansate în vederea dezvoltării unor activități economice emergente, de nișă, în concordanță cu tendințele globale;
- **Pilon III – Transformare digitală: Agenda digitală regională**- digitalizarea economiei și societății, sprijinită de tranziția către inovare a sectorului TIC;

PLANUL JUDEȚEAN DE GESTIONARE A DEȘEURILOR ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD (2020-2025) | reprezintă principala sursă de orientare asupra legislației de mediu și punctează sarcinile și mijloacele care au fost utilizate pentru îndeplinirea obiectivelor, precum și detaliile raportate la acțiunile pe care actorii relevanți trebuie să le promoveze pentru a atinge țintele propuse.

Principalele obiective ale PJGD Bistrița-Năsăud sunt:

- prezentarea situației actuale în domeniul gestionării deșeurilor la nivelul județului Bistrița-Năsăud: cantități de deșeuri generate și gestionate, instalații existente, identificarea problemelor care cauzează un management ineficient al deșeurilor;
- prognoza generării deșeurilor, alternative de gestionare a deșeurilor (doar pentru deșeurile municipale), stabilirea, pe baza prevederilor legale și a obiectivelor stabilite prin PNGD și SNGD, a obiectivelor și țăintelor pentru categoriilor de deșeuri care fac obiectul planificării la nivel județean;
- stabilirea unor măsuri de prevenire a generării deșeurilor, în baza măsurilor propuse în Programul Național de Prevenire a Generării Deșeurilor (PNPGD);

⁸ Specializare Inteligentă, ADR NV



- identificare necesităților investiționale în domeniul gestionării deșeurilor municipale. Elaborarea Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Bistrița-Năsăud are ca scop definirea tuturor obiectivelor și țințelor în conformitate cu cele cuprinse în Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, abordarea aspectelor privind gestionarea deșeurilor municipale la nivel județean, respectiv a servi ca bază de date pentru stabilirea necesarului de investiții în domeniul gestionării deșeurilor.

PLANUL DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD 2018-2022 | Acest plan identifică principalele nevoi și provocări cu care se confruntă județul la momentul elaborării și conturarea unui set de măsuri specifice care să asigure menținere a unei calități cât mai ridicate a aerului de pe teritoriul județean. Astfel, măsurile care vizează municipiul Bistrița sunt următoarele:

- În domeniul energiei- instalații mici de ardere:
 - Reabilitarea termică a sistemelor de încălzire pentru școli și clădiri administrative care sunt în administrarea primăriilor sau autorităților publice din județ;
 - Reabilitarea termică a locuințelor din m. Bistrița- 20% din nr. Total al blocurilor de locuințe construite până în anul 1990;
- În domeniul transportului:
 - Creșterea mobilității durabile - reabilitarea rețelei stradale, inclusiv a intersecțiilor, podurilor și trotuarelor;
 - Amenajare piste biciclete;
 - Creșterea mobilității durabile la nivelul centrelor urbane- devierea traficului greu și de lungă distanță pe artere ocolitoare;
 - Dezvoltarea unui sistem de transport urban de înaltă calitate prin susținerea unui transport nepoluat- înființarea liniei verde de transport cu autobuze hibride sau electrice, reglementări trafic și optimizare condiții de parcare;
 - Întinerirea parcurilor auto cu autovehicule cu norma de poluare Euro 3 și Euro 4 ale instituțiilor (trecerea la Euro 5);
 - Campanii de informare și conștientizare a cetățenilor, în special a copiilor și tinerilor cu privire la schimbările climatice, reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă datorate utilizării modalităților de transport sustenabile prin:
 1. Acțiuni de marcare a evenimentelor ecologice din calendarul internațional- săptămâna europeană a mobilității, 22 septembrie/ ziua fără autoturism, Earth Hour, Ziua Mondială a Mediului, etc.
 2. implementarea de proiecte europene- Citizen, Traffic Snake Game, MOBI;
 3. Cursuri de educație ecologică Școala Verde.
- În domeniul industriei:
 - Eficientizare consum gaze naturale- industriei NFR 1A2a (ardere industrială);
 - Măsuri de relocare/amplasare a unităților mici și medii de producție în noile parcul industriale din afara zonei urbane;
 - Înființarea unui Centru integrat de cercetare-inovare aplicată în domeniile: electro-mecanică, mase plastice, acumulatori și baterii, trefilarea firelor la rece, turism, prelucrarea lemnului, agro-alimentar, industrii creative;
- În cadrul altor domenii:





- Prevenirea și combaterea efectelor riscurilor naturale- extinderea și îmbunătățirea infrastructurii de protecție împotriva eroziunii solurilor;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD 2014-2020 | Deși strategia nu mai este de actualitate, viziunea dezvoltării strategice cuprinde obiective care au ca orizont de timp anul 2025. Conform strategiei de dezvoltare, viziunea dezvoltării strategice a Județului Bistrița-Năsăud până în 2025 se bazează pe abordarea integrată și personalizată pe zone de dezvoltare, pe transformarea în avantaj competitiv a potențialului industrial dar și agricol, pe reindustrializare specializată diversificat, pe valorificarea mai inteligentă a resurselor naturale, culturale și istorice din județ care au caracter de unicat pe plan național și internațional, pe motivarea și dezvoltarea coerentă a resursei umane existente și atragerea de resursă umană înalt calificată, pe calificare și recalificare eficace, pe punerea unui accent permanent la nivelul administrației publice, agenților economici din industrie, agricultură și turism pe creativitate și inovare, pe comunicare și colaborare, pe clusterizarea și diversificarea inteligentă a sectorului industrial și agricol specific județului, inclusiv pe furnizarea de produse proprietare sofisticate – cu valoare adăugată ridicată și cu caracteristici unicat –, pe aplicarea fermă a unui întreg cadru de măsuri și mecanisme de incluziune socială, de protejare a mediului înconjurător, inclusiv pe orientarea adecvată a activităților sociale și economice din județ, pe încurajarea competiției (competiției pe elemente de diferențiere și colaborării pe proiecte de interes larg) între administrațiile publice locale. Astfel, obiectivele specifice propuse sunt următoarele:

- Dezvoltare economică inteligentă prin specializare diversificată;
- Dezvoltare durabilă;
- Diferențiere prin valorizarea inteligentă a tradițiilor și valorilor autentice;
- Conectivitate sporită;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA PENTRU PERIOADA 2010-2030, ACTUALIZATĂ 2015-2030 | reprezintă principalul document strategic în vigoare la nivelul municipiului Bistrița care definește contextul urban și identifică principalele probleme și provocări la nivel local. Documentul propune viziunea de dezvoltare și obiectivele strategiei, precum și potențialele proiecte, implementarea și monitorizarea acestora, integrat cu definirea cadrului partenerial abordat.

Viziunea de dezvoltare propusă în cadrul documentului strategic vizează următoarele: *"În anul 2030, municipiul Bistrița va fi cel mai modern burg din Transilvania, un municipiu european cu o economie competitivă, diversificată și inovativă, care valorifică sustenabil resursele zonei, atractiv pentru turiștii aflați în căutarea comorilor trecutului, dar și pentru investitorii care valorifică oportunitățile prezentului, cu o calitate ridicată a vieții pentru locuitorii săi, educați și sănătoși, atașați de comunitatea lor și implicați activ în dezvoltarea, în armonie cu natura, a acesteia, cu lideri capabili să răspundă schimbărilor și să se implice responsabil în construirea viitorului"*⁹.

Raportat la obiectivul principal al strategiei, acesta este reprezentat de *asigurarea unei dezvoltări echilibrate, coerente și armonioase a municipiului Bistrița, sub aspectele reducerii emisiilor de carbon, îmbunătățirii competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, îmbunătățirii accesului, utilizării și creșterii calității TIC (Tehnologiei Informatice și de Comunicații) și promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii în CDI (Cercetare – Dezvoltare – Inovare), transferul de tehnologii, inovarea socială, ecoinovarea și aplicațiile de servicii publice raportate la activitățile economice, sociale, al dotărilor, al*

⁹<https://www.primariabistrita.ro/municipul-bistrita/documente-strategice/strategia-de-dezvoltare-locala-urbana/>





accesibilității, al mobilității și al calității mediului, al existenței condițiilor de viață și de muncă echitabile pentru toți cetățenii municipiului și investitorii acestuia până în anul 2030.¹⁰

În vederea atingerii obiectivului general al strategiei, au fost stabilite mai multe obiective-cheie SMART care abordează principalele probleme identificate la nivelul municipiului:

- OC1 - Inovare și competitivitate în economia locală și creșterea numărului mediu de salariați cu 15% până în anul 2030;
- OC2 - Reducerea cu 2 % a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate până în anul 2023 OC3 - Îmbunătățirea infrastructurii educaționale prin reabilitarea a 30% din unitățile de învățământ până în 2023;
- OC4 - Reducerea cu 20% a emisiilor de dioxid de carbon până în anul 2020;
- OC5 - Creșterea populației municipiului Bistrița cu 2% până în anul 2020;
- OC6 –Dezvoltarea echilibrată, coerentă și armonioasă a teritoriului municipiului Bistrița sub aspectul asigurării la standarde europene a calității aerului, solului și apei, combaterea poluării fonice și prevenirea riscurilor naturale, până în anul 2023;
- OC7 –Creșterea calității vieții prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, în 95%, respectiv 85% din gospodăriile din municipiul Bistrița, până în anul 2030, OC8 – Reciclarea, reutilizarea a 50% din masa totală a deșeurilor municipale până în anul 2020.

2. ANALIZA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI ANTERIOARE

Primăria Municipiului Bistrița a elaborat, în perioada 2010-2011, Strategia de Dezvoltare Locală a municipiului Bistrița pentru perioada 2010 - 2030, în cadrul unui proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, Axa prioritară 1, Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice, Domeniul 1.1: Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ, Operațiunea: „Strategii de dezvoltare locală”. Ca urmare a noului exercițiu financiar pentru perioada 2014-2020, a apărut necesitatea actualizării strategiei (SIDU), conform cerințelor Documentului cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane Durabile de pe Axa prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane durabile din cadrul POR 2014-2020. Strategia a fost aprobată prin Hotărârea Consiliului Local al municipiului Bistrița nr. 54/04.05.2017.

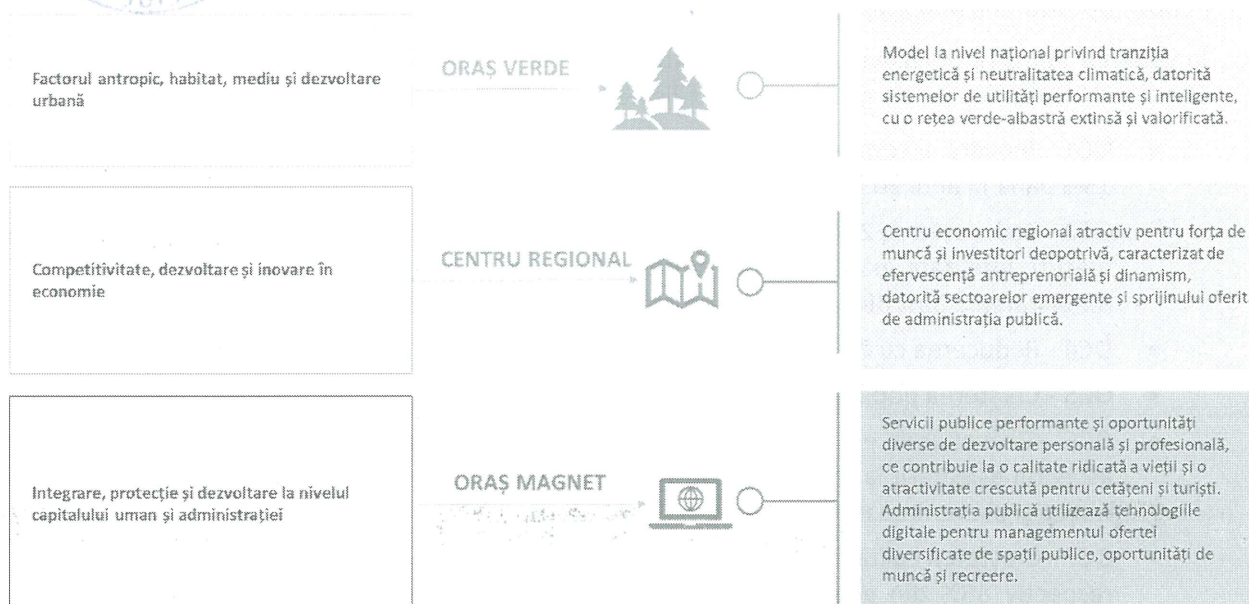
Strategia de Dezvoltare Locală 2015-2030 evidențiază trei arii prioritare de intervenție, trasând direcțiile principale pentru domeniile sectoriale evidențiate la nivel local drept surse de competitivitate, identitate și potențial local. În urma actualizării SIDU pentru perioada 2022-2030, acestea au fost păstrate și rafinate, după cum indică schema de mai jos:

¹⁰ Ibidem 9





Figura 2 Viziunea de dezvoltare – comparație SIDU 2015-2030 (stânga) și SIDU 2021-2030 (dreapta)



Deși viziunea de dezvoltare urmărește elemente similare de potențial, reunite în jurul a trei piloni majori de dezvoltare, analiza situației actuale și consultările cu actorii relevanți au condus la necesitatea actualizării cadrului strategic, la nivel operațional. Astfel, viziunea de dezvoltare este tratată la nivelul fiecărui domeniu major de intervenție. Viziunea pentru fiecare domeniu este apoi operaționalizată printr-un set de obiective strategice, specifice și direcții de acțiune, prezentate în capitolele 5 și 6 din prezentul document.

Strategia propune pentru perioada 2014-2030 un portofoliu de obiective prioritare strategice integrate care să fie finanțate atât prin instrumentele de finanțare europene disponibile în programarea actuală cât și din bugetul local/bugetul de stat. Acestea sunt orientate pe cinci domenii strategice, astfel:

- 113 obiective de **dezvoltare economică**;
- 26 obiective în domeniul **climă**;
- 6 obiective în domeniul **demografie**;
- 78 obiective în domeniul **social**;
- 68 obiective în domeniul **mediu**.

În perioada 2017-2021, direcțiile și serviciile primăriei s-au implicat în implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană, un accent deosebit fiind pus pe implementarea proiectelor din portofoliul de proiecte din fonduri nerambursabile și din resurse ale bugetului local de venituri și cheltuieli.

Din totalul de 291 de proiecte, 67 de proiecte au fost finalizate, 107 sunt în implementare și 117 nu au fost implementate, pentru unele dintre ele nefiind obținute fonduri, altele fiind considerate nefezabile.

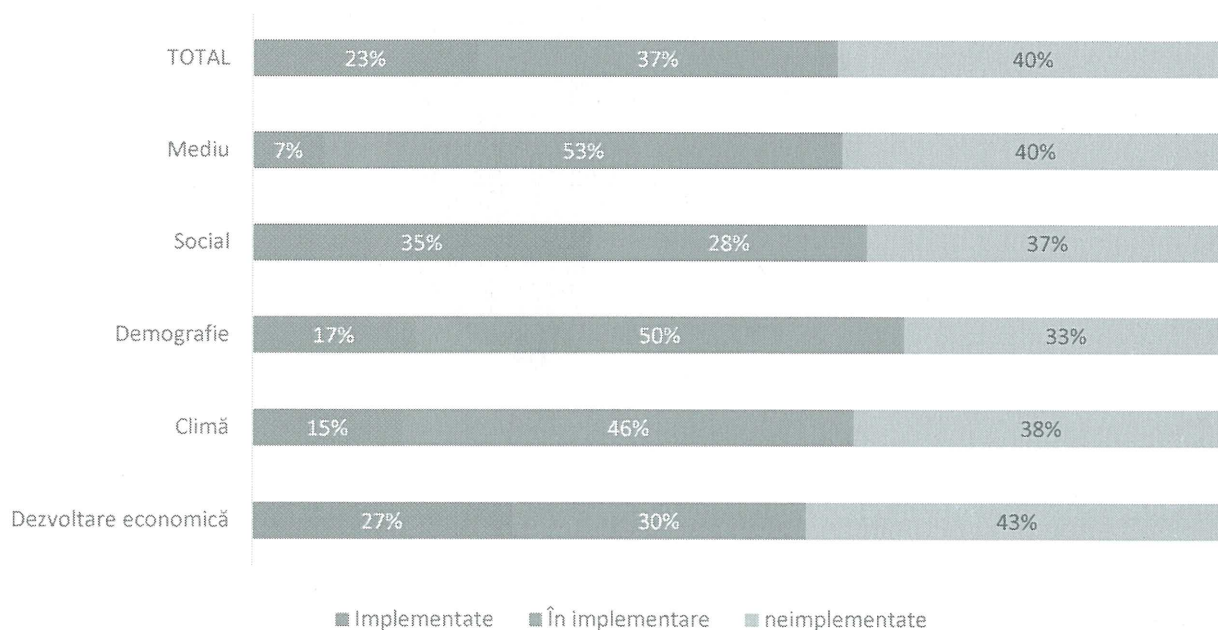
DOMENIUL STRATEGIC	NR. PROIECTE	STADIU IMPLEMENTARE PROIECTE		
		Implementate	În implementare	neimplementate
Dezvoltare economică	113	30	34	49

DOMENIUL STRATEGIC	NR. PROIECTE	STADIU IMPLEMENTARE PROIECTE		
		Implementate	În implementare	neimplementate
Climă	26	4	12	10
Demografie	6	1	3	2
Social	78	27	22	29
Mediu	68	5	36	27
TOTAL	291	67	107	117

Sursa: Extras din Raportul de monitorizare SDL 2017-2021 pus la dispoziție de Primăria Municipiului Bistrița

După cum prezintă graficul următor, cea mai mare parte a proiectelor sunt finalizate sau în curs de implementare, indiferent de domeniu. Pe domenii, se remarcă componenta de demografie și dezvoltare socială, cu un grad de realizare de 62-63%, în timp ce dezvoltarea economică atinge un grad de realizare de 57%. Este de menționat faptul că mobilizarea actorilor locali în domeniul economic presupune și un efort mai mare de coordonare, precum și proiecte mai mari de infrastructură, acest fapt determinând un progres mai lent.

Figura 3 Ponderea realizării proiectelor din SIDU 2015-2030 în funcție de situația implementării



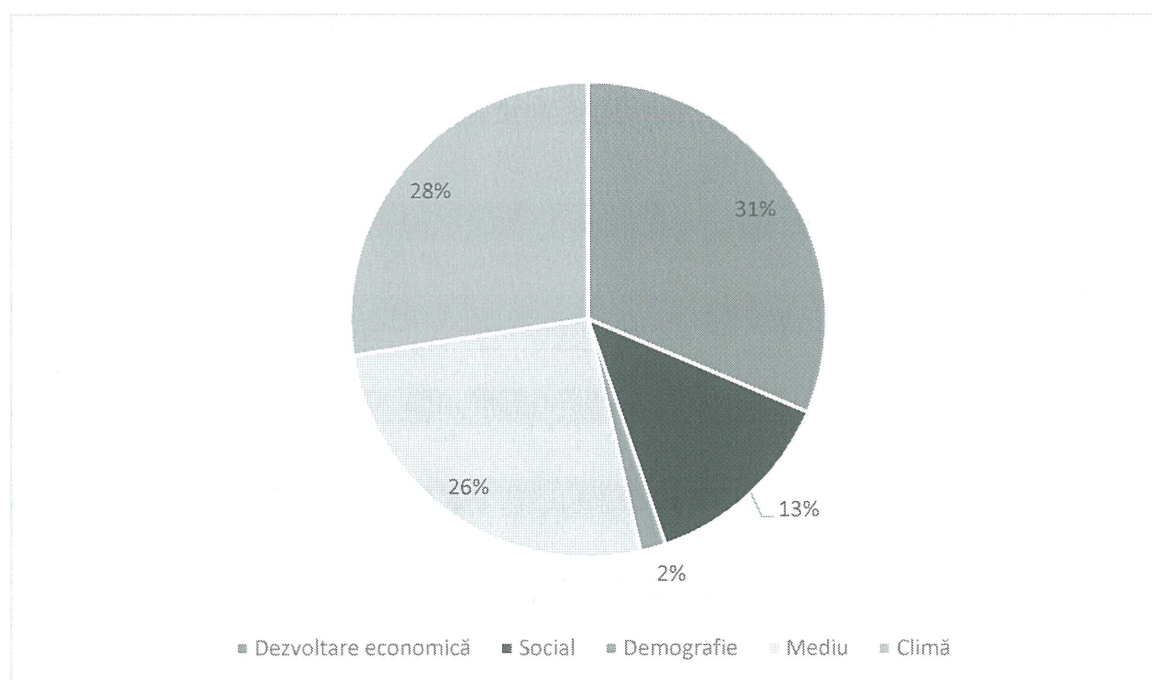
Sursa: Calcule proprii după datele furnizate în Extrasul din Raportul de monitorizare SDL 2017-2021 pus la dispoziție de Primăria Municipiului Bistrița

În funcție de bugetul aferent fiecărui proiect din portofoliu de proiecte al SIDU 2015-2030, se observă că cele mai multe fonduri au fost alocate pentru proiectele de dezvoltare economică – 31%, urmând proiectele din următoarele domenii strategice: **climă – 28%, mediu – 26%, social – 13% și demografie 2%**. Astfel, 75% din bugetul total al proiectelor din SIDU 2015-2030 reveneau pentru 3 domenii strategice:

climă, mediu și dezvoltare economică. În valori absolute, bugetul alocat pentru cele 5 domenii strategice a fost în jur de 616,6 mil. EUR, din care: 193,7 mil. EUR – bugetul pentru domeniul strategic – dezvoltare economică, 82,3 mil. EUR – bugetul pentru domeniul strategic – social, 10,5 mil. EUR – bugetul pentru domeniul – demografie, 160,7 mil. EUR bugetul pentru domeniul mediu și 169,3 mil. EUR – bugetul pentru domeniul strategic – climă.

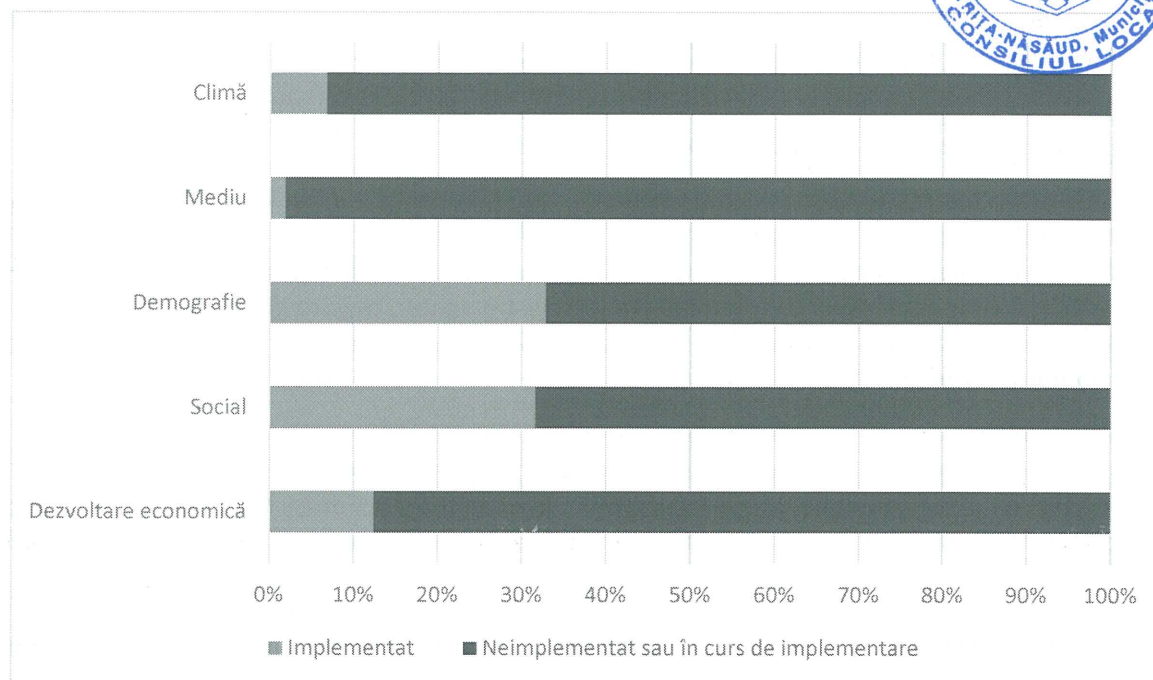
Din bugetul total alocat pentru cele 5 domenii strategice, până în anul 2022, au fost implementate proiecte într-o valoare de circa 68,1 mil. EUR, ceea ce reprezintă aproximativ 11% din totalul alocat în portofoliul de proiecte. Pe domenii strategice, situația bugetelor se prezintă astfel: în domeniul **dezvoltare economică** au fost implementate proiecte în valoare de 24 mil. EUR, ceea ce reprezintă 12,4% din totalul alocat pentru domeniul respectiv. În domeniul **social**, valoarea proiectelor implementate ajungea la 26 mil. EUR, ceea ce reprezintă 31,6% din totalul alocat pentru acest domeniu; în domeniul **demografie** a fost implementat un proiect în valoare de 3,45 mil. EUR, ceea ce reprezintă 32,8% din totalul alocat pentru domeniul respectiv; în domeniul **climă** au fost implementate proiecte în valoare de 3,03 mil. EUR, - 1,9% din bugetul alocat pentru proiectele care vizează acest domeniu; în domeniul **mediu** au fost implementate proiecte în valoare de 11,5 mil. EUR, - 6,8% din totalul alocat pentru astfel de proiecte.

Figura 4 - Ponderea bugetelor propuse aferente fiecărui domeniu strategic din SIDU 2015-2030



Calculare proprie după datele furnizate în Extrasul din Raportul de monitorizare SDL 2017-2021 pus la dispoziție de Primăria Municipiului Bistrița

Figura 5 – Ponderea bugetelor proiectelor, pe domenii strategice, în funcție de situația implementării



Calculare proprie după datele furnizate în Extrasul din Raportul de monitorizare SDL 2017-2021 pus la dispoziție de Primăria Municipiului Bistrița

Deși se poate considera că datele prezentate anterior indică o implementare destul de modestă a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Bistrița, este importantă referința metodologică cu privire la faptul că orizontul de timp al strategiei analizate este anul **2030**, iar în anul 2022 are loc doar o analiză intermediară. În același context, este important de menționat și impactul pandemiei de COVID-19, care în anii 2020-2021, a făcut imposibilă derularea în ritm normal a mai multor activități, inclusiv a celor de ordin economic, cultural, sportiv, administrativ, educațional, etc.

De asemenea, prezenta analiză presupune o analiză pe output-uri, cu privire la numărul de proiecte implementate și la bugetele acestora, nu și la impactul pe care îl au proiectele respective asupra dezvoltării urbane a municipiului Bistrița.

O altă metodă de analiză face referire la obiectivele-cheie aferente fiecărui domeniu strategic. Astfel, conform SIDU 2015-2030 a municipiului Bistrița, obiectivele-cheie cât și situația actuală sunt prezentate mai jos:

- OC1 - Inovare și competitivitate în economia locală și creșterea numărului mediu de salariați cu 15% până în anul 2030: conform analizei situației existente, în perioada 2014-2019, numărul de salariați a crescut cu 10,8%.
- OC2 - Reducerea cu 2 % a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate până în anul 2023: numărul de copii aflați în sistem de protecție socială a scăzut cu 33,3%; numărul de beneficiari de indemnizație pentru susținerea familiei a scăzut cu 33,6%. Totuși, a crescut numărul pentru alte tipuri de beneficiari de servicii și indemnizații sociale.
- OC3 - Îmbunătățirea infrastructurii educaționale prin reabilitarea a 30% din unitățile de învățământ până în 2023: A fost reabilitată și modernizată Școala Gimnazială "Lucian Blaga" și Școala Gimnazială nr. 4.

- OC4 - Reducerea cu 20% a emisiilor de dioxid de carbon până în anul 2020: Conform analizei diagnostic, se remarcă faptul că majoritatea sectoarelor generatoare de emisii de CO₂, au înregistrat o creștere a emisiilor CO₂ în intervalul 2008-2018.
- OC5 - Creșterea populației municipiului Bistrița cu 2% până în anul 2020; În perioada 2014-2020, populația cu domiciliu a municipiului Bistrița a crescut cu 2,3%.
- OC6 –Dezvoltarea echilibrată, coerentă și armonioasă a teritoriului municipiului Bistrița sub aspectul asigurării la standarde europene a calității aerului, solului și apei, combaterea poluării fonice și prevenirea riscurilor naturale, până în anul 2023. Calitatea aerului, solului și apei este relativ bună în municipiul Bistrița, fără a se înregistra abateri majore de la standardele naționale. Primăria Municipiului Bistrița nu a elaborat un plan de acțiune pentru prevenirea și reducerea zgomotului ambiental.
- OC7 –Creșterea calității vieții prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, în 95%, respectiv 85% din gospodăriile din municipiul Bistrița, până în anul 2030; Procentul de contorizare al serviciului de alimentare cu apă era de 99,95 % în anul 2020. Totuși, deși rețeaua de alimentare cu apă potabilă s-a extins, există și zone nedeservite în prezent: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului) și localitatea Slătinița. Cu privire la serviciile de canalizare, conform datelor existente, **doar 82,1 % din persoanele fizice cu contracte de alimentare cu apă au încheiat și contracte pentru canalizare**, procentul fiind mult mai ridicat în cazul persoanelor juridice și a asociațiilor de proprietari.
- OC8 – Reciclarea, reutilizarea a 50% din masa totală a deșeurilor municipale până în anul 2020: în anul 2020 rata de reciclare și valorificare a deșeurilor colectate a fost de doar 0,75 % din totalul deșeurilor menajere colectate.

3. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE

3.1. PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

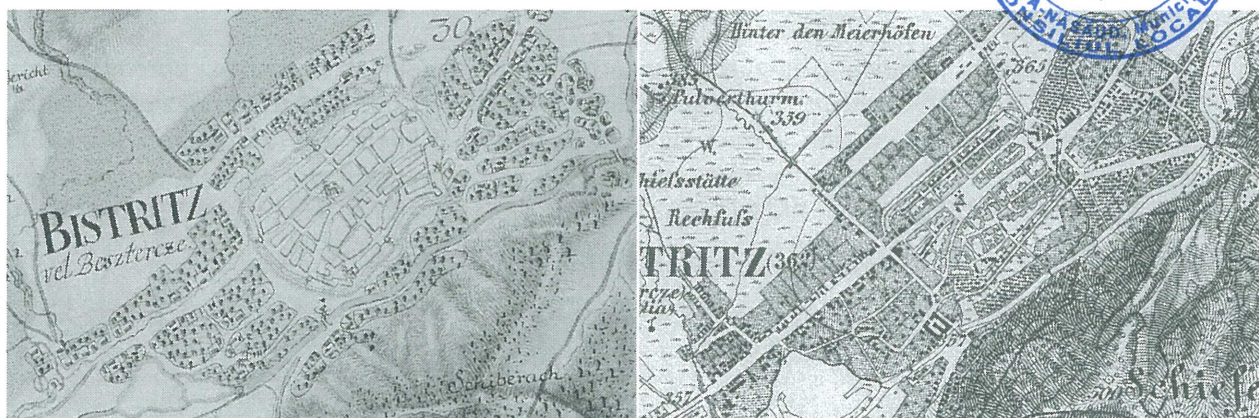
Prin prezentul capitol se urmărește realizarea unei analize calitative a spațiului urban cu toate componentele și caracteristicile sale: configurația spațială, principalele zone funcționale ale teritoriului intravilan și relația dintre acestea, identificarea tendințelor de dezvoltare spațială, relația dintre Bistrița și localitățile componente Ghinda, Sărata Sigmir, Slătinița, Unirea și Viișoara, analiza tipologiei locuirii și calitatea acesteia, configurația și calitatea spațiilor publice, inclusiv a spațiilor verzi, caracteristici ale imaginii urbane, tipurile de peisaje naturale și antropice regăsite pe teritoriul municipiului Bistrița.

3.1.1. CARACTERISTICI SPAȚIALE ALE ȚESUTULUI URBAN

ORGANIZARE ȘI CENTRALITATE. EVOLUȚIE SPAȚIALĂ | Municipiul Bistrița prezintă caracteristici specifice unui oraș dezvoltat în jurul unei așezări medievale săsești, fortificate, conservată ca nucleu istoric central, extins, ulterior, cu precădere în perioadele socialistă și contemporană, prin dezvoltarea, cu precădere a zonelor industriale și rezidențiale.



Figura 6 Evoluția nucleului istoric, municipiul Bistrița



SURSA (A) PRIMA RIDICARE TOPOGRAFICĂ MILITARĂ A IMPERIULUI HABSBURGIC, 1769-1773 (RIDICAREA TOPOGRAFICĂ IOZEFINĂ); (B) A DOUA RIDICARE TOPOGRAFICĂ MILITARĂ A IMPERIULUI HABSBURGIC, 1853-1858, 1869-1870; [HTTPS://MAPS.ARCANUM.COM/](https://maps.arcanum.com/)

Nucleul istoric al municipiului Bistrița este amplasat pe malul nordic al râului Bistrița, în lungul rutei comerciale care făcea legătura dintre Transilvania și Moldova, dintre Cluj Napoca și Pasul Bârgăului. Poziția geografică, existența unor bariere naturale cu rol defensiv (cursul râului Bistrița și dealurile din partea de nord) și statutul de așezare de frontieră, au permis o puternică dezvoltare comercială și militară a municipiului în perioada medievală și premodernă, atât în interiorul așezării fortificate (perimetrul intra muros) cât și în zonele adiacente, în lungul cursurilor de apă (afluenții râului Bistrița) și circulației principale reprezentată de Strada Libertății - Bulevardul independenței – Calea Moldovei.

Dezvoltarea municipiului Bistrița și a localităților componente Sărata, Vișoara, Unirea, Livezile s-a realizat predominant liniar, pe direcție SV-NE, în lunca râului Bistrița și în lungul drumului național DN17 și liniei de cale ferată, fiind restricționată la NV și SE de existența unor bariere naturale: dealurilor Cetate, Bistriței, Ciuha, Corhana, Cocos, Jelnei, Codrișor și Cighir. Această dezvoltare liniară a așezărilor, în lungul unor principale căi de tranzit, care asigură legătura cu regiunea, este specifică așezărilor săsești medievale, aflate în afara fortificațiilor.

Nucleului municipiului Bistrița este alcătuit din centrul istoric delimitat de B-dul Republicii - Piața Petru Rareș - str. Bistricioarei - str. C. R. Vivu - str. Vasile Conta - str. Parcului - str. Ioan Rațiu - str. Alexandru Odobescu - str. Gării și zone dezvoltată la est de acesta, în zona Petre Ispirescu, între Bd. General Grigore Bălan și Str. 1 Decembrie, zonă unde sunt amplasate principalele instituții administrative și dotări socio-culturale de importanță județeană (Consiliul Județean, Spitalul Județean, Muzeul Județean etc). În cadrul centrului istoric, nucleul civic principal este reprezentat de Piața Centrală, alături de Strada Liviu Rebreanu – stradă pietonală și Piața Unirii.

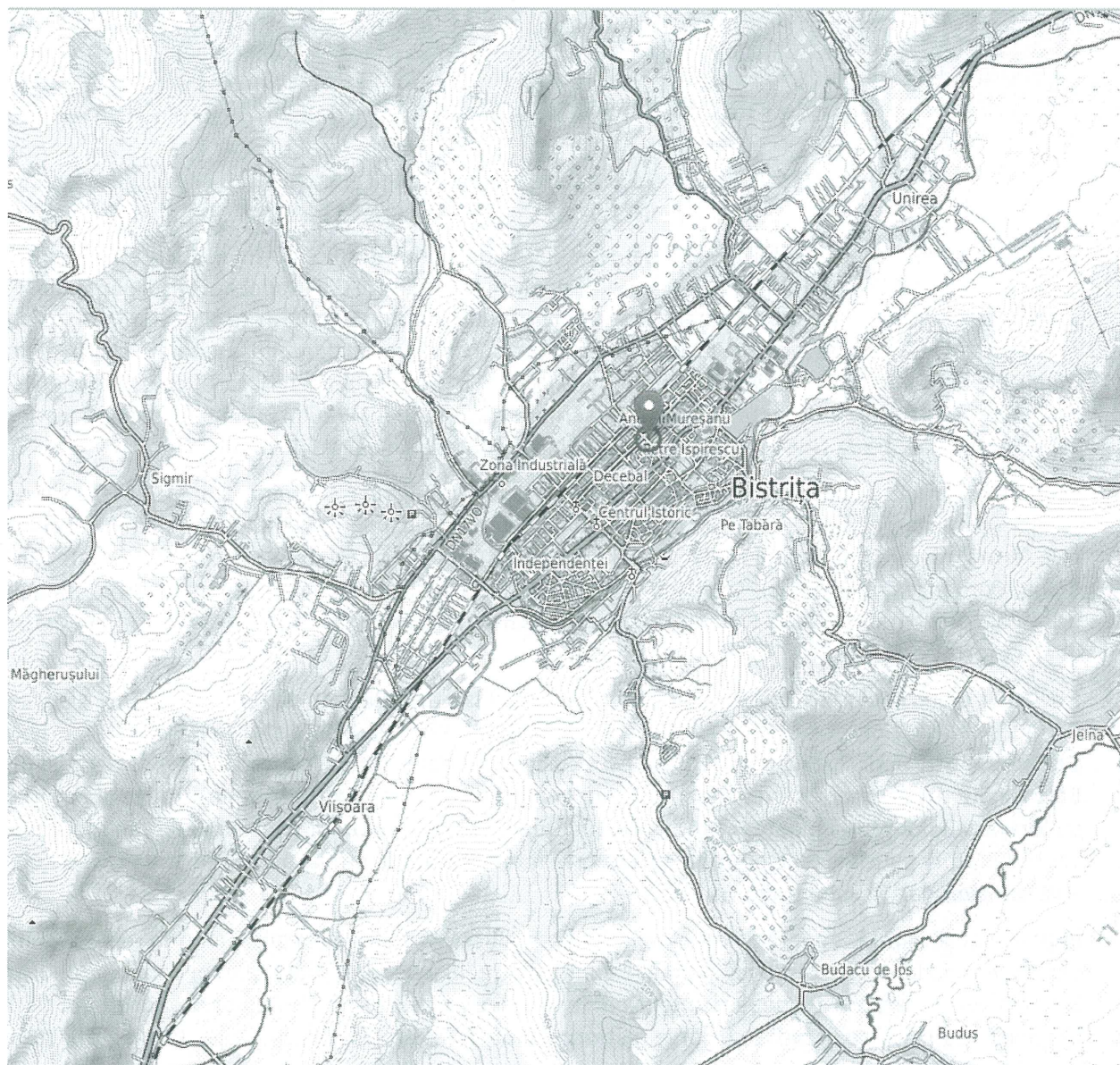
În perioada socialistă, s-a înregistrat o extindere semnificativă a fondului construit, prin realizarea marilor ansambluri de locuințe colective, în arealul cuprins între linia de cale ferată, pâraul Târpiu, râul Bistrița și Str. Sucevei, în cartierele Independenței Nod, Independenței Sud, Andrei Mureșanu, Decebal și Gării. Tot în această perioadă se dezvoltă și marile platforme industriale amplasate la nord de linia de cale ferată.

În afara zonei centrale și cu precădere în zonele periferice și periurbane, au fost dezvoltate o serie de zone rezidențiale, de locuințe individuale, în cartierele Subcetate, Valea Ghizii, Valea Rusului, Leoni, Simion Mândrescu, Valea Căstăilor, Dedeman, Calea Moldovei, zona Str. Valea Sigmirului – Str. Soarelui și localitățile Sărata, Sigmir, Ghinda, Vișoara și Unirea. În zona pericentrală se remarcă zona Str. Toamnei – Str. Alba Iulia care păstrează țesutul urban specific săsesc, cu străzi sinuoase, clădiri amplasate pe

aliniament, care formează fronturi continue sau semi-continue și care păstrează elemente specifice arhitecturii germanice.

Existența barierei naturale a impus dezvoltarea liniară a zonelor periferice, preponderent zone rezidențiale cu locuințe colective, în lungul cursurilor de apă, a văilor formate de dealurile limitrofe, în lungul principalelor drumuri care asigură legătura cu teritoriul: în sud DJ173C (Valea Budacului) către Budacu de Jos, DJ173 (Str. Viorelelor) către Jelna, Str. Ghinzii către localitatea Ghinda, în nord DJ151 (Str. Soarelui) către localitatea Sigmir, DC8E (Valea Căstăilor) și DJ173B către Târpui și DN17C către Dumitra.

Figura 7 Încadrarea în teritoriu a municipiului Bistrița



SURSA: [HTTPS://OPENTOPOMAP.ORG/#MAP=13/47.12867/24.49007](https://opentopomap.org/#MAP=13/47.12867/24.49007)

Bistrița este un municipiu cu o puternică centralitate, principalele instituții și servicii publice, fiind amplasate în zona centrală, în timp ce zonele periferice au centralități locale foarte slab dezvoltate. Dezvoltarea puternic extensivă, destructurată a zonelor periferice Leoni, Valea Căstăilor, Valea Ghinzii, Aerodromului, Valea Budacului în ultimele două decenii a contribuit la creșterea gradului de dependență față de serviciile din zona centrală.





La nivelul localităților componente, centralități secundare se pot dezvolta adiacent căminelor culturale din Ghinda, Sărata Sigmoid, Slătinița, Unirea și Vișoara dar și spațiilor publice din zonele centrale ale localităților Slătinița, Sigmoid și Ghinda.



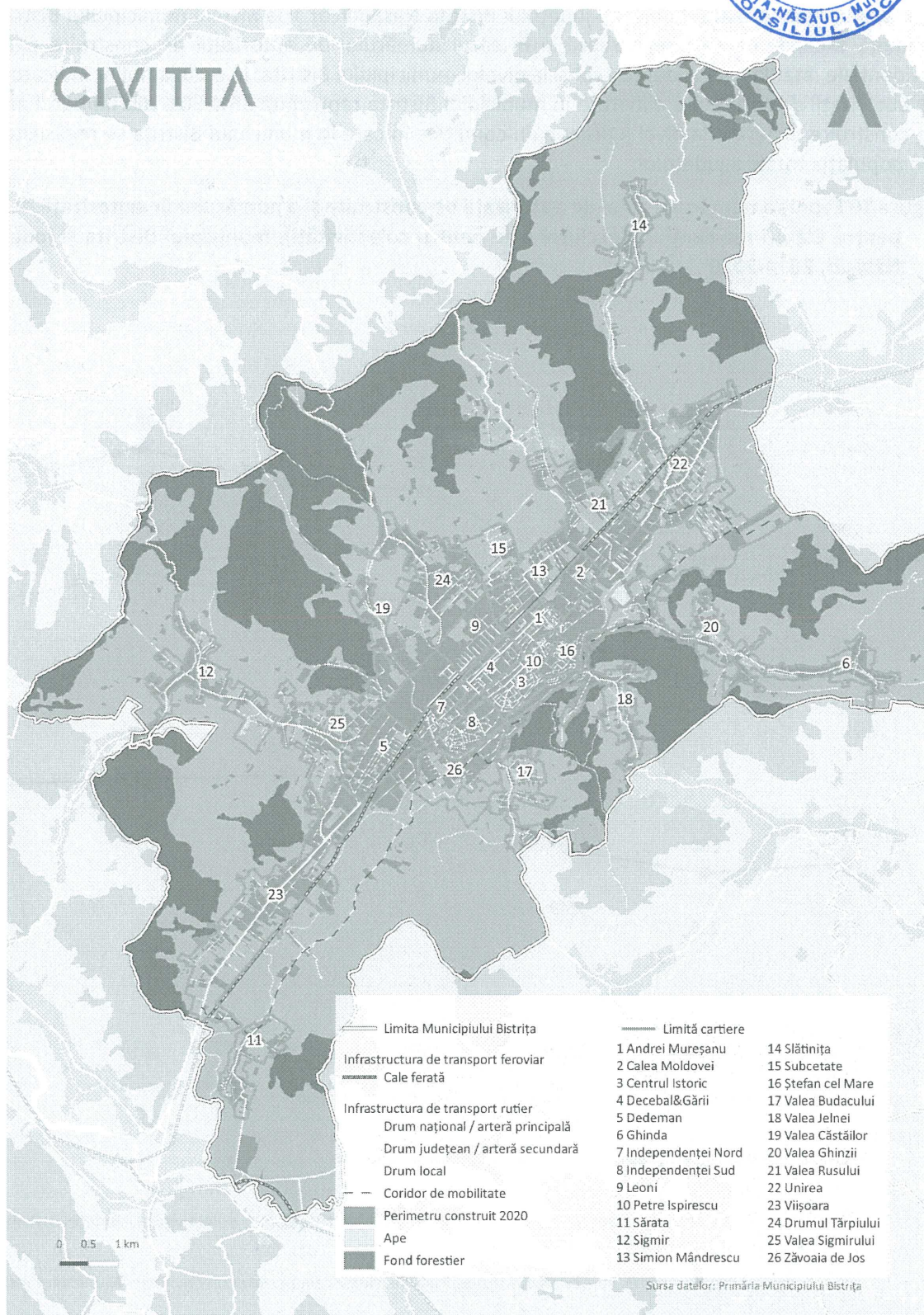
Figura 8 Centralități principale și secundare la nivelul municipiului Bistrița



SURSA: PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, PRELUCRARE PROPRIE



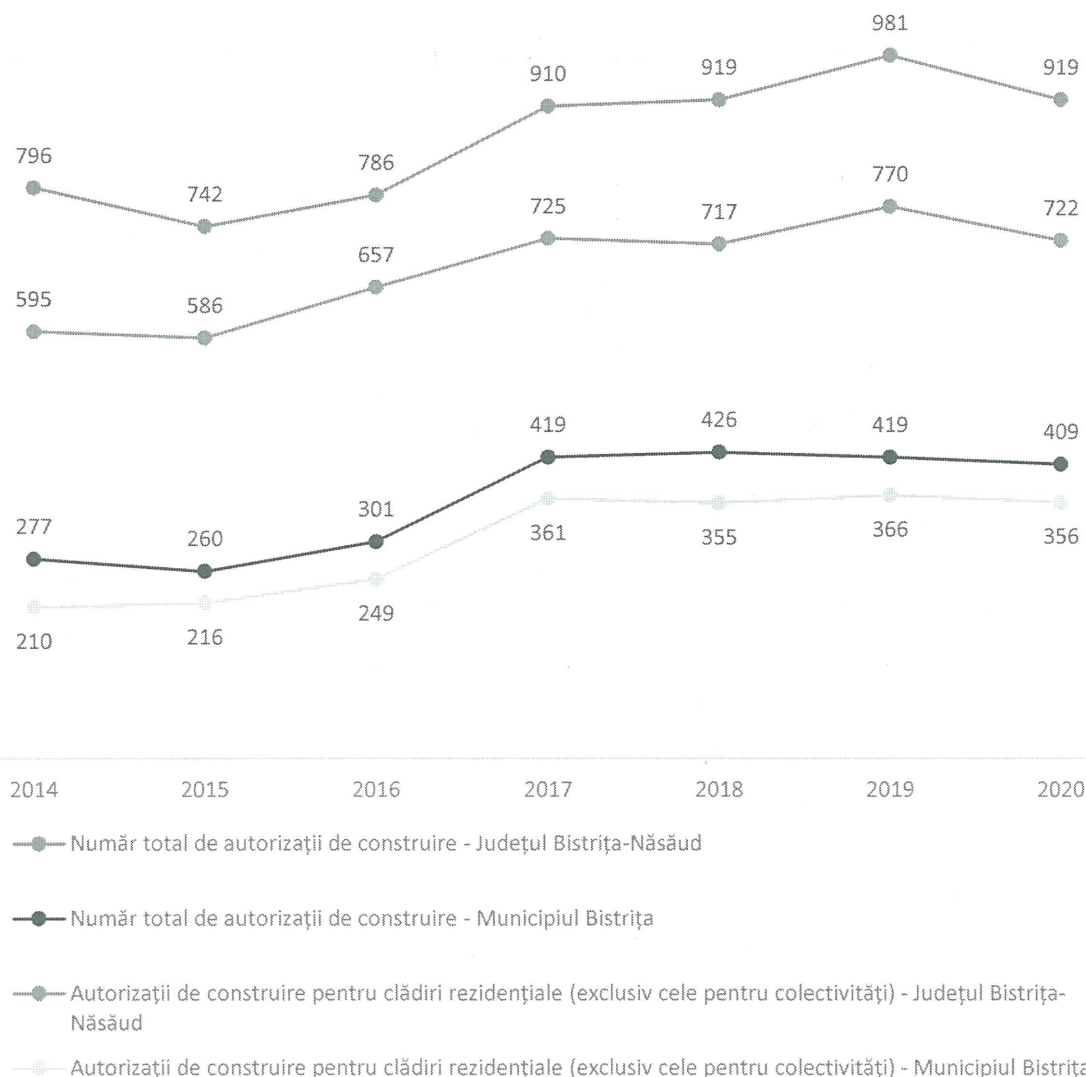
Figura 9 Delimitarea cartierelor în municipiul Bistrița



SURSA: PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITA, PRELUCRARE PROPRIE

Analiza numărului total de autorizații de construire eliberate anual, în intervalul 2014-2020, ilustrează o tendință ascendentă atât la nivelul județului Bistrița Năsăud cât și la nivelul municipiului Bistrița. Aceeași tendință ascendentă se înregistrează și în cazul numărului de autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale, atât la nivel județean cât și la nivelul municipiului Bistrița. În cazul ambilor indicatori, numărul de autorizații de construire eliberate în municipiul Bistrița reprezintă 35%-50% din numărul autorizațiilor de construire eliberate la nivel județean, în condițiile în care în municipiul Bistrița se regăsește circa 29% din populația totală a județului.

Figura 10 Evoluția numărului total de autorizații de construire și a numărului de autorizații de construire pentru Clădiri rezidențiale (exclusiv cele pentru colectivități), municipiul Bistrița și județul Bistrița Năsăud, 2014-2020

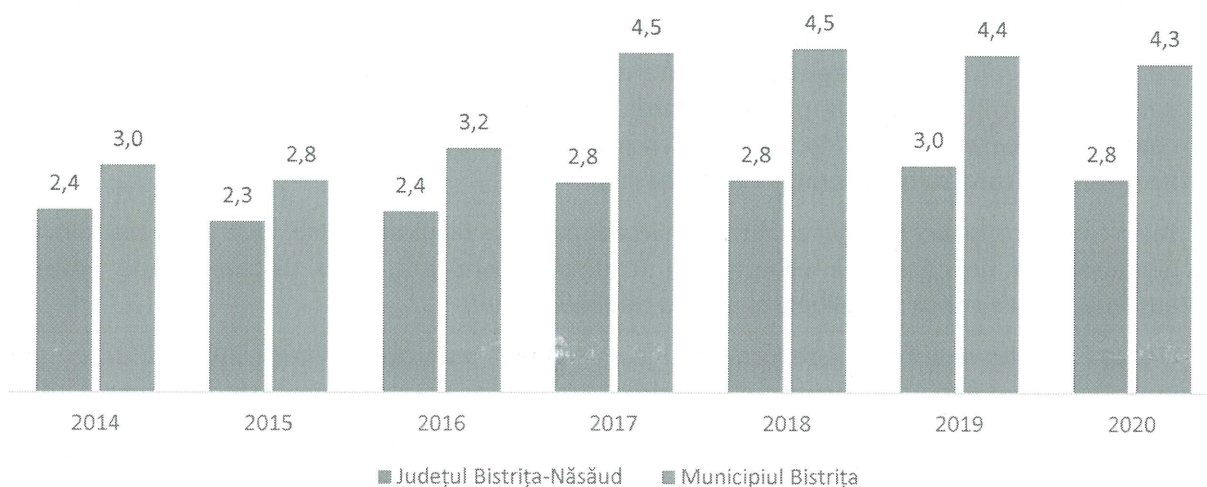


SURSA: TEMPO INS



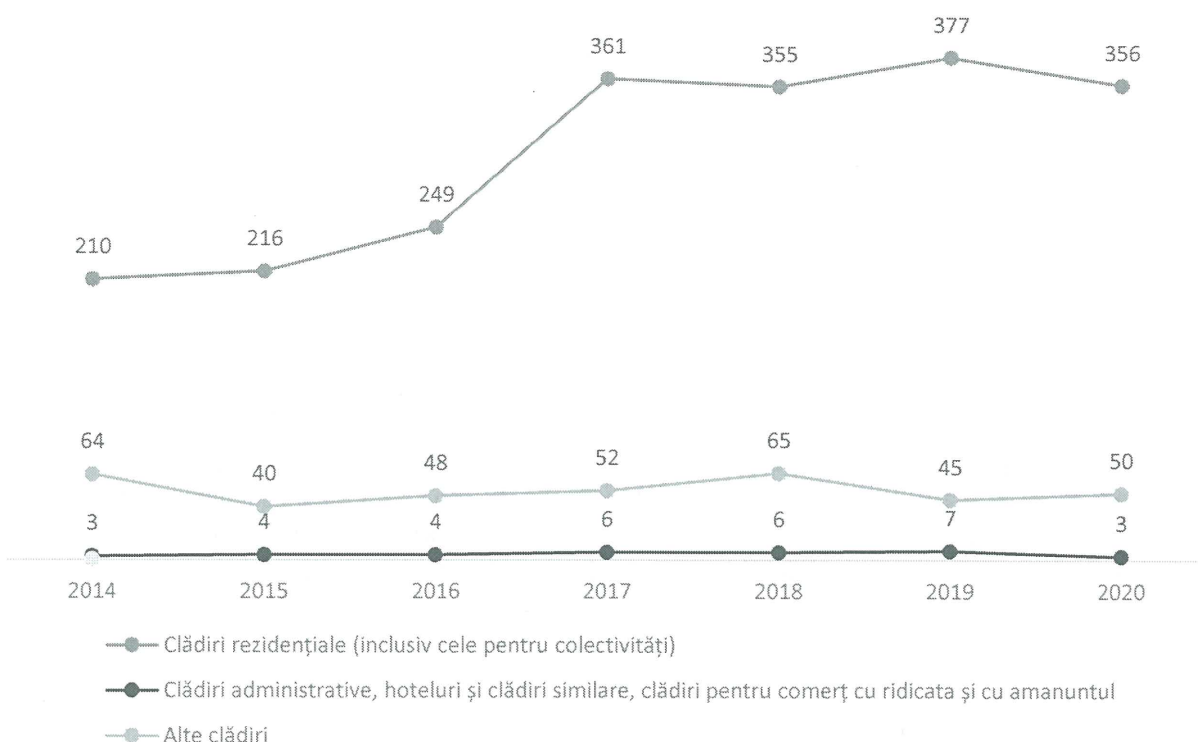
La nivelul municipiului Bistrița, în perioada 2014-2020, numărului de autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale a reprezentat 76%-88% din numărul total de autorizații de construire eliberate la nivel județean.

Figura 11 numărul total de autorizații de construire eliberate la 1.000 locuitori, municipiul Bistrița și județul Bistrița-Năsăud, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS

Figura 12 Evoluția numărului de autorizații de construire eliberate anual, pe categorii de construcții, municipiul Bistrița, 2014-2020

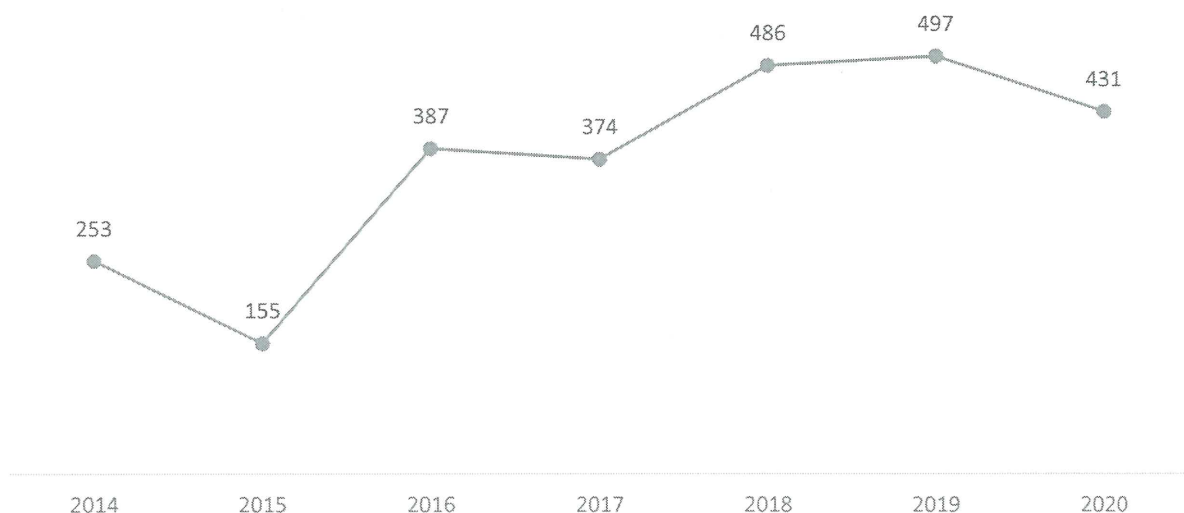


SURSA: TEMPO INS

La nivelul municipiului Bistrița, analiza numărului de autorizații de construire eliberate anual, pe categorii de construcții, ilustrează o tendință constantă de creștere a autorizațiilor de construire pentru clădiri rezidențiale, numărul acestora crescând cu circa 75% în perioada 2014-2020. Tot în această perioadă, autorizațiile pentru celelalte tipuri de clădiri (clădiri administrative, comerciale, industriale etc) înregistrează fluctuații constante, cu un maxim de 71 în anul 2018. Per ansamblu, în municipiul Bistrița, în perioada 2017-2020 s-a înregistrat o creștere semnificativă a activității constructive, în comparație cu perioada 2014-2016, inclusiv prin raportarea la numărul de locuitori (numărul total de autorizații de construire eliberate la 1.000 locuitori), în timp ce la nivel județean tendința de creștere a numărului de autorizații de construire eliberate, a fost mai lină.

La nivelul municipiului Bistrița, analiza numărului de locuințe finalizate anual, ilustrează, asemeni numărului de autorizații de construire eliberate, o tendință ascendentă, cu o valoare medie peste numărul autorizațiilor de construire eliberate pentru clădiri de locuit.

Figura 13 Evoluția numărului de locuințe finalizate anual, municipiul Bistrița, 2014-2020



SURSA: INS TEMPO

DENSITATE | Municipiul Bistrița prezintă o serie de zone urbane cu o densitate ridicată, ca urmare a existenței ansamblurilor de locuințe colective, cu precădere în cartierele Independenței Nord, Independenței Sud, partea de NE a cartierului Andrei Mureșanu, Decebal & Gării și Ștefan cel Mare. Zonele cu densitate scăzută sunt zonele periferice, dezvoltate spontan în ultimii ani ca urmare a extinderii zonelor de locuințe individuale: zona rezidențială dezvoltată la nord de Penitenciarul Bistrița și platforma industrială Leoni, Zona Valea Rusului sau zona adiacentă Str. Viorelelor (DJ173).

3.1.2. PROFIL FUNCȚIONAL. ZONE DE DEZVOLTARE

3.1.2.1. PROFIL FUNCȚIONAL

Zonele funcționale principale identificate la nivelul municipiului Bistrița și configurarea acestora sunt cele specifice unui municipiu reședință de județ, care adăpostește o serie de activități de importanță județeană,





care este caracterizat printr-un profil economic mixt și care dispune de important patrimoniu construit valoros concentrat în zona istorică: zona centrală care înglobează și centrul istoric, zonele de locuințe (individuale și colective), zonele industriale, de servicii și comerț de mari dimensiuni, zone de agrement și petrecere a timpului liber.

ZONA CENTRALĂ | Zona centrală a municipiului Bistrița este alcătuită din două subzone: centrul istoric care include principalele clădiri emblematicale ale municipiului și subzona amplasată la NE de centrul istoric care include instituțiile administrative și socio-culturale de interes județean.

Subzona centrului istoric este delimitată de b-dul Republicii - Piața Petru Rareș - str. Bistricioarei - str. C. R. Vivu - str. Vasile Conta - str. Parcului - str. Ioan Rațiu - str. Alexandru Odobescu - str. Gării și înglobează nucleul medieval al Bistriței delimitat¹¹ de trotuarul nordic al Bd. Republicii; latura nordică a scuarului din fața blocului Piața Petru Rareș nr. 7A, latura vestică a hotelului "Coroana de Aur", latura nord-estică a parcelei Piața Unirii nr. 8; latura estică a parcelei Piața Unirii nr. 9, latura sud-estică a parcelei Liviu Rebreanu nr. 55, limita estică și limita sudică a str. Ecaterina Teodorescu, limita sudică a parcelelor M. Kogălniceanu nr.1-11, limita sudică și limita vestică str. Dogarilor, limita vestică a str. M. Eminescu până la intersecția cu trotuarul nordic al Bd. Republicii. În interiorul centrului istoric sunt amplasate principalele instituții publice administrative și socio-culturale de interes municipal: Primăria Municipiului Bistrița, Poliția Locală, o serie de muzee (Casa cu Lei, Casa Argintarului), Centrul Național de Informare și Promovare Turistică, biserici (Biserica Evanghelică, Biserica Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, Biserica Sfinții Trei Ierarhi din Bistrița, Protopopiatul Bistrița), Centrul Cultural municipal George Coșbuc etc; la acestea se adaugă un număr semnificativ de activități specifice zonelor centrale: spații comerciale, restaurante, unități de cazare turistică, unități de învățământ liceal și universitar, unități sanitare etc.

În zona centrală sunt incluse principalele spații publice ale municipiului: Parcul Regele Mihai I al României, str. Liviu Rebreanu, circulație pietonală și principala axă a centrului istoric care conectează cele două piețe urbane majore: Piața Centrală și Piața Unirii.

În partea de NE zona centrală înglobează perimetrul delimitat de str. 1 Decembrie și b-dul General Grigore Bălan zona în care sunt amplasate instituții de interes județean și municipal: Spitalul Județean, Camera de Comerț și Industrii, Instituția Prefectului, Muzeul Județean – Complexul Muzeal Bistrița Năsăud, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială, Administrația Finanțelor Publice Bistrița, Sala Polivalentă etc. În acest areal activitățile de interes public se intercalează cu activități comerciale de interes local și zone rezidențiale.

ZONELE REZIDENȚIALE | Zonele de locuințe se împart în două categorii principale: zonele de locuințe colective și zonele de locuințe individuale, pe lot, localizate în țesutul urban tradițional.

La nivelul municipiului Bistrița, în zona pericentrală, sunt localizate o serie de ansambluri de locuințe colective, de mari dimensiuni, construite în anii 1960-1980, localizate în zonele de vest, în cartierele Independenței Nord, Independenței Sud; în partea de nord, în cartierul Decebal, în partea de nord-est în cartierul Andrei Mureșanu și în partea de sud-est în cartierele Ștefan cel Mare și Petre Ispirescu. La acestea se adaugă ansamblurile de locuințe ANL construite în zona Str. Busuiocului - Str. Magnoliei. În general aceste cartier de locuințe colective sunt prevăzute cu dotări complementare: grădinițe, școli primare și gimnaziale, licee, unități comerciale de proximitate, unități de alimentație publică, în unele cazuri piețe agro-alimentare, spații verzi de tip cartier (scuaruri) și locuri de joacă, care sprijină existența unor centralități secundare și asigură accesul locuitorilor la serviciile și dotările cotidiene.

Dintre acestea se remarcă ansamblurile de locuințe colective din zonele Gării, Petre Ispirescu, Independenței Sud, Andrei Mureșanu, Calea Moldovei, Ștefan cel Mare, în cadrul cărora în perioada 2017-

¹¹ Delimitarea ansamblului urban medieval Bistrița, conform LMI 2015





2021, prin Axa prioritară 3 - *Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon*, Obiectivului 3.1 *Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari*, au fost implementate 11 proiecte care au avut în vedere realizarea de lucrări de reabilitare termică (îmbunătățire a eficienței energetice) a 74 de clădiri de locuințe colective, prin investiții în valoare de 18,1 milioane de euro¹².

Primăria Municipiului Bistrița are în vedere, în perioada 2021-2027, continuarea procesului de reabilitare termică și creștere a eficienței energetice a clădirilor de locuințe colective, ținta fiind de 100 de clădiri reabilite, până la finalul perioadei de finanțare. În acest sens, în cadrul proiectului *Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe în municipiul Bistrița*, au fost demarate procedurile de realizare a documentației tehnico-economice pentru 37 de clădiri, urmând să fie incluse alte 27 clădiri într-o etapă ulterioară, dintr-un total de 155 de clădiri eligibile pentru care lucrările pot fi finanțate prin POR 2021-2027 și PNRR, Componenta 5 – Valul Renovării.

Calitatea, în general, slabă a spațiilor adiacente clădirilor de locuințe colective ilustrează un interes redus al comunităților locale de implicare în gestiunea spațiilor adiacente locuințelor (există câteva excepții izolate, de exemplu în zona Ștefan cel Mare, în care locatarii s-au ocupat de amenajarea spațiilor verzi adiacente clădirilor de locuințe) și o lipsă de fonduri din partea administrației publice pentru a elabora investiții de modernizare a acestor spații. În aceste situații, presiunea pusă pe infrastructura zonei centrale și pericentrale este mult mai mare.

În ceea ce privește ansamblurile de locuințe colective din cartierele Independenței Nord, Independenței Sud, Andrei Mureșanu, Decebal sunt necesare operațiuni de regenerare urbană: operațiuni de reamenajare și modernizare a spațiilor verzi pentru a include spații recreative și de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, locuri de joacă moderne, dotarea spațiilor publice cu mobilier urban inteligent, versatil și prietenos cu mediul, amenajarea unor circulații pietonale și ciclabile, amenajarea de circulații de tip shared space, amenajarea de parcuri, înființarea unor centre de cartier, amenajarea de zone pentru practicarea unor activități sportive, amenajarea unor zone dedicate animalelor de companie, modernizarea infrastructurii de iluminat public. La acestea se adaugă operațiunile aferente fondului construit: reabilitarea termică și creșterea eficienței energetice a clădirilor de locuințe colective, inclusiv reafățadizarea acestora, modernizarea piețelor agro-alimentare.

În perioada 2021-2027, Primăria Municipiului Bistrița are în vedere implementarea de proiecte de regenerare urbană a spațiilor publice degradate din cadrul ansamblurilor de locuințe colective din zonele Andrei Mureșanu¹³, Independenței Nord¹⁴, Decebal¹⁵, Gării, St. O. Iosif. Pentru cartierele Andrei Mureșanu, Independenței Nord, în anul 2021 au fost demarate procedurile de elaborare a documentațiilor tehnico-economice în vederea realizării investițiilor, iar în zonele Gării și St. O. Iosif procedurile de achiziție sunt programate pentru anul 2022. În cadrul proiectelor de regenerare urbană se urmărește:

¹² Lucrările de reabilitare a fondului locativ au vizat clădiri de locuit de pe străzile Gării, Iosif Vulcan, Octavian Goga, Solomon Halita, 1 Decembrie, Alea Margaretelor, Bulevardul Independenței, Constantin Roman Vivu, Bulevardul Decebal, Piata Morii, Mihai Eminescu, Andrei Muresanu, Rodnei, Petru Maior, 1 Mai, Imparatul Traian, Intrarea Castanului, Gheorghe Pop de Basesti, Lacramioarelor, Lalelelor, Cuza Vodă, Artarilor, Alea Tihuta, Tudor Vladimirescu, Ștefan cel Mare, Intrarea Zorelelor, Alea Clopoteilor, Colibitei, Mesteacanului, Intrarea Vișinului, General Grigore Balan, Ion Minulescu, Alea Tineretului, Dragos Voda, Emil Gârleanu, Avram Iancu, Calea Moldovei, Calimani, Carpati, Artarilor, Alea Spatarului, General Eremia Grigorescu, Intrarea Muncelului, Intrarea Turturelelor, Alea Plopilor, Intrarea Parcalabului și Alea Greuceanu.

¹³ Cartierul de locuințe colective delimitat de străzile Ioan Slavici - Colibiței - Sucevei - Calea Moldovei - 1 Decembrie - Petre Ispirescu - Lt. Calin - Crinilor.

¹⁴ Cartierul de locuințe colective delimitat de străzile Independenței - Valea Căstăilor - linia de cale ferată - Rodnei - Someșului - Împăratul Traian - Solomon Halita.

¹⁵ Cartierul de locuințe colective delimitat de str. Ioan Slavici - str. Artarilor - str. Gării - str. Someșului - str. Imp. Traian - str. Gării - str. Republicii - str. Crinilor



- Refacerea zonelor înierbate și plantarea de specii de arbori și arbuști;
- Realizarea alei pietonale ecologice și piste pentru bicicliști;
- Realizarea unor zone dedicate animalelor de companie;
- Realizarea unui sistem de iluminat ecologic pentru spațiile amenajate prin proiect;
- Racordarea la utilitățile publice necesare a terenurilor obiect al investiției, dacă este cazul;
- Instalare sisteme de supraveghere, în vederea asigurării unui climat sigur;
- Crearea de facilități pentru plimbare, alergare, recreere (petrecere a timpului liber) pe terenurile amenajate;
- Dotare cu mobilier urban „smart”, dar și prietenos cu mediul (bănci, coșuri de gunoi, pentru colectarea selectivă, toalete ecologice, suport biciclete, mobilier urban de agrement);
- Modernizarea spațiilor destinate piețelor agroalimentare din cartierele rezidențiale - clădire verde;
- Modernizarea spațiilor de parcare temporară și dotarea acestora cu stații de încărcare destinate vehiculelor electrice;
- Înnobilarea zonelor cu diverse lucrări de artă urbană care să îi confere specificitate;
- Iluminat ambiental și de securitate

Fondul locativ de locuințe colective al municipiului Bistrița este completat de ansamblurile de locuințe colective construite post 1990, în zonele periferice Subcetate și pericentrale în cartierele Independenței Nord (Str. Valeria Predescu), Independenței Sud (zona Kaufland), Calea Moldovei și altele, ceea ce a condus la creșterea densității urbane, dar și la utilizarea terenurilor libere sau nefuncționale.

Un procent semnificativ al teritoriului intravilan al Bistriței și localităților componente Ghinda, Sărata Sigmir, Slătinița, Unirea și Vișoara este ocupat de zonele de locuințe individuale, ceea ce a condus la apariția unor tipologii foarte variate de locuințe și parcele: de la loturi de mici dimensiuni rezultate în urma unor procese de lotizare, până la locuințe dezvoltate pe foste terenuri agricole de mari dimensiuni. Principalele probleme semnalate în aceste zone se referă la lipsa unor spații cu caracter de centru de cartier sau centre comunitare, la lipsa, pe areale extinse, a serviciilor de proximitate, a spațiilor verzi amenajate, la existența a numeroase circulații cu profil îngust, ceea ce conduce la o subdimensionare a circulațiilor pietonale și lipsa plantațiilor de aliniament pe numeroase străzi.

În ceea ce privește accesul dificil al populației din aceste areale la spații publice destinate interacțiunii sociale, cu precădere spații verzi, o soluție punctuală o reprezintă amenajarea spațiilor publice din localitățile componente și în zonele periferice ale Bistriței și valorificarea spațiilor verzi adiacente cursurilor de apă care traversează Bistrița și localitățile componente (râul Bistrița, pâraiele Târpiu, Sigmir, Rusului, Ghinzii, Slătiniței).

În ceea ce privește îmbunătățirea imaginii urbane a zonelor rezidențiale, la nivelul municipiului Bistrița, administrația publică locală a derulat, anual, în perioada 2020-2021, concursul „Bistrița Verde!” destinat atât proprietarilor de locuințe pe lot, cu grădină, cât și locuitorilor locuințelor colective, care premiază „cea mai frumoasă grădină cu flori aferentă casei de locuit”, „cel mai frumos balcon cu flori”, „cea mai frumoasă grădină cu flori aferentă blocurilor de locuințe”.

ZONELE INDUSTRIALE | Zonele industriale de mari dimensiuni sunt concentrate în câteva areale ale teritoriului, cele mai mari platforme fiind amplasate în partea de vest, adiacent liniei de cale ferată și pârâului Târpiu (Rombat, Raal SA, Leoni, Betak SA), o parte dintre acestea, utilizând în continuare infrastructura de transport feroviar, în partea de sud a municipiului, în arealul cuprins între DN 17 și râul





Bistrița, în localitatea Viișoara în lungul DN17, în localitatea Unirea în zona fostelor unități agrozootehnice și pe malul nordic al râului Bistrița.

În localitatea Viișoara a fost înființat, în anul 2015, Parcul Industrial Bistrița Sud, un proiect de tip greenfield, aflat în domeniul public al municipiului Bistrița și administrat de SC Business Park Bistrița Sud SRL¹⁶. Parcul industrial are o suprafață de 30 ha, din care este ocupată o suprafață de 3,74 ha¹⁷, dispune de infrastructură de circulații și utilități publice. Parcul industrial dispune de spații logistice (12% din suprafață), spații industriale (38% din suprafață), spații servicii aferente industriei, spații administrative (5% din suprafață), spații verzi (15% din suprafață) și drumuri și infrastructură tehnico-edilărită (30% din suprafață)¹⁸. În prezent sunt contractați 9 rezidenți¹⁹ care au în curs de realizare hale de producție și un incubator de afaceri. În cadrul parcului industrial se urmărește atragerea de activități din industria prelucrătoare (cu accent pe industriile de vârf), afaceri și consultanță (activități financiar-bancare, de consultanță, proiectare, cercetare-dezvoltare, de administrare a afacerilor), distribuție (activități de depozitare mărfuri și logistică), servicii aferente activităților industriale (industrii producătoare de servicii), servicii conexe, de interes general (furnizare de utilități, curățenie și pază, servicii comerciale și de alimentație publică, activități hoteliere, servicii de evidență contabilă, asistență în afaceri, servicii de asigurare etc)²⁰. Avantajul logistic al acestui amplasament este dat de apropierea față de drumul european E58, linia de cale ferată și viitoarea centură a municipiului Bistrița.

Analiza zonelor industriale de pe teritoriul municipiului Bistrița ilustrează existența a unor cădiri industriale, nefuncționale, amplasate în cadrul platformelor industriale din partea de vest a municipiului. Pentru aceste zone de tip brownfield sunt necesare operațiuni de regenerare urbană, inclusiv a spațiilor publice adiacente acestora și reconversie funcțională a fondului construit. În cazul acestor zone, în funcție de amplasament, dimensiuni, stare a fondului construit, există posibilitatea de integrare a unor activități economice care să aducă plus valoare municipiului. De asemenea, trebuie avută în vedere nevoia de realizare de diferite operațiuni premergătoare de pregătire a terenurilor pentru a putea primi funcțiuni și activități noi (operațiuni de decontaminare sau ecologizare a terenurilor, demolări de clădiri, desființări ale rețelelor tehnice subterane). Prin reconversia acestor foste construcții industriale, se are în vedere o valorificare durabilă a resurselor existente, limitând dezvoltarea municipiului în afara zonelor deja constituite, o creștere a calității fondului urban în zonele respective, cu impact asupra creșterii calității locuirii în zonele adiacente și cu impact asupra imaginii urbane a municipiului Bistrița.

Este necesar ca pentru conversiile funcționale ale zonelor industriale sau pentru operațiunile de dezvoltare a zonelor industriale de mari dimensiuni în afara zonelor constituite să fie luate în considerare aspecte precum facilitarea accesului la rețele tehnico-edilărită, la transport public, la infrastructură logistică eficientă (spații de depozitare, cu zone de parcare și infrastructură de transport adaptată cererii etc), acestea fiind obligatorii pentru obținerea unui nivel sporit de atractivitate pentru noi investiții, un bun exemplu la nivel local fiind Parcul Industrial Bistrița Sud.

Din aceste zone fac parte, de asemenea, și construcțiile de gospodărire comunală (stația de epurare, depozitul de deșeuri nepericuloase, stația de reglare măsurare presiune aferentă infrastructurii de alimentare cu gaze naturale) cu impact asupra modului de dezvoltare în teritoriu a zonelor construite, cu precădere a zonelor rezidențiale.

ZONELE COMERCIALE | Unitățile comerciale de dimensiuni medii și mari, destinate cu precădere comercializării produselor alimentare (supermarketurile Kaufland, Lidl, Carrefour Market, Selgros), sunt

¹⁶ <https://www.apitsiar.ro/frontend/parc/1>

¹⁷ Cf. informațiilor furnizate de Parcul Industrial Bistrița Sud

¹⁸ <http://www.bizpark.ro/structura-parcului/>

¹⁹ Cf. informațiilor furnizate de Parcul Industrial Bistrița Sud

²⁰ <http://www.bizpark.ro/industrii/>



amplasate central și pericentral, alături de centrele comerciale (precum Winmarkt Shopping Center), cu precădere în zonele rezidențiale dens populate, în timp ce centrele comerciale de dimensiuni foarte mari (B1 Retail Park, Dedeman) sunt amplasate în zonele periferice. Aceste zone intră în categoria dezvoltărilor organice, necontrolate din ultimele două decenii, care oferă o imagine urbană destructurată și care pun presiuni asupra circulației auto în zone deja aglomerate. Prin poziție, dimensiuni și servicii acordate, aceste zone au raze de deservire care depășesc limitele municipiului, devenind obiective de importanță periurbană, cu precădere pentru locuitorii comunelor adiacente municipiului Bistrița.

ZONE DE AGREMENT ȘI SPORT | În municipiul Bistrița principalele zone de sport sunt concentrate în zonele pericentrale: Stadionul municipal „Jean Pădureanu” și Complexul Sportiv Gloria, amplasate adiacent Parcului Regele Mihai I al României, Ștrandul Codrișor, Sala Polivalentă, la care se adaugă unitățile amplasate în zonele periferice: Complexul Sportiv Wonderland. La acestea se adaugă o serie de baze sportive sau terenuri de sport secundare, publice sau private, amplasate în pe întreg teritoriul municipiului: bazinul de înot Beclean, bazele sportive Cuza Vodă, BIG, Avram Iancu (aflate în domeniul public al municipiului), Liviu Rebreanu, Electrotehnica, Mecanica, Codrișor, CFR, Alex Dorna, Libertății, Electroplast, „Casa Ema”, Raoul Arena, IPOREB, Tennis Club Reina, Grand Slam Tennis Club, Centrul olimpic de tenis de masă Bistrița.

Principalele zone de agrement ale municipiului sunt Pădurea Codrișor, amplasată pe malul sudic al râului Bistrița, Parcul Regele Mihai I al României și Pădurea Schullerwald (prevăzută cu trasee de drumeție și zone de agrement amenajate), Baza de agrement MHC. La acestea se adaugă o serie de facilități de petrecere a timpului liber dintre care se remarcă pista pentru motocros Bistrița și aerodromul Bistrița

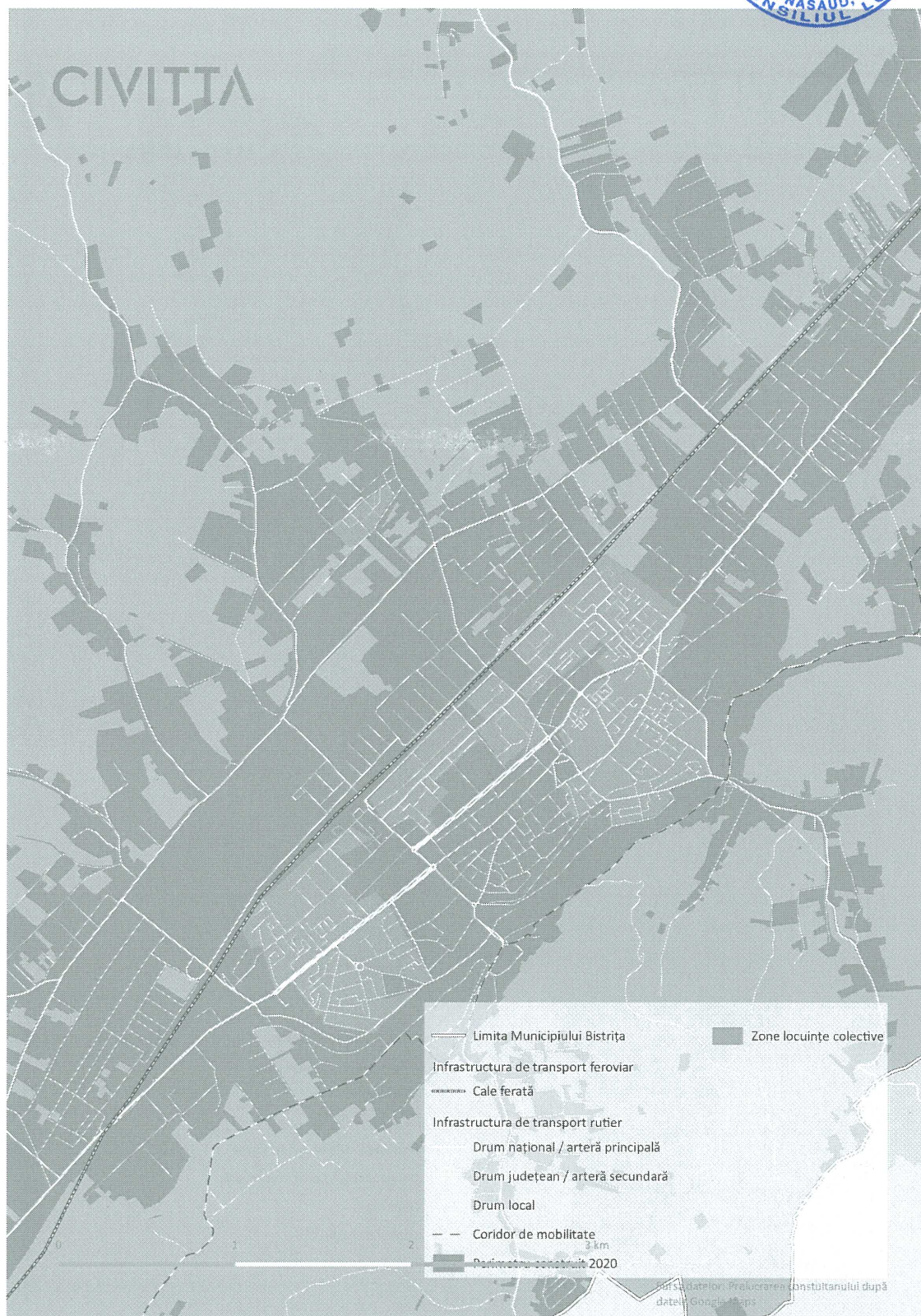
La nivelul localităților componente infrastructura de sport și agrement aflată în domeniul public al municipiului Bistrița este completată de Complexul de agrement din localitatea Vișoara și de Complexul sportiv polivalent Wonderland.

Figura 14 Zona Centrală a municipiului Bistrița



SURSA: PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, LMI 2015, PRELUCRARE PROPRIE

Figura 15 Zone Rezidențiale cu locuire colectivă, municipiul Bistrița



SURSA: PRELUCRARE PROPRIE



Figura 16 Zone Rezidențiale cu locuire individuală, municipiul Bistrița



SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

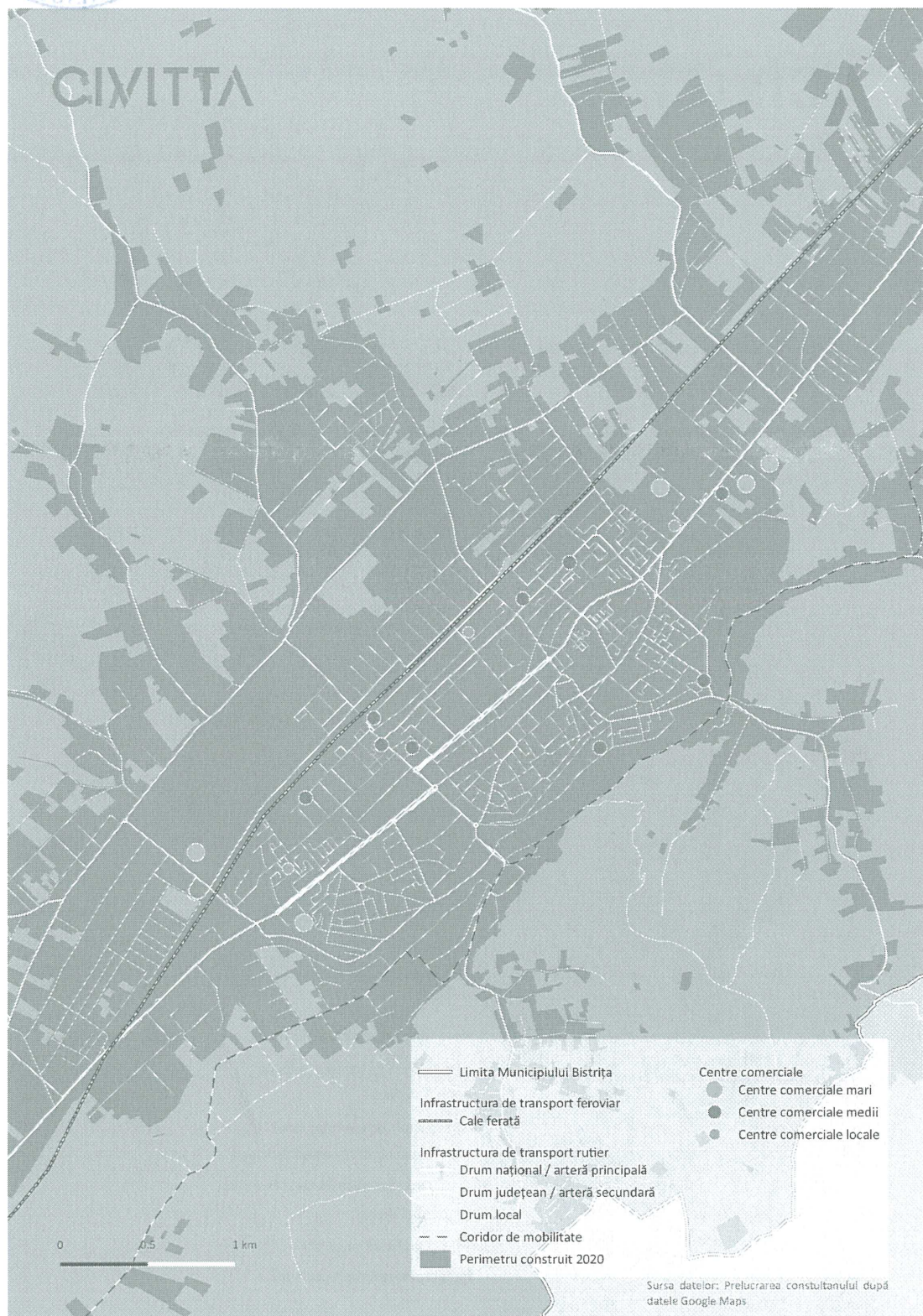


Figura 17 Zone Industriale, municipiul Bistrița



SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

Figura 18 Zone comerciale, municipiul Bistrița



SURSA: PRELUCRARE PROPRIE





3.1.2.2. DEZVOLTAREA URBANĂ A MUNICIPIULUI BISTRITĂ

ZONE DE EXPANSIUNE URBANĂ | Municipiul Bistrița prezintă o dezvoltare extensivă a teritoriului în ultimele două decenii. În același timp, în interiorul zonelor construite ale municipiului s-a înregistrat un proces constant de îndesire a fondului construit și dezvoltare intensivă a arealelor urbane prin reconversia funcțională a unor areale construite sau prin valorificarea rezervelor de teren din teritoriul intravilan: ansambluri de locuințe colective și individuale, spații comerciale de mari dimensiuni, noi unități industriale, unități sportive și alte dotări socio-culturale de interes public.

Analiza modului de dezvoltare spațială a municipiului din ultima decadă ilustrează o tendință generală de extindere a zonelor de locuit în zonele periferice, respectiv în exteriorul zonelor urbane constituite. Principalele zone în care se întâlnesc aceste fenomene sunt: Valea Jelnei – Str. Viorelelor (DJ 173), Valea Budacului (DJ 173C) în partea de sud a municipiului, zona Ghinzii în partea de est a municipiului, zona Aerodromului și zona Valea Rusului (DJ 173C) în partea de nord-est a municipiului, zonele Valea Târpiului, Subcetate, Dumitrei Vechi) în partea de nord a municipiului și zonele Strada Soarelui (DJ 151) și Calea Clujului în partea de sud-vest a municipiului precum și în localitatea Unirea. În localitățile Viișoara și Sigmir acest fenomen este mai puțin dezvoltat, în timp ce în localitățile Ghinda, Slătinița și Sărata, se remarcă o foarte mică dezvoltare a fondului construit în perioada 2014-2021.

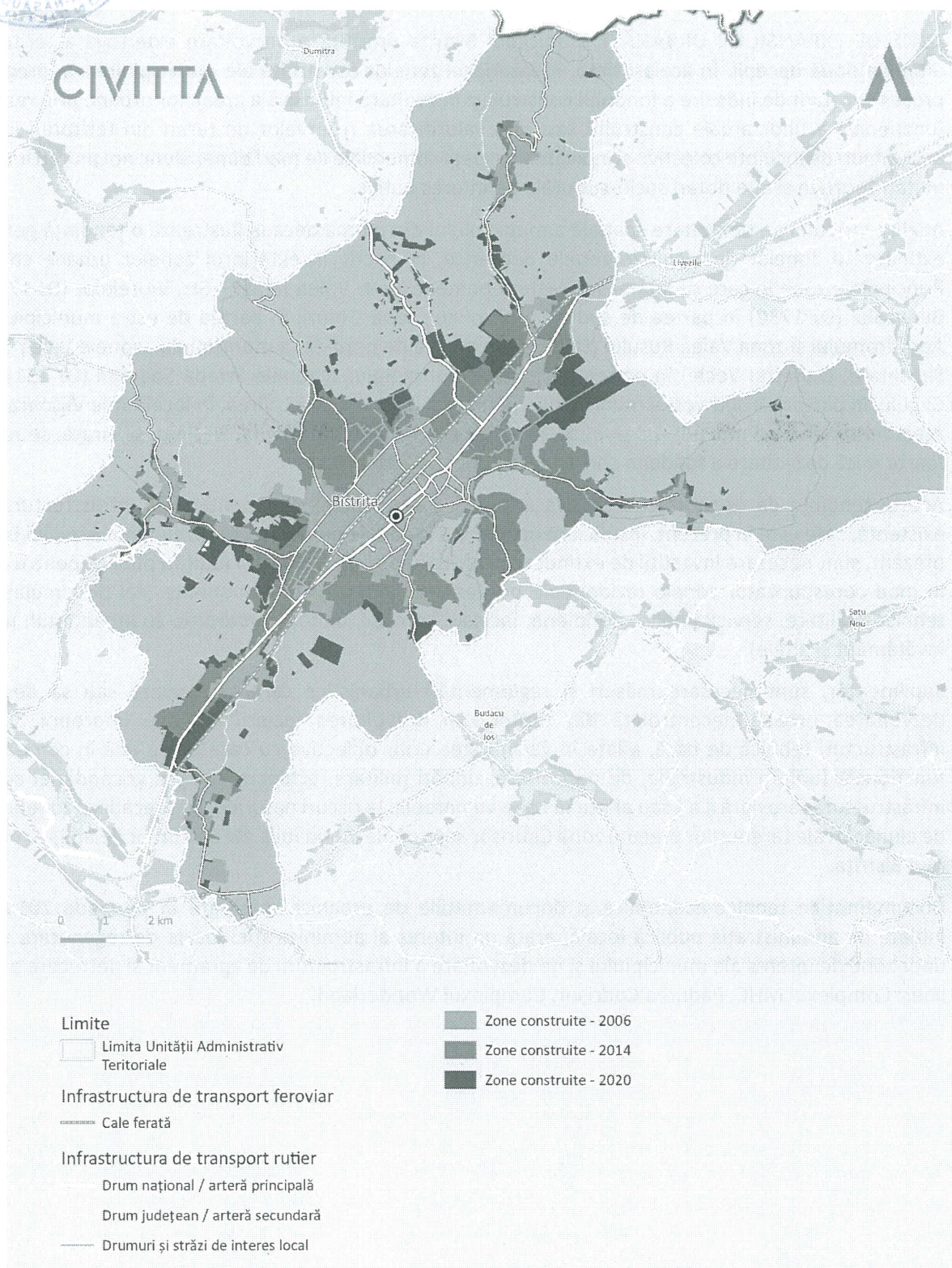
Aceste tendințe de dezvoltare extensivă a locuirii pun presiuni suplimentare pe infrastructura publică existentă, care este în prezent, insuficient dezvoltată în zonele periferice. La nivelul municipiului Bistrița, în prezent, sunt necesare investiții de extindere a infrastructurii de servicii și utilități publice pentru a deservi în mod corespunzător zonele rezidențiale periferice și localitățile componente (căi de circulații, rețele tehnico-edilitare, servicii publice cotidiene, inclusiv farmacii, unități comerciale cu amănuntul, unități de învățământ și altele).

Suplimentar, sunt necesare măsuri și reglementări urbanistice care să stopeze sau să descurajeze dezvoltarea urbană necontrolată din teritoriu și dezvoltarea locuirii în zone improprii, lipsite de infrastructuri tehnică de bază, aflate în vecinătatea unor obiective cu care nu se află în compatibilitate funcțională (unități industriale, de depozitare, unități militare, echipamente ale gospodăriei comunale, infrastructură feroviară ș.a.) sau aflate în zone vulnerabile la riscuri naturale, cu precădere zonele afectate de alunecări ale terenurilor precum zona Codrișor sau zonele inundabile ale cursurilor de apă, cu precădere râul Bistrița.

Documentațiile tehnico-economice și documentațiile de urbanism realizate în perioada 2014-2020 și inițiate de administrația publică locală, arată un interes al administrației locale de regenerare urbană a unor zone de interes ale municipiului și de dezvoltare a infrastructurii de agrement și petrecere a timpului liber: Complexul MHC, Pădurea Codrișor, Complexul Wonderland.



Figura 19 Evoluția fondului construit, municipiul Bistrița, 2006-2020



SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

Figura 20 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de sud a municipiului Bistrița: Valea Jilnei, Str. Viorelelor (zona DJ 173), 2014 vs. 2021



SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

Figura 21 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de sud a municipiului Bistrița – Valea Budacului (zona DJ 173C), 2014 vs. 2021



SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

Figura 22 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de est a municipiului Bistrița – zona Ghinzii, 2014 vs 2021



SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

Figura 23 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de nord-est a municipiului Bistrița – localitatea Unirea, zona Aerodromului și zona Valea Rusului (DJ 173C), 2014 vs 2021





SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

Figura 24 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de nord a municipiului Bistrița – zonele Valea Târpiului, Subcetate, Dumitrei Vechi, 2014 vs 2021



SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

Figura 25 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de sud-vest a municipiului Bistrița – zonele Strada Soarelui (DJ 151) și Calea Clujului, 2014 vs 2021



SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

REZERVE DE TEREN | Analiza profilului spațial evidențiază o constantă tendință de expansiune a municipiului în zonele periferice, cu precădere în zonele de NE, SV și sud, fără a exista o valorificare judicioasă a resurselor de terenuri libere (zone de tip greenfields²¹), cu precădere în partea de est, în zona Valea Ghinzii – Aerodromului, în localitatea Unirea în partea de nord-vest, în partea de Vest în arealul cuprins între DJ 151 și Pădurea Schullerward, în lungul circulațiilor județene care asigură accesul către localitățile Slătinița (DJ 172B), Sigmir (DJ 151), Budacu de Jos (DJ173C), în lungul drumurilor naționale care asigură accesul în municipiu în partea de nord (DN 17C, către localitatea Dumitra). O importantă zonă de dezvoltare urbanistică este localizată în partea de sud a municipiului, în lungul DC 8G, între localitatea Sărata și zona Zăvoaie, unde urmează să se realizeze coridorul de mobilitate urbană aferent râului Bistrița. La aceasta de adaugă zona aferentă viitoarei variante ocolitoare a municipiului, amplasată la est de coridorul de mobilitate urbană aferent râului Bistrița.

²¹ Resursă de teren (de obicei fără construcții și, de multe ori, fără infrastructură tehnico-edilitară)



Aceste areale de tip greenfield au potențial de dezvoltare a activităților economice (industriale sau comerciale), a zonelor de agrement sau a locuirii. Dezvoltarea locuirii în zonele periferice sau în teritoriul extravilan fără a respecta reguli urbanistice, face necesară implementarea de măsuri din partea administrației publice locale de echipare și reglementare a acestor zone de dezvoltare. Rezultatul modului de dezvoltare urbanistică a zonelor periferice este apariția unor zone destructurate sau în curs de constituire, în care zonele rezidențiale se îmbină, cu zonele industriale sau cu zonele destinate gospodăriei comunale, reprezentând o provocare importantă a spațiului urban al municipiului Bistrița.

CONCLUZIILE CONSULTĂRII POPULAȚIEI | Din punct de vedere al dezvoltării spațiale a municipiului, în vederea dezvoltării durabile a municipiului, respondenții chestionarelor au menționat necesitatea îmbunătățirii îmbunătățirea planificării, controlului asupra noilor dezvoltări imobiliare, o mai bună reglementare a noilor construcții și actualizarea Planului Urbanistic General.

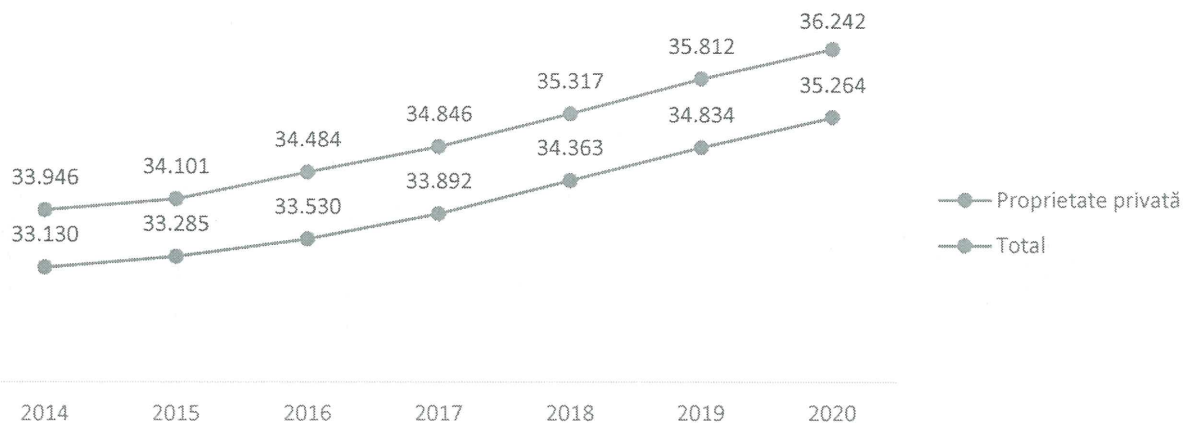
3.1.3. LOCUIRE. CALITATEA LOCUIRII

FONDUL LOCATIV | În municipiul Bistrița și localitățile componente Ghinda, Sărata Sigmir, Slătinița, Unirea și Vișoara, zona funcțională dominantă este cea de locuire, cu precădere locuire individuală, cu regim mic de înălțime, locuirea colectivă fiind concentrată în zona centrală și pericentrală a Bistriței.

În municipiul Bistrița, în anul 2020, erau 36.242 locuințe, care, raportate la populația totală a municipiului, reprezintă o medie de 2.61 locuitori/ locuință²². Perioada 2014-2020 reprezintă o perioadă de creștere constantă a numărului total de locuințe, în anul 2020 existând cu 2.296 locuințe mai mult decât în anul 2014. Această tendință lină de creștere a numărului de locuințe se desfășoară în paralele cu un proces constant de scădere a numărului de locuitori, ceea ce se poate interpreta ca o creștere a calității locuirii.

Municipiul Bistrița se înscrie în specificul național în care marea majoritate a locuințelor se află în proprietate privată: în anul 2020, 97,3% din numărul total de locuințe se află în proprietate privată (35.264 locuințe). În perioada 2014-2020 numărul locuințelor aflate în proprietate publică a crescut constant de la 816 locuințe în anul 2014, la 978 locuințe în anul 2020, ca rezultat al finalizării a 162 locuințe în anii 2016 și 2019.

Figura 26 Evoluția numărului de locuințe pe tipuri de proprietate, municipiul Bistrița, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS

²² Raportat la o populație totală de 94.625, la data de 1 ianuarie 2020

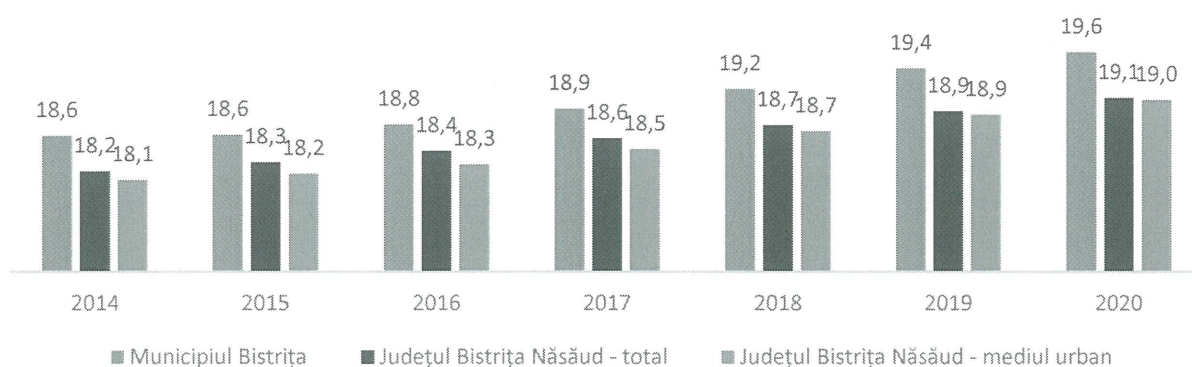
CALITATEA LOCUIRII | Calitatea locuirii este dată de un cumul de factori interni și externi locuinței. Factorii externi locuinței sunt analizați în alte capitolele din cadrul prezentei strategii: existența infrastructurii tehnico-edilitare (alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie electrică, alimentare cu gaze naturale); proximitatea spațiilor verzi; proximitatea serviciilor sociale; calitatea infrastructurii rutiere; distribuția infrastructurii de transport public; existența unor zone cu vulnerabile la riscuri naturale (inundații sau alunecări de teren); calitatea factorilor de mediu (zonele cu poluare a aerului, poluare fonică, poluare a solului sau poluare a apelor) și altele.

În ceea ce privește factorii interni, specifici clădirilor de locuit, aceștia sunt analizați în continuare: număr de locuitori/locuință, suprafață locuibilă/locuitor, suprafață locuibilă/ locuință, vechimea locuințelor, tipologia locuirii. În ceea ce privește dotarea locuințelor cu dependințe și instalații de bază, deși este un indicator important pentru calitatea locuirii, datele aferente sunt colectate în cadrul Recensămintelor Populației și Locuințelor ceea ce face, ca în anul 2022 aceste date să fie învechite și irelevante.

O serie de factori precum scăderea continuă a populației, dezvoltarea continuă a fondului construit destinat locuirii, utilizarea unui număr semnificativ de locuințe din perioada premodernă și modernă, schimbarea dinamicii familiale de reducere a numărului de generații dintr-o gospodărie, au condus la o ameliorare a indicilor prin intermediul cărora este evaluată calitatea locuirii în municipiul Bistrița.

În ceea ce privește suprafața locuibilă aferentă²³ fiecărui locuitor, în anul 2020, în municipiul Bistrița aceasta este de 19,6mp/locuitor, peste suprafața minimă locuibilă de 18 mp/locuitor, prevăzută de Legea locuinței nr. 114/1996 și peste media județeană, ceea ce poate indica o calitate mai bună a locuirii în municipiul Bistrița în comparație cu mediul urban al județului și cu media generală a județului. De asemenea, în perioada 2014-2020, municipiul Bistrița s-a situat constant, semnificativ peste media județeană și media localităților urbane din județ. Amplasarea municipiului Bistrița peste media județeană poate fi influențată de fondul locativ semnificativ amplasat în cadrul ansamblurilor de locuințe colective realizate ante 1990 dar și numărului mare de locuințe individuale realizate în ultimele decenii. În continuare, în municipiul Bistrița se recomandă luarea de măsuri de sprijinire a dezvoltării a fondului construit destinat locuirii, în conformitate cu standardele, normativele și reglementările moderne de locuire, în vederea creșterii calității locuirii.

Figura 27 Evoluția suprafeței locuibile/ locuitor (mp), municipiul Bistrița, județ Bistrița Năsăud – total și mediul urban, 2014-2020

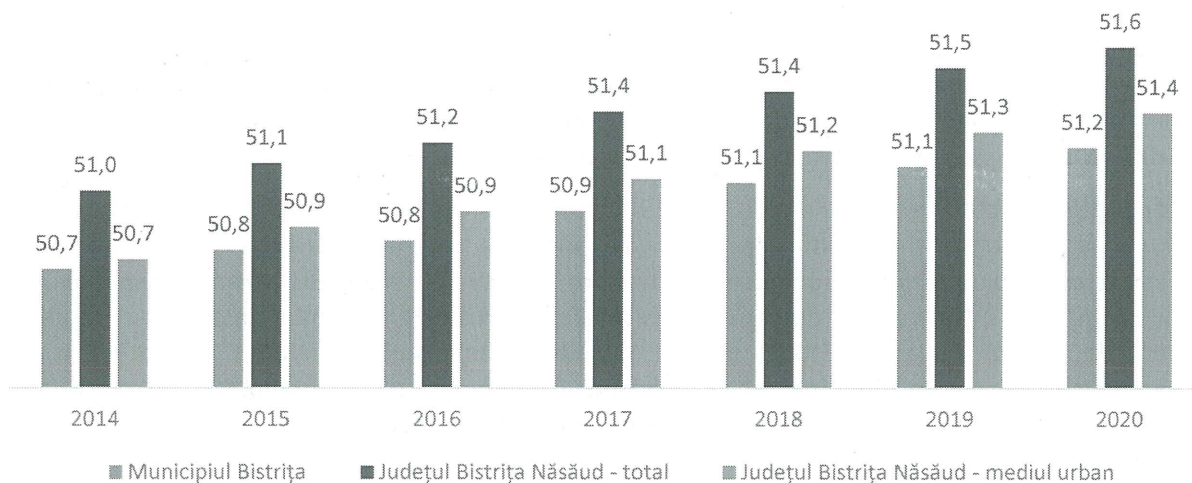


SURSA: TEMPO INS

²³ Suprafața locuibilă este suprafața desfășurată a încăperilor de locuit. Ea cuprinde suprafața dormitoarelor și a camerei de zi. Cf. Legii nr. 114/1996 (republicată)

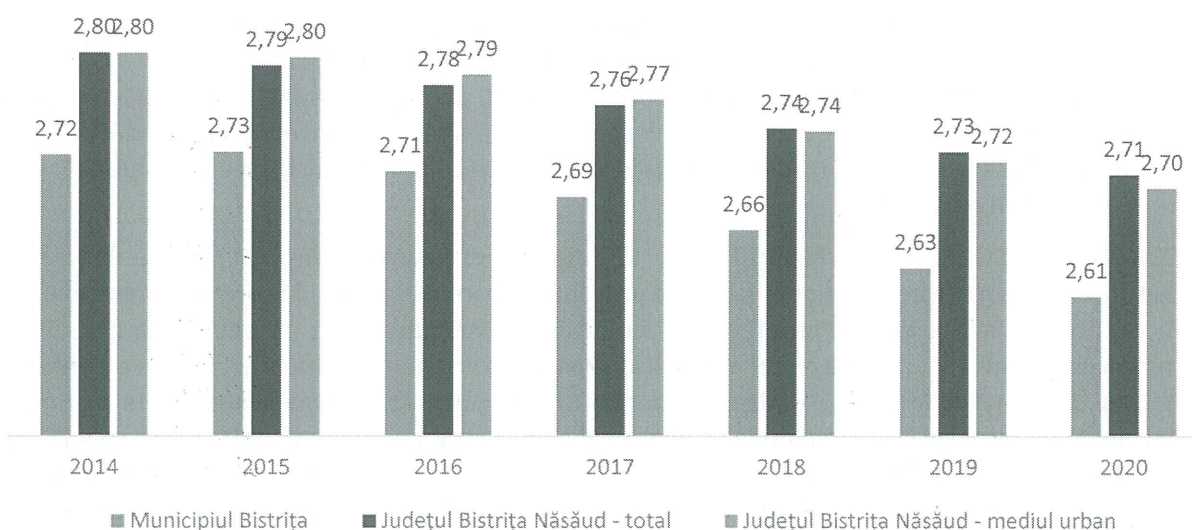
În ceea ce privește suprafața locuibilă aferentă unei locuințe, în anul 2020, în municipiul Bistrița aceasta este de 51,2 mp, sub media județeană și sub media centrelor urbane din județul Bistrița-Năsăud. În perioada 2014-2020, municipiul Bistrița s-a situat la același nivel cu media localităților urbane din județ sau imediat sub această valoare, ceea ce indică faptul că în mediul rural al județului, se regăsesc locuințe de dimensiuni mai mari care, în medie, adăpostesc un număr mai mare de locuitori. În ceea ce privește amplasarea municipiului Bistrița la nivel național, în anul 2019 (51,1 mp suprafață locuibilă/ locuință), acesta se situa atât peste media națională (47,7 mp suprafață locuibilă/ locuință) cât și sub media centrelor urbane din țară (48,0 mp suprafață locuibilă/ locuință).

Figura 28 Evoluția suprafeței locuibile/ locuință (mp), municipiul Bistrița, județ Bistrița-Năsăud, 2014-2020



SURSA: INS TEMPO ONLINE

Figura 29 Evoluția numărului mediu de locuitori/locuință, municipiul Bistrița, județ Bistrița-Năsăud – total și mediul urban, 2014-2020



SURSA: INS TEMPO ONLINE



Aceleași fenomene care au condus la creșterea suprafeței locuibile aferentă fiecărui locuitor, au generat și o scădere a numărului mediu de locuitori dintr-o locuință. În municipiul Bistrița, numărul mediu de locuitori dintr-o locuință a scăzut constant în perioada 2014-2020, ajungând de la 2,73 locuitori/ locuință, în anul 2015, la 2.61 locuitori/ locuință, în anul 2020. Acest indice, în corelare cu cei prezentați anterior arată faptul că, în medie, în locuințele din municipiul Bistrița, locuiesc mai multe persoane, cărora le revine o suprafață locuibilă mai mare în comparație cu media județeană totală și a mediului urban.

VECHIMEA FONDULUI LOCATIV | Vechimea locuințelor este un criteriu important în evaluarea calității locuirii. În conformitate cu HG 2139/2004, *pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe*, Art. 7, perioada normală de funcționare (amortizarea investiției) a clădirilor de locuit este de 40-60 ani, în timp ce pentru locuințele sociale, perioada normală de funcționare este de 32-48 ani.

În cazul municipiului Bistrița, evaluarea calității locuirii trebuie să țină cont de o serie de parametri suplimentari, ca urmare a existenței în interiorul ansamblului urban medieval a fondului construit datând din perioadele medievală, premodernă și modernă (secolele XV-XIX), cu valoare arhitecturală, istorică, artistică, urbanistică și culturală foarte mare la nivel municipal, județean și național.

Locuințele colective realizate în anii 1960-1980 reprezintă un procent semnificativ al fondului locativ al municipiului Bistrița și necesită intervenții particulare de regenerare urbană și reabilitare a clădirilor. Fiecare ansamblu prezintă caracteristici particulare în raport cu: modul de organizare spațială, procentul de spații verzi, infrastructura de circulații pietonale și carosabile interioare ansamblului, relația cu zona centrală, gradul de accesibilitate, poziția în cadrul municipiului și gradul de dotare cu funcțiuni complementare (comerț de proximitate, unități de învățământ etc). Fondul locativ din aceste ansambluri are o vechime care variază între 40 și 60 ani, fiind necesare lucrări de reabilitare a clădirilor, inclusiv intervenții structurale și lucrări de modernizare a instalațiilor edilitare, pentru a corespunde cerințelor actuală de eficiență energetică, echipare tehnică, confort al locuirii, rezistență structurală și estetică arhitecturală.

În concluzie, calitatea locuirii reprezintă un concept foarte important, ce face obiectul unei analize complexe, aceasta fiind posibilă prin examinarea unei serii de caracteristici fizice și sociale ale mediului locativ și vecinătatea sa. Acest concept are la bază analiza unor atribute de ordin atât cantitativ, cât și calitativ. Totuși, în această evaluare a factorilor de calitate determinanți, o importanță mai mare se acordă aspectelor calitative (de exemplu, aprofundarea cunoștințelor legate de calitatea mediului rezidențial endogen și exogen, legate de locuințe în sine și caracteristicile acestora – psiho-sociale și spațiale²⁴). Având în vedere nivelul de complexitate al unei astfel de analize, pentru care sunt necesare studii aprofundate orientate către dimensiuni clare ale calității locuirii (care să aibă la bază metodologii și standarde clare de evaluare) și lipsa accesului la un set mai cuprinzător de indicatori statistici, această analiza s-a realizat în baza unor limite calitative.

CONCLUZIILE CONSULTĂRII POPULAȚIEI | În cadrul chestionarului destinat locuitorilor municipiului Bistrița, respondenții au menționat faptul că principalul avantaj al locuirii în carierele municipiului Bistrița îl constituie calitatea locuirii, cu precădere în locuințele individuale, cu o notă medie de 3,52 dintr-un maxim de 5 puncte. Cartierele cu cel mai ridicat nivel al locuirii sunt considerate cartierele periferice Valea Rusului, Valea Căstăilor, Valea Budacului, Simion Mândrescu și localitatea Unirea (note mai mari de 4). Cartierele de locuințe cu cea mai slabă calitate a locuirii sunt Independenței Sud și Valea Ghizii (note mai mici de 3). Din punct de vedere al vieții sociale a comunității, cele mai apreciate cartiere ale municipiului sunt Leoni, Centrul Istoric și Valea Rusului. Principalele avantaje ale locuirii în carierele periferice (Leoni,

²⁴ Indicele calității locuirii – instrument de evaluare a calității locuirii urbane (2012), Disponibil la: <https://www.researchgate.net/publication/264889414> Indicele calitatii locuirii - instrument de evaluare a calitatii locuirii urbane



Valea Budacului, Valea Ghinzii, Valea Rusului, Subcetate, Simion Mândrescu) și localitățile Ghinda, Unirea și Vișoara sunt mediul curat, liniștea, în timp ce unul dintre principalele avantaje ale Centrului Istoric îl constituie accesul facil la instituțiile publice.

Din punct de vedere al accesului la dotările de proximitate, cu precădere la dotările comerciale (magazin de cartier, piață agroalimentară, magazine de tip supermarket și/sau hypermarket, alimentație publică), care în același timp reflectă necesitatea dezvoltării unor centre de cartier sau centralități locale, cartierele identificate ca fiind deficitare sunt cartierele de locuințe individuale Leoni, Valea Budacului, Dedeman, Valea Ghinzii, dezvoltate în zonele periferice și localitățile Slătinița, Ghinda, Vișoara, Sigmir.

În ceea ce privește calitatea fondului locativ în ansamblurile de locuințe colective, cel mai mare grad de nemulțumire se înregistrează în cartierele Independenței Sud, Leoni, Subcetate, Petre Ispirescu. De asemenea, la nivelul municipiului Bistrița, nevoia de reabilitare a fondului construit este una dintre cele mai mari probleme identificate.

3.1.4. SPAȚII PUBLICE ȘI SPAȚII VERZI

În cadrul acestui capitol vor fi tratate două componente importante ale structurii spațiale a municipiului Bistrița, cu rol important în definirea imaginii urbane, în creșterea calității locuirii, în asigurarea unui cadru de desfășurare a activităților recreative și culturale în aer liber și suport al relațiilor sociale și de protecție a mediului: sistemul de spații publice și rețeaua de spații verzi (în conformitate cu Legea nr. 24/2007 și Registrul spațiilor verzi al Municipiului Bistrița), ca parte integrată a sistemului de spații publice.

Spațiile publice care se regăsesc în municipiul Bistrița pot fi clasificate din perspectiva configurării spațiale în următoarele tipologii:

- Cele de tip suprafață – pot fi parcuri, păduri urbane sau alte tipuri de spații publice de mari dimensiuni;
- Cele de tip punct – pot fi scuaruri, piețe urbane sau alte tipuri de spații publice de mici dimensiuni (spații comunitare, locuri de joacă);
- Cele de tip linear – pot fi bulevarde, străzi care dispun de zone pietonale generoase și care sunt flancate total sau parțial de diferite obiective de interes.

Din punct de vedere al distribuției în teritoriu, municipiul Bistrița prezintă o concentrare a spațiilor publice în zona centrală în timp ce principalele spații verzi din interiorul teritoriului intravilan sunt amplasate pericentral (Parcul Regele Mihai I al României); infrastructura de spații publice este completată de spațiile verzi din interiorul ansamblurilor de locuințe colective și din lungul cursurilor de apă care traversează teritoriul intravilan. În ceea ce privește localitățile componente, spațiile publice și spațiile verzi sunt concentrate în zonele centrale și în vecinătatea cursului de apă (în cazul localității Vișoara).

Din punct de vedere al distribuției în teritoriu, spațiile publice de tip suprafață se regăsesc atât în zona pericentrală, în partea de sud – Parcul Regele Mihai I al României (cu o suprafață totală de 3,6 ha), care împreună cu stadionul municipal și baza sportivă aferente constituie principalul pol de agrement și sport al municipiului – și în zonele periferice, ale municipiului – Pădurile Codrișor și Schullerward (cu o suprafață de 33,6ha). Pădurea Schullerward este amenajată ca o pădure urbană, cu trasee de drumeție, piste de biciclete și zone destinate activităților recreative. În ceea ce privește Pădurea Codrișor și Ștrandul Codrișor adiacent acesteia, administrația publică locală a inițiat un proiect de transformare a acesteia în pădure urbană și de amenajare de zone destinate activităților recreative.



Figura 30 Spațiile de tip suprafață: Parcul Regele Mihai I al României, municipiul Bistrița



SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Spațiile de tip punct sunt reprezentate de:

- Piețele urbane, Piața Centrală, Piața Mică (spațiu înscris în Registrul local Spațiilor Verzi din Municipiul Bistrița, cu o suprafață de 0,08ha), Piața Unirii, Piața Morii, amplasate în zona centrală.

Sistemul de piețe urbane din cadrul nucleului medieval al municipiului (Piața Unirii, Piața Centrală, Piața Mică) este un rezultat al dezvoltării urbanistice specifice așezărilor săsești, în cadrul acestor piețe desfășurându-se o serie de activități de interes public (târguri periodice, ceremonii religioase etc); în prezent aceste spații sunt amenajate ca spații verzi.

Piața Centrală rămâne principalul spațiu public al zonei centrale atât din punct de vedere funcțional cât și din punct de vedere simbolic și memorial. Piața medievală, de dimensiuni generoase, cu cele patru laturi bordate de clădiri cu valoare culturală complexă care găzduiesc activități de interes public și cu Biserica Evanghelică amplasată în centrul acesteia, are potențialul de a găzdui o serie de activități culturale de interes general, în corelare cu activitățile care se pot desfășura în lungul străzii pietonale Liviu Rebreanu.

- Scuarurile și fâșiile plantate, amplasate în zonele pericentrale și centrale: Piața Petru Rareș (care include, în prezent, o suprafață verde de 0,21ha), Parcul "Casa Albă" Intr. Viorelelor (cu o suprafață de 0,20 ha), Parcul Eminescu, Parcul Han, Parcul Lama, Parcul BIG, Parcul de pe Str. Avram Iancu amplasat în lungul râului Bistrița (cu o suprafață de 0,50ha), spațiul verde Str. Zorilor – Str. Ecaterina Teodoroiu, spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Decebal și Str. Gării, Spațiu verde Str. 1 Decembrie 1-2, (cu o suprafață de 0,04ha), scuar cartier Subcetate, spațiul verde Str. General Bălan nr. 2-18 (amplasat la intersecția Str. C. Vivu și St. Gen. Bălan, cu o suprafață de 0,20 ha), spațiul verde adiacent sensului giratoriu Panait Cerna. Trebuie menționat faptul că, în conformitate cu tipologiile de spații verzi definite prin Legea spațiilor verzi, aceste spații intră în categoria scuarurilor sau a fâșiilor plantate, nefiind îndeplinită condiția de suprafață minimă de un hectar necesară parcurilor. În localitățile componente, spațiile publice de tip punct sunt reprezentate de scuarul Ghinda și parcul amenajat pe malurile râului Bistrița din localitatea Vișoara.

În general scuarurile și fâșiile plantate menționate anterior prezintă cu un procent ridicat de spații destinate circulațiilor pietonale.



Aceste scuaruri și fâșii plantate sunt spații publice cu potențial de extindere a amenajărilor destinate comunității locale și a activităților culturale și recreative periodice desfășurate în municipiu.

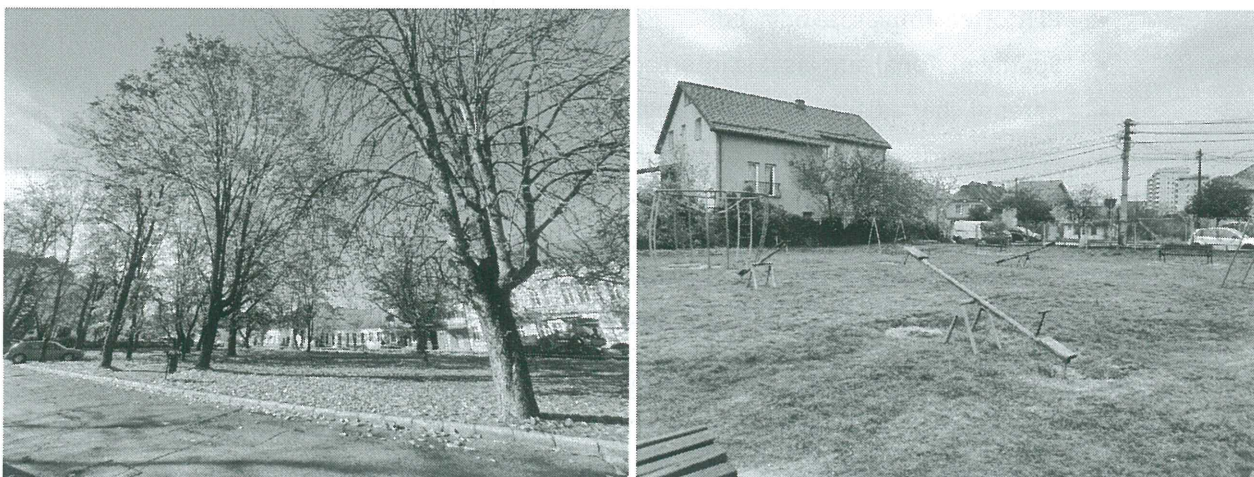
- Locuri de joacă amplasate cu precădere în zonele rezidențiale, în domeniul public al municipiului aflându-se 72 locuri de joacă.
- Cele 3 piețe agroalimentare din cartierele Independenței Nord, Decebal și Calea Moldovei. Acestea necesită lucrări de modernizare în vederea asigurării unor condiții optime de desfășurare a activităților pe tot parcursul anului.

Figura 31 Spațiile de tip punct: Piața Mică (stânga) și Piața Unirii (dreapta), municipiul Bistrița



SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Figura 32 Spațiile de tip punct: spațiul verde amplasat la intersecția Str. C. Vivu și St. Gen. Bălan (stânga), teren de joacă Str. Petru Maior (dreapta), municipiul Bistrița



SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

La nivelul municipiului Bistrița, infrastructura de spații verzi de tip suprafață și punct reușește să deservească cea mai mare parte a populației, păstrându-se un deficit de spații verzi de proximitate, în cadrul zonelor rezidențiale. Dezvoltarea fragmentată, necontrolată, a acestor cartiere de locuințe individuale în zonele periferice nu a avut în vedere o dezvoltare echilibrată a spațiilor publice și a spațiilor verzi destinate comunităților locale. În cadrul ansamblurilor de locuințe colective, spațiile verzi ocupă

suprafețe restrânse, la care se adaugă câteva scuaruri de mici dimensiuni, acestea jucând rolul de puncte focalizatoare în cadrul zonelor rezidențiale.

În anul 2021, prin HCL NR. 225/15.12.2021, au fost înscrise în Registrul local la Spațiilor Verzi din Municipiul Bistrița, spații verzi cu o suprafață totală de 2.394.632,0485 mp, echivalentul a 25,3 mp de spațiu verde/locuitor, constând în parcuri, scuaruri și fâșii plantate (conform definițiilor din Legea spațiilor verzi), cimitire, vegetație de aliniament, spații verzi aferente unor dotări de interes public, locuri de joacă, pădurea parc Schullerward și Complexul Wonderland (cu o suprafață de spațiu verde de 180,01 ha).

În vederea creșterii suprafeței de spații verzi din interiorul zonelor construite și dezvoltării infrastructurii de spații verzi din zonele rezidențiale prin valorificarea unor terenuri libere, Primăria Municipiului Bistrița are în implementare sau a implementat recent o serie de proiecte ce vizează amenajarea de spații verzi în aceste areale, finanțate prin POR 2014-2020:

- Amenajare spații verzi în zona Subcetate (Strada Busuiocului nr. 6), proiect finalizat în 2020, cu valoare totală de 255.598 euro;
- Amenajarea unui parc pe malurile râului Bistrița în localitatea componentă Viișoara, proiect finalizat în 2021, cu valoare totală de 726.914 euro;
- Amenajare parc în cadrul complexului sportiv și de agrement Unirea - Wonderland, perioada de implementare 2019-2022, cu valoare totală de 1.129.994 euro;
- Amenajare Scuar Ghinda – amenajarea unui spațiu verde în centrul localității Ghinda, adiacent DC8, proiect finalizat în 2021, cu valoare totală de 222.388 euro.

La nivelul municipiului Bistrița, în zonele centrală și pericentrală și în localitățile componente, au fost identificate câteva spații cu potențial de amenajare a unor piețe urbane sau scuaruri, care pot căpăta și alte funcții în afară de spații de tranzit/scurt repaos sau suprafețe utilizate pentru parcare a autovehiculelor, care pot susține activitățile socio-culturale desfășurate adiacent acestora și care pot întări rețeaua de spații publice și spații verzi din municipiul Bistrița:

- Spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Bistricioarei și Str. 1 Decembrie;
- Platforma amplasată adiacent Centrului cultural municipal George Coșbuc;
- Spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Decebal și Str. Gării;
- Terenul liber adiacent Turnului Dogarilor;
- Spațiu verde amplasat adiacent pâraului Târpiu și Str. Petru Maior, spațiu verde adiacent Drumului Cetății și pâraului Târpiu (spații propuse spre amenajare în cadrul coridorului ecologic pâraul Târpiu);
- Terenul liber din zona centrală a localității Sigmir;

În ceea ce privește accesibilitatea parcurilor și pădurilor urbane, se remarcă faptul că există un procent semnificativ al locuitorilor care parcurg mai mult de 30 minute, ajungându-se inclusiv la 60 minute, pentru a accesa aceste spații verzi. Aceste distanțe ridică probleme de confort urban și de calitate a microclimatului. În aceste condiții, în aceste zone sunt necesare operațiuni de modernizare a spațiilor verzi existente, de tip punct (scuaruri, fâșii plantate), pentru a răspunde cât mai bine nevoilor comunităților locale și de identificare a unor terenuri în care se pot amenaja spații publice care să înglobeze spații de socializare pentru diferite categorii de vârstă, locuri de joacă, spații verzi amenajate ș.a.

Analiza spațiilor publice reliefează necesitatea amenajării și dotării spațiilor cu mobilier versatil, cu o atenție deosebită acordată designului în zona centrală, unde designul trebuie să fie adecvat unei zone cu patrimoniu construit valoros, spații multifuncționale care să permită desfășurarea de activități variate care să atragă categorii variate de utilizatori, astfel încât aceste spații să devină poli de atracție în municipiu.



În municipiul Bistrița, spațiile publice de tip linear reprezentate de spații verzi adiacente cursurilor de apă (pârâul Târpiu și râul Bistrița), circulațiile pietonale din zona istorică (Str. Liviu Rebreanu și cele 16 pasaje pietonale) și principalele artere de circulație ale municipiului: Străzile Independenței, Republicii, Gării, 1 Decembrie, Gării, General Bălan.

Râul Bistrița și pârâul Târpiu cu malurile acestora reprezintă elemente cu potențial ridicat de întregire a sistemului de spații publice al municipiului. În acest sunt necesare lucrări de renaturare a cursurilor de apă, de amenajare a spațiilor verzi adiacente cursurilor de apă, de integrare de trasee de promenadă și trasee ciclabile în corelare cu infrastructura de circulații velo/ciclabile a zonelor învecinate, de amenajare a unor zone de recreere și socializare și zone de agrement.

Numeroasele circulații pietonale și piețe urbane se constituie într-o puternică infrastructură pietonală a zonei istorice a municipiului Bistrița care favorizează și sprijină viața urbană a comunității locale. În lungul principalelor artere de circulație sunt amplasate instituțiile publice de importanță municipală și județeană, numeroase spații comerciale, instituții socio-culturale. Este necesar să se atragă atenția asupra nevoii de a contura un sistem de axe, care să deservească zonele rezidențiale și care să asigure un nivel de atractivitate sporit în zonele pericentrală și periferice.

Figura 33 Spațiile de tip linear: Str. L. Rebreanu (stânga) și Pasajul X (dreapta)



SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Figura 34 Spațiile de tip linear: Râul Bistrița (stânga) și pârâul Târpiu (dreapta), municipiul Bistrița





SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Prin amenajări adecvate ale spațiilor pietonale adiacente circulațiilor carosabile și a plantațiilor de aliniament există posibilitatea unirii acestor trei tipuri de spații publice în cadrul unei rețele urbane care să deservească întreaga comunitate locală și să facă mai accesibile principalele spații publice ale municipiului Bistrița.

Structura urbană a municipiului Bistrița, a permis dezvoltarea, în lungul a numeroase străzi, a plantațiilor de aliniament. În acest caz trebuie menționate străzile Republicii, Independenței, General Bălan din Bistrița și Str. Secundară nr. 9 din localitatea Viișoara (cu o suprafață verde de 0,58ha), care dispun de plantații de aliniament generoase, cu lățimi de cca 1,5-2,5m și, în cazul Str. Republicii, de spații verzi amplasate pe axul străzii (cu o suprafață de 0,59ha). Vegetația de aliniament poate fi considerată un element distinctiv și, mai mult, atrage atenția asupra nevoii constante de toaletare a arborilor, care în multe dintre cazuri au un aspect foarte neîngrijit, de completare a tronsoanelor din care lipsește vegetația înaltă, sau de amenajare a suprafețelor gazonate. De asemenea, un element complementar care ar veni în întâmpinarea utilizării sporite a acestor spații ar fi inserarea mobilierului urban acolo unde spațiul permite. Cu cât spațiile sunt mai bine definite și mai atractive pentru oameni, cu atât acestea devin mai de interes, ceea ce poate contribui inclusiv la prevenirea criminalității ²⁵.

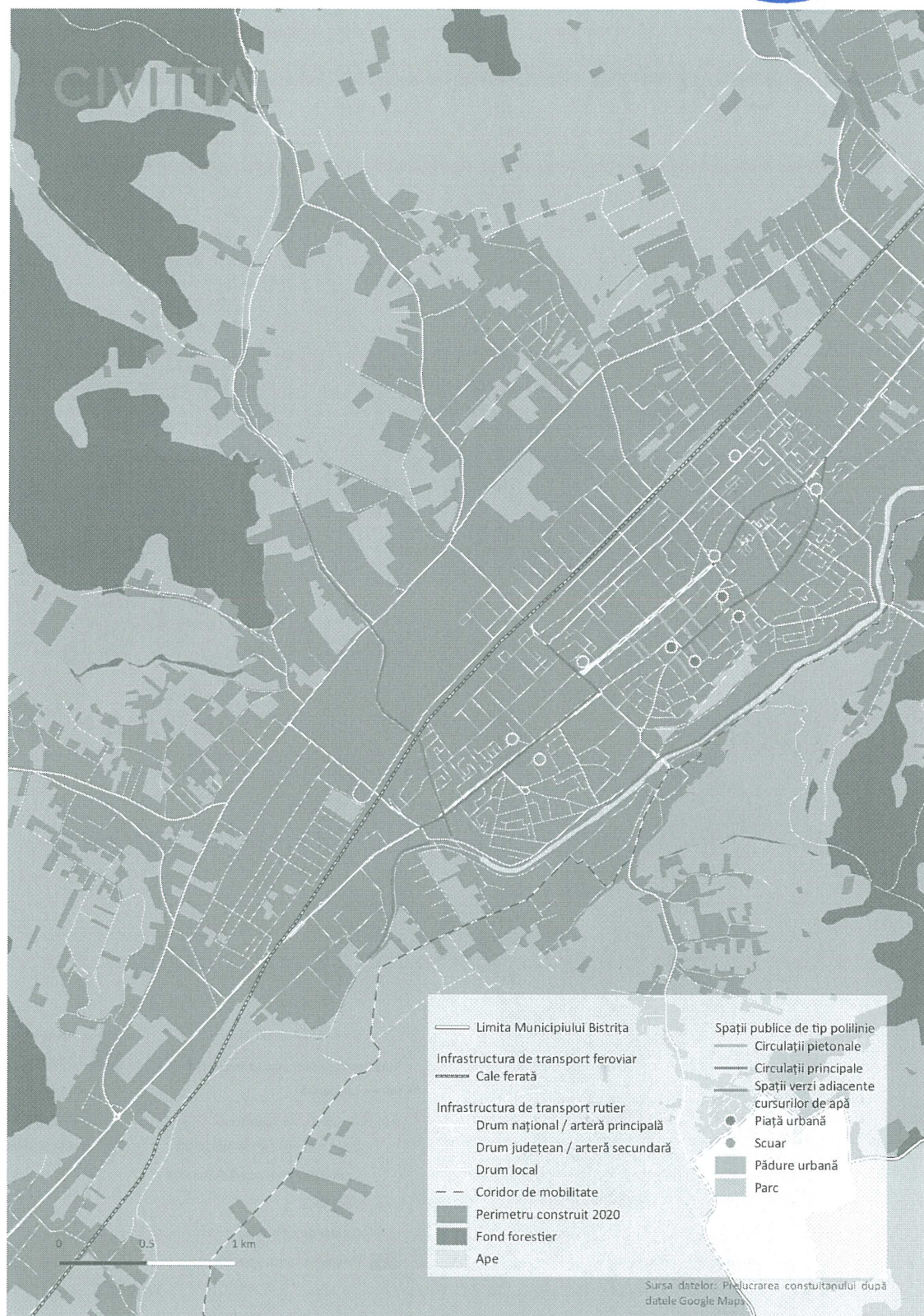
În ceea ce privește sistemul de spații verzi al municipiului, acesta este completat de spațiile verzi aferente instituțiilor publice și dotărilor socio-culturale. Dintre acestea se remarcă spațiile verzi aferente Prefecturii Județului Bistrița Năsăud, Muzeului Județean (Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud) (0,38ha), Colegiul Național Liviu Rebreanu (2,18 ha), Liceul Tehnologic Agricol Bistrița (3,34ha), Policlinica județeană (0,12ha).

CONCLUZIILE CONSULTĂRII POPULAȚIEI | La nivelul municipiului Bistrița, două dintre cele mai importante măsuri pentru dezvoltarea durabilă a municipiului sunt identificate ca fiind reabilitarea și modernizarea spațiilor publice și a spațiilor dintre blocuri precum și reabilitarea și modernizarea spațiilor verzi. Din punct de vedere al accesului cu spații de recreere/spații verzi, cartierele deficitare, sunt zonele periferice Subcetate, Leoni, Dedeman, Simion Mândrescu, Valea Ghinzii, și localitățile Ghinda, Slătinița, Sigmir, Sărata și Viișoara, ceea ce denotă necesitatea implementării unor proiecte de amenajare de spații publice și spații verzi de interes general, în aceste zone, în corelare cu activitățile care se pot constitui în centre de cartier. În ceea ce privește cartierele de locuințe colective, în opinia locuitorilor, se înregistrează deficiențe de spații verzi în cartierele Andrei Mureșanu și Independenței Sud.

²⁵ Jan Gehl, Cities for People, 2010



Figura 35 Principalele spații publice din municipiul Bistrița



SURSA: PRELUCRARE PROPRIE, PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, GOOGLE EARTH

Figura 36 Izocrone de accesibilitate a spațiilor verzi din municipiul Bistrița



SURSA: PRELUCRARE PROPRIE, PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, GOOGLE EARTH

3.1.5. PEISAJUL ANTROPIC ȘI PEISAJUL NATURAL

Peisajul reprezintă, în conformitate cu definiția oferită de Convenția Europeană a peisajului de la Florența, o parte de teritoriu perceput ca atare de către populație, al cărui caracter este rezultatul acțiunii și interacțiunii factorilor naturali și/sau umani, indiferent de încadrarea administrativă a acestuia sau de calitatea sa estetică sau scenică. Protecția peisajului cuprinde acțiunile de conservare și menținere a aspectelor semnificative sau caracteristice ale unui peisaj, justificate prin valoarea sa patrimonială derivată din configurația naturală și/sau de intervenția umană.

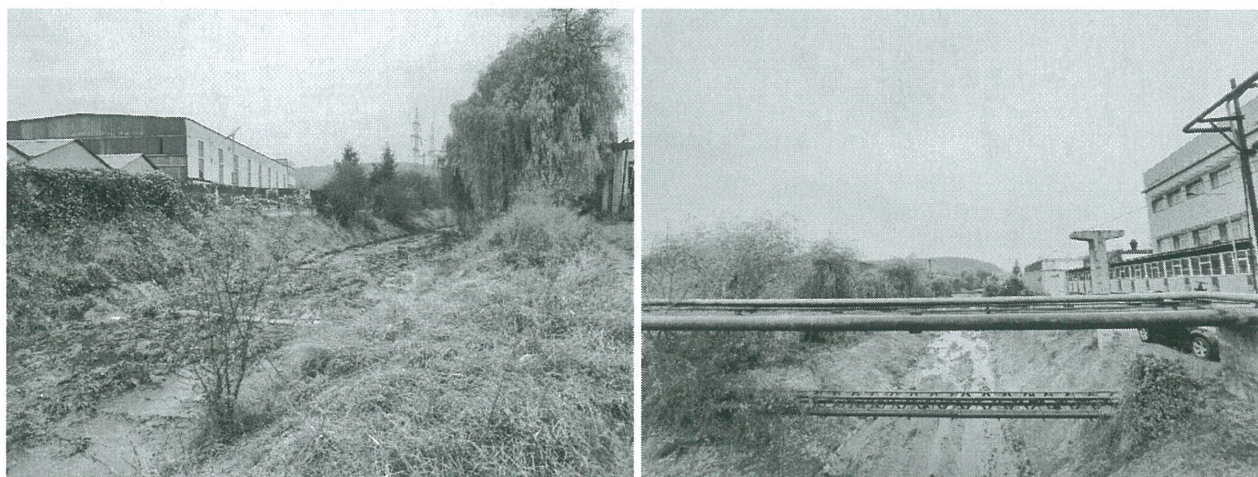
Ca stat membru al Consiliului Europei, România se angajează să identifice peisajele și caracteristicile acestora, să le urmărească transformările, să le evalueze, în scopul de a realiza demersuri pentru a introduce dimensiunea peisajeră în programele și politicile de amenajare a teritoriului, de urbanism și în cele culturale, de mediu, agricole, sociale și economice, precum și în alte politici cu posibil impact direct sau indirect, pentru a pregăti și implementa proiecte de punere în valoare a acestuia, scopul fiind protecția, managementul și/sau amenajarea peisajului ²⁶.

PEISAJUL NATURAL | În ceea ce privește cadrul natural, teritoriul adiacent municipiului Bistrița prezintă caracteristici specifice ale peisajului zonei deluroase. Principalele tipuri de peisaj natural regăsite în municipiul Bistrița sunt:

- Peisajul forestier;
- Peisajul cursurilor de apă;
- Peisajul terenurilor agricole, arabile și nearabile.

Peisajul cursurilor de apă are o valoare ridicată și include trei subcategorii importante: peisajul râului Bistrița și a zonei de luncă adiacentă acestuia și peisajul aferent afluenților râului Bistrița, care pe unele tronsoane, prezintă lucrări hidrotehnice – amplasarea cursurilor de apă în casete. Peisajul râului Bistrița prezintă un potențial ridicat de valorificare în scopul dezvoltării activităților în aer liber la care au acces locuitorii municipiului, respectând în același timp măsurile de protecție specifice acestor ecosisteme. De asemenea, peisajul cursurilor de apă contribuie la definirea identității locale a municipiului Bistrița.

Figura 37 Peisajul cursurilor de apă – pâraul Târpiu în zonele industriale



SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

²⁶ http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.http_act_text?id=37056



Peisajul zonelor agricole, în special al zonelor arabile, este unul minor la nivelul municipiului Bistrița, prezentând o valoare peisagistică redusă. Peisajul forestier în corelare cu caracteristicile geografice ale teritoriului, capătă o valoare peisagistică deosebită. Zonele forestiere aferente municipiului Bistrița și prezintă un important potențial de dezvoltare a activităților de petrecere a timpului liber destinate locuitorilor și turiștilor, cu precădere în Pădurile Codrișor și Schullerward.

PEISAJUL ANTROPIC | Referitor la cadrul antropic, teritoriul construit al municipiului Bistrița este divizat în următoarele unități de peisaj antropic:

- Peisajul centrului istoric;
- Peisajul rezidențial;
- Peisajul industrial.

Peisajul centrului istoric, cu precădere a ansamblului medieval, este unitatea de peisaj cea mai valoroasă existentă pe teritoriul municipiului Bistrița. Silueta centrului istoric este dominată de silueta Bisericii Evanghelice, cu precădere a turnului său, fiind vizibile de pe axele longitudinale ale zonei centrale care converg către aceasta (Str. Liviu Rebreanu, Ghe. Șincai, N. Titulescu, Dornei). Accentele verticale secundare ale siluetei centrului istoric sunt turnurile Bisericii Reformate, Bisericii Sf. Treime și Turnul Dogarilor. În cadrul centrului istoric, se păstrează imaginea urbană specifică așezărilor medievale fortificate, întemeiate de coloniștii sași: tramă stradală formată din străzi principale se care se suprapun cu fostele drumuri de tranzit și numeroase străzi secundare cu profil îngust, cu numeroase pasaje înguste și piețe urbane, clădiri amplasate pe aliniament care formează fronturi continue, cu șarpanta paralelă cu strada și cu regim mic de înălțime (P-P+2) și parcellar dens construit.

Figura 38 Peisajul centrului istoric, Str. Liviu Rebreanu (stânga), Str. Dornei (dreapta)



SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Peisajul rezidențial este dominat de categoria peisajului locuințelor individuale pe parcelă, cu regim mic de înălțime (P - P+1). La nivelul peisajului rezidențial se disting o serie de subcategorii date de: dezvoltarea locuirii în ansambluri de locuințe cu parcele de mici dimensiuni și densitate crescută, păstrarea în unele zone ale centrului istoric a țesutului urban medieval săsesc cu străzi înguste și sinuoase și front continuu, dezvoltarea parcelărilor interbelice cu clădiri și parcele compacte, dezvoltarea locuirii în localitățile componente municipiului pe parcele înguste și lungi cu grădini în partea posterioară. În cadrul celor 6 localități componente ale municipiului Bistrița, localitatea Slătinița prezintă cele mai multe elemente specifice modului de organizare spațială a așezărilor săsești.

În cadrul peisajului rezidențial o categorie aparte este reprezentată de ansamblurile de locuințe colective din zona pericentrală și spațiile interstițiale aferente acestora care variază ca dimensiuni, forme și mod de

amenajare, de la o zonă la alta. Trebuie menționate principalele circulații carosabile ale municipiului bordate de clădirile de locuințe colective: Bd. Independenței, Bd. Decebal sau Str. Andrei Mureșanu.

Cursurile de apă care traversează zonele rezidențiale de locuințe colective (Independenței Nord, Independenței Sud) sau locuințe individuale (Străzile Codrișor, Falezei, Petru Maior, Bărnăuțiu, Parcului, Minulescu, Valea Căstăilor etc) conferă acestor zone, aferente frontului de apă, o identitate aparte și o caracteristică care, valorificată adecvat, poate contribui la creșterea calității locuirii și imaginii urbane.

Figura 39 Peisajul zonelor rezidențiale: ansamblurile de locuințe colective independenței nord (stânga) și Petre Ispirescu (dreapta)



SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Peisajul industrial include zonele ocupate de marile platforme industriale, amplasate în zonele periferice ale municipiului în partea de nord-vest, nord și sud, în localitățile Unirea și Vișoara, și zonele ocupate de marile unități comerciale amplasate în zonele pericentrale (în partea de sud și sud-vest) și periferice (în partea de est) ale municipiului Bistrița. Arhitectura zonelor industriale este cea specifică acestui program de arhitectură dezvoltat în perioada socialistă, peste care se suprapun intervențiile, extinderile sau modernizările din ultimele trei decenii pentru a corespunde evoluției tehnologice sau refuncționalizărilor prin care au trecut aceste ansambluri de clădiri. În unele cazuri, cum este arealul adiacent pârlui Târlui, imaginea acestor zone urbane este afectată de existența infrastructurii aeriene de termoficare, nefuncțională în prezent.

3.2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC

3.2.1. STRUCTURA DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI

Conform ultimului Recensământ al Populației și al Locuințelor, realizat în anul 2011, populația stabilă a municipiului Bistrița era de 75.076 locuitori. Raportată la numărul total de persoane din județ (286.225 locuitori), populația municipiului Bistrița reprezintă un procent de 26%. În context național, municipiul Bistrița se înscrie în categoria municipiilor de dimensiuni medii din punct de vedere al numărului de locuitori, situându-se între municipiile Târgoviște (79.610 locuitori) și Tulcea (73.707 locuitori).

Tabel 4 Ierarhia municipiilor din România după numărul total de locuitori, 2011

NR.	NUME MUNICIPIU	NUMĂR LOCUITORI
Municipii de dimensiune mare		

NR.	NUME MUNICIPIU	NUMĂR LOCUITORI
1	Municipiul București	1.883.425
2	Municipiul Cluj-Napoca	324.576
3	Municipiul Timișoara	319.279
4	Municipiul Iași	290.422
5	Municipiul Constanța	283.872
Municipii de dimensiune medie		
1	Municipiul Târgu Jiu	82.504
2	Municipiul Târgoviște	79.610
3	Municipiul Bistrița	75.076
4	Municipiul Tulcea	73.707
5	Municipiul Reșița	73.282
Municipii de dimensiune mică		
1	Municipiul Brad	14495
2	Municipiul Vatra Dornei	14429
3	Municipiul Toplița	13929
4	Municipiul Beiuș	10667
5	Municipiul Orșova	10441

SURSA: WWW.RECENSAMANTROMANIA.RO

Având în vedere faptul că, cele mai recente date oficiale, de la ultimul recensământ al populației, sunt cele de la recensământul din anul 2011, analiza de față va fi bazată, în cea mai mare parte, pe informațiile demografice disponibile pe platforma INS Tempo.

Datele mai recente, disponibile pe platforma online a Institutului Național de Statistică, arată ca, la 1 ianuarie 2022²⁷, municipiul Bistrița avea o populație totală de 94.506 locuitori, reprezentând aproximativ 28,9% din populația totală a județului Bistrița Năsăud (326.580 locuitori). Din perspectiva demografică, județul Bistrița Năsăud prezintă un grad redus de urbanizare, de 39,87%, sub media totală la nivel național (56,97%).

Bistrița este singurul oraș cu rang de municipiu al județului Bistrița-Năsăud și conform INS, la 1 ianuarie 2021, la nivel județean, municipiul Bistrița era primul centru urban al județului, ca număr de locuitori, fiind urmat de orașele Beclean (12.168 locuitori), Sângeorz Băi (11.970 locuitori) și Năsăud (11.464 locuitori).

În România, scăderea demografică este un fenomen care s-a manifestat constant în ultimele decenii. Numărul de locuitori a înregistrat o tendință descendentă, observată atât în cadrul recensămintelor, cât și din datele prezentate de Institutul Național de Statistică. România are o populație de 20.121.641 locuitori, conform recensământului din 2011, cu 12% mai puțin decât la recensământul precedent din 1992 și este de așteptat ca în următorii ani să se înregistreze o scădere a populației ca urmare a sporului natural negativ. Tendința de scădere a numărului de locuitori se va accentua în viitor. Conform ONU²⁸, România va avea o

²⁷ Aceste date au fost disponibile după realizarea capitolului de Analiză a situația actuală. Astfel, pe parcursul analizei au fost folosite date din anul 2021.

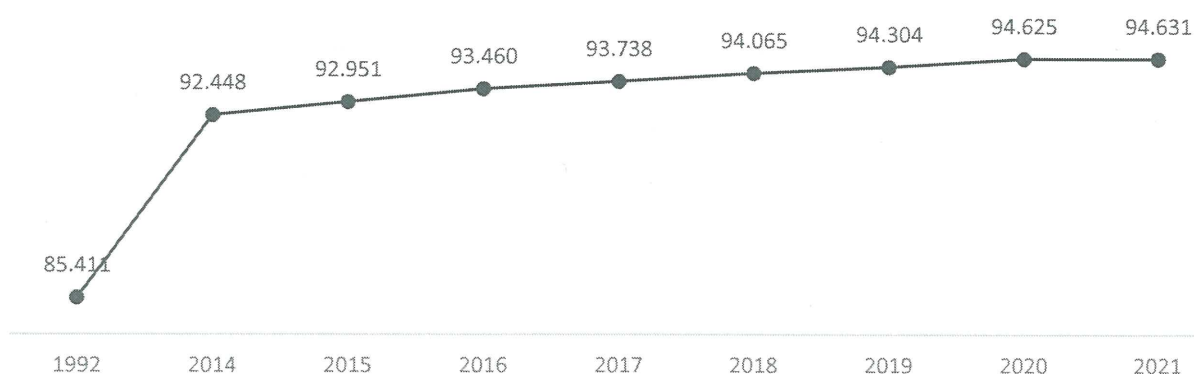
²⁸ <http://esa.un.org/unpd/wpp/>



populație de 15,2 milioane de cetățeni până în 2050, iar până în 2100 va avea 10,7 milioane de cetățeni. Este important de precizat faptul că principalele cauze ale declinului demografic se referă la scăderea ratei natalității și a soldului negativ al migrației, atât interne, cât și externe. Printre cele mai importante motive care stau la baza acestor previziuni se numără migrația externă, care va influența procentul și distribuția populației pe grupe de vârstă, respectiv tendințele de îmbătrânire demografică. Astfel, numărul de tineri (0-15 ani) va scădea, iar numărul de vârstnici (peste 65 de ani) va crește, ceea ce va determina probleme din perspectiva dependenței demografice, respectiv a forței de muncă.

În ceea ce privește populația municipiului Bistrița conform datelor INS, se observă că populația a înregistrat o tendință ascendentă foarte mică, dar constantă, în perioada 2014-2021, cu o medie a ratei de creștere de sub 0,5%/an, de la 92.448 de locuitori în 2014 la 94.631 de locuitori în 2021, creșterea totală, în perioada analizată, fiind de 2,36%. În perioada 2020-2021 nu a mai existat o creștere a populației, pe fondul efectelor negative ale pandemiei de COVID-19, numărul de locuitori rămânând aproape neschimbat.

Figura 40 Evoluția populației municipiului Bistrița, după domiciliu, 2014-2021

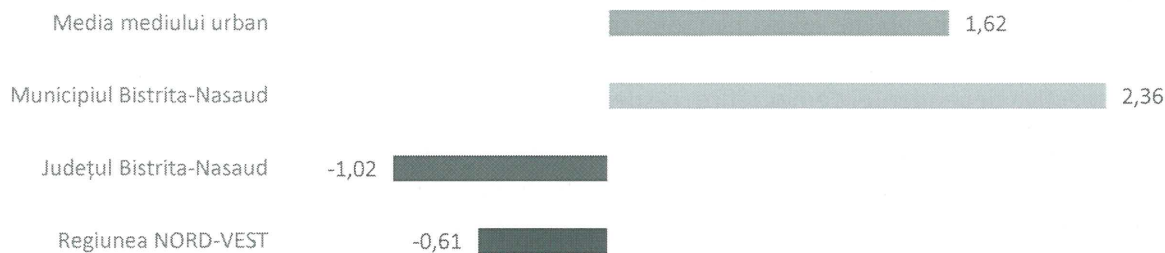


SURSA: TEMPO INS

Evoluția pozitivă a populației municipiului Bistrița din ultimii ani se opune trendului negativ din regiune, în contextul în care la nivel județean și regional se constată o scădere a populației. În perioada de referință, județul Bistrița-Năsăud înregistrează o scădere demografică de 1,02%, în timp ce la nivelul regiunii Nord-Vest scăderea este de 0,61%. Creșterea ușoară a populației municipiului Bistrița, în timp ce populația la nivel județean și regional este în scădere, ar putea fi explicată prin sporirea atractivității municipiului și prin creșterea interesului populației din județ și regiune față de oportunitățile de dezvoltare socio-profesională existente la nivelul municipiului Bistrița care este cel mai important pol de atractivitate urbană din județ. Mediul urban al județului Bistrița-Năsăud este format din orașele Beclean (-0,07), Năsăud (-4,30) și Sângeorz Băi (3,56%). Cu excepția orașului Năsăud unde se remarcă o tendință de depopulare, în orașul Beclean schimbările sunt nesemnificative, în timp ce în Bistrița și Sângeorz Băi tendința demografică este pozitivă, ceea ce face ca media mediului urban să fie, de asemenea, pozitivă.

În regiunea Nord-Vest, singurul municipiu care mai înregistrează creșteri ale populației este municipiul Cluj-Napoca, însă în acest caz trendul crescător se regăsește și la nivelul județului Cluj. În toate celelalte județe din regiune și în municipiile reședință de județ se observă un declin demografic.

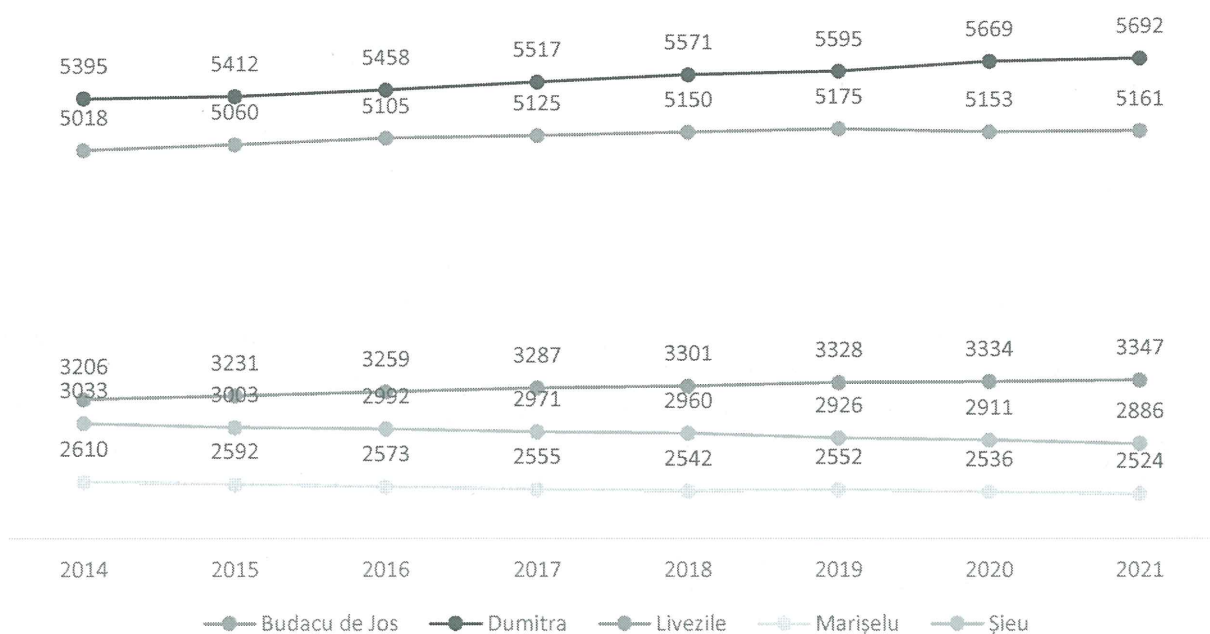
Figura 41 Tendințe demografice în perioada 2014-2021 la nivel județean, urban, mun. Bistrița, regiunea Nord-Vest



SURSA: BAZA DE DATE INS TEMPO

Evoluția demografică descendentă caracterizează întreg spațiul regiunii Nord-Vest. Excepțiile, la nivel de municipii și județe, sunt municipiile Bistrița, Cluj Napoca și județul Cluj, care înregistrează tendințe demografice pozitive. Tendința ascendentă manifestată la nivelul municipiului Bistrița se regăsește doar parțial la localitățile din zona de proximitate. Din cele cinci localități învecinate, trei înregistrează creșteri ale populației, în ultimii 8 ani, cu valori de 4% (Budacu de Jos), 3% (Livezile) și 6% (Dumitra). De asemenea, două localități, Șieu și Mărișelu, au înregistrat o scădere a populației cu 3% și respectiv 5%.

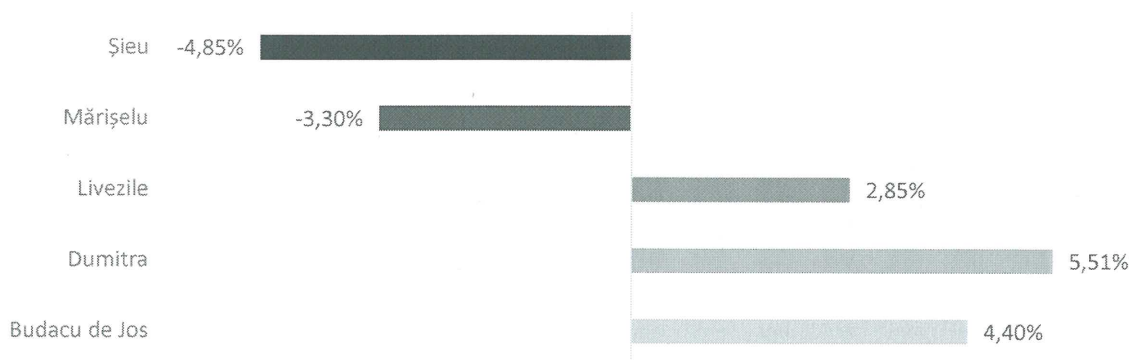
Figura 42 Tendințe demografice în perioada 2014-2021 în zona de proximitate a mun. Bistrița



SURSA: TEMPO INS



Figura 43 Tendințe demografice în perioada 2014-2021 la nivelul localităților de proximitate ale mun. Bistrița



SURSA: TEMPO INS

Pe fondul acestor dinamici, la nivel de zonă (mun. Bistrița și localitățile învecinate) sporul demografic înregistrat este pozitiv, constatându-se o creștere a populației cu 2,27% în perioada 2014 – 2021, populația din arie numărând cu 2531 de persoane mai mult.

Tendința demografică a municipiului Bistrița păstrează același sens în ultimii 8 ani cu o stagnare în perioada 2020 – 2021, când creșterea constatată este neglijabilă. Comparativ cu tendințele demografice negative la nivel național, regional și județean, evoluția municipiului Bistrița este opusă și se explică prin faptul că, fiind singurul oraș cu rang de municipiu din județ, este și cel mai important pol de atractivitate pentru populația aflată în căutarea de oportunități de dezvoltare socio profesională. La nivel zonal, municipiul Bistrița împreună cu localitățile învecinate contribuie la menținerea unui trend demografic pozitiv. În ceea ce privește mediul urban al județului Bistrița-Năsăud, mediu în care tendința demografică este, de asemenea, pozitivă, municipiul Bistrița împreună cu orașul Beclean au cea mai mare contribuție la creșterea demografică.

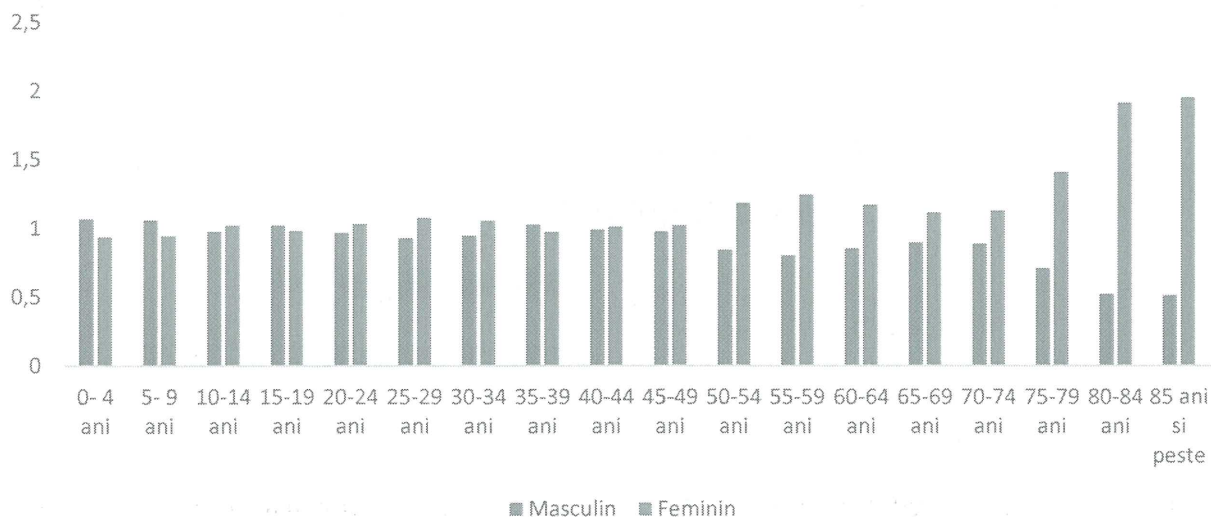
3.2.2. STRUCTURA POPULAȚIEI PE SEXE ȘI GRUPE DE VÂRSTĂ

Raportul de gen

La nivel general, la 1 ianuarie 2021, municipiul Bistrița prezintă o structură pe sexe relativ echilibrată, numărul bărbaților fiind de 45.556 (reprezentând 48,14% din populația municipiului), iar numărul femeilor de 49.075 (reprezentând 51,86% din populația municipiului). Raportul dintre femei și bărbați în favoarea femeilor (+3,7), la nivelul municipiului Bistrița, este ridicat în comparație cu ponderea de la nivel județean (+0,6) dar mai apropiat față de situația la nivel regional (+2,4) și național (+2,3) în favoarea femeilor. Această dinamică este asociată cu diferența speranței de viață la naștere între femei și bărbați, respectiv cu îmbătrânirea demografică, dar și cu migrația.

Deși în municipiul Bistrița se nasc mai multe persoane de sex masculin decât cele de sex feminin, raportul nu mai prezintă diferențe semnificative sau se inversează de mai multe ori în perioadele de vârstă cuprinse între 15 și 49 de ani, urmând ca după vârsta de 50 de ani să se stabilească clar un avantaj în favoarea femeilor, diferență care va urma această tendință și se va accentua. La nivelul țării, regiunii și județului, situația este asemănătoare, repartitia pe gen fiind, de asemenea, în favoarea femeilor, singura particularitate fiind întâlnită la nivelul județului Bistrița-Năsăud, unde diferența dintre cele două sexe este foarte mică.

Figura 44 Dinamica raportului de gen la 1 ianuarie 2021, municipiul Bistrița



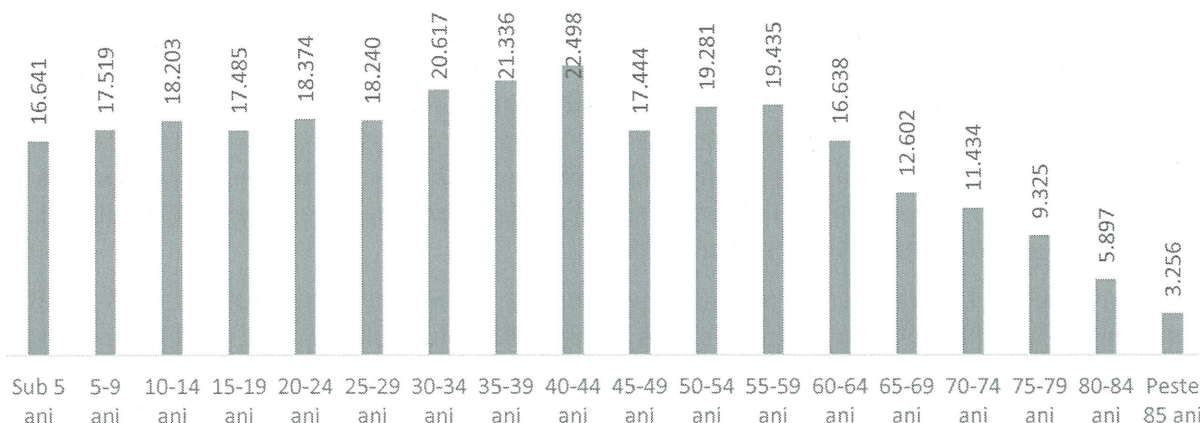
SURSA: BAZA DE DATE INS TEMPO

Dinamica raportului de gen arată că persoanele de sex masculin sunt numeroase doar până în perioada de vârstă 15-20 ani, iar după vârsta de 50 de ani femeile sunt mai numeroase decât bărbații și diferența dintre cele două sexe crește abrupt după 75 de ani. Această dinamică este asociată cu diferența speranței de viață la naștere între femei și bărbați, respectiv îmbătrânirea demografică (femeile fiind mai longevive), dar și cu migrația. Longevitatea sexului feminin este explicată, în mare parte, de aspecte genetice, dar și de unele aspecte ce țin de stilul de viață al femeilor și de ocupațiile diferite între femei și bărbați. Speranța de viață calculată în funcție de gen este un reper în calcularea politicilor sociale din domenii precum ocupare, sănătate, pensii, servicii sociale, etc.

Structura pe grupe de vârstă

Structura populației pe grupe de vârstă la nivelul municipiului Bistrița, conform datelor de la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, reflectă schimbările caracteristice peisajului demografic românesc.

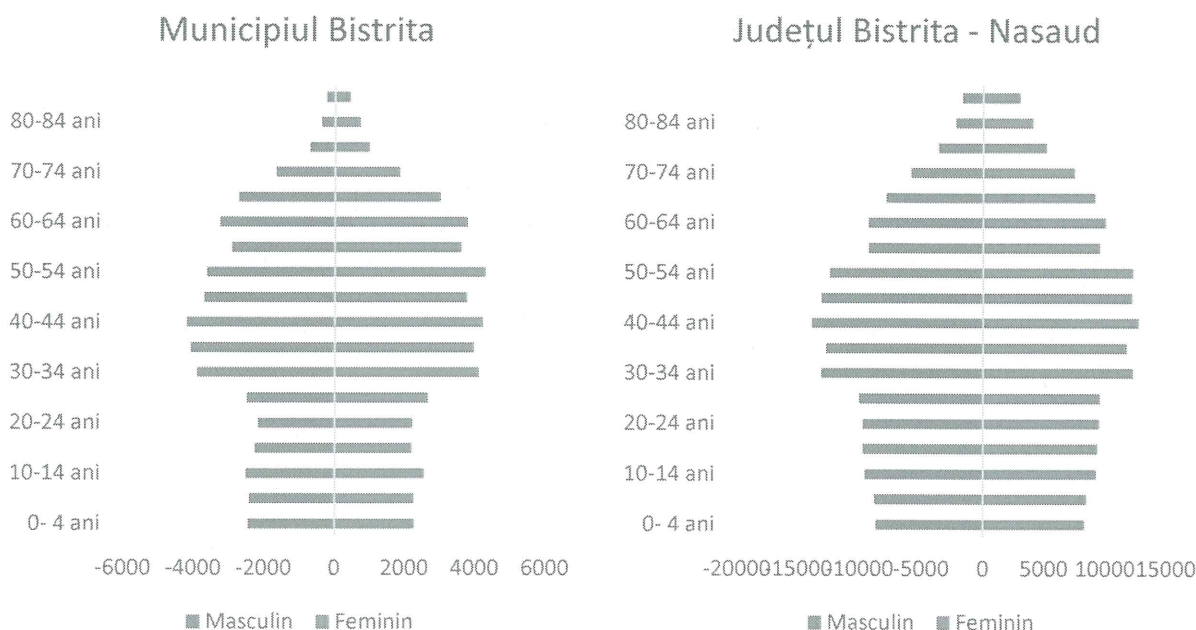
Figura 45 Populația stabilă a municipiului Bistrița pe grupe de vârstă, Recensământ 2011



SURSA: WWW.RECENSAMANTROMANIA.RO

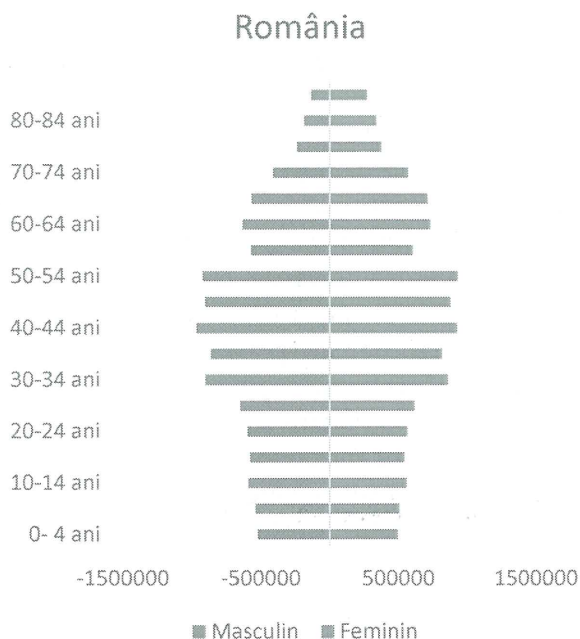
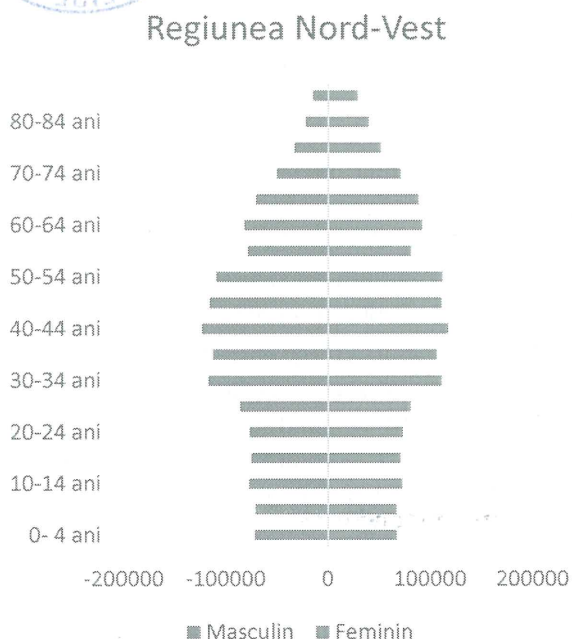
Astfel, a existat un vârf de natalitate al generației postbelice din perioada 1947 – 1955, datorat în mare parte fenomenelor de recuperare a căsătoriilor și a nașterilor amânate, urmat de o stagnare și apoi o reducere a natalității începând cu anul 1956, ca urmare a liberalizării avorturilor și schimbărilor de ordin social, economic și educațional în urma cărora femeile au devenit mai active din punct de vedere social participând în număr mai mare la activitatea economică și la învățământ. Aceste schimbări se reflectă în numărul mare de persoane cu vârste cuprinse în categoria 55-64 ani, urmat de scăderea aferentă categoriei 45 – 54. Politicile demografice de interzicere a avorturilor din România, de la sfârșitul anului 1966, au avut ca efect redresarea puternică a natalității, schimbare care se reflectă și în structura populației municipiului Bistrița prin numărul mare de persoane din categoria de vârstă 40 – 44 ani. De altfel, aceasta este cea mai numeroasă grupă de vârstă, cu 22.498 locuitori. Se remarcă o tendință de scădere în volum a populației din categoriile de vârstă 30 - 34 ani și 25 – 29 ani, explicate prin diminuarea efectelor, la începutul anilor 80, a factorilor coercitivi privind natalitatea. După anul 1990, peisajul demografic național este caracterizat de o tendință descrescătoare ca urmare a abrogării legislației privind avortul și contracepția, tendință care se reflectă și în structura populației municipiului Bistrița, prin numărul mai mic de persoane din categoria de vârstă 15 – 19 ani. Cu toate acestea, se remarcă o creștere ușoară în volum a populației din segmentul 10 – 14 ani. Perioada ultimelor două decade este caracterizată de o tendință de declin demografic, atât la nivelul municipiului Bistrița cât și la nivel județean, regional și național.

Figura 46 Piramida vârstelor pentru populația municipiului Bistrița, a județului Bistrița-Năsăud, a regiunii Nord-Vest și a României, 2021





SURSA: TEMPO INS



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

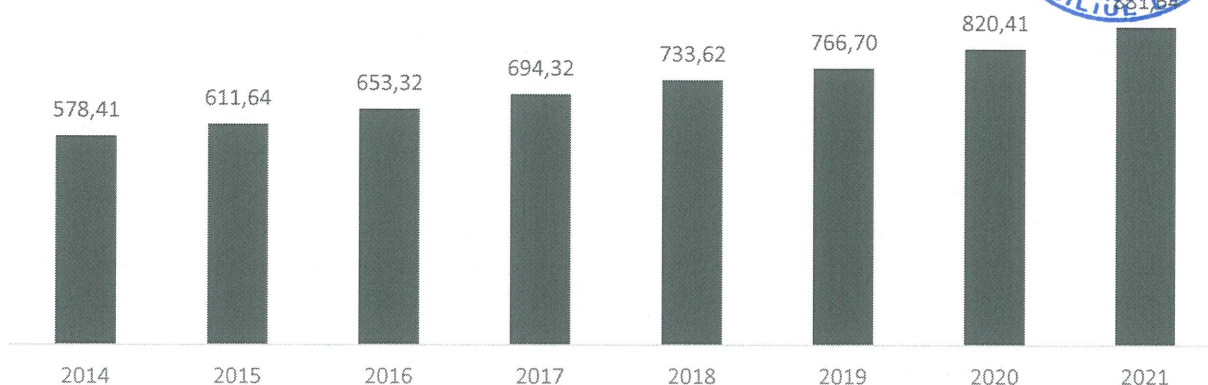
Prin scăderea natalității din ultimele două decenii România s-a aliniat tendinței europene, însă multe țări implementează politici de susținere a natalității. Această dinamică, în special declinul din perioada recentă constituie o bază de pornire importantă pentru realizarea și implementarea, la nivel național, a politicilor publice atât în ceea ce privește natalitatea dar și în privința educației, ocupării și a serviciilor publice.

Tendința de îmbătrânire demografică a populației municipiului Bistrița este dată de evoluția indicelui de îmbătrânire demografică²⁹ care în ultimii 8 ani prezintă o evoluție crescătoare. Astfel, conform datelor publicate de către Institutul Național de Statistică, dacă în 2014 numărul persoanelor de peste 60 de ani raportat la mia de persoane tinere, sub 15 ani, era de 578,41, în 2021 se constată o proporție de 881,64 persoane vârstnice la mia de tineri. Această evoluție arată o îmbătrânire rapidă a populației la o rată de creștere de peste 50% în perioada de referință.

²⁹ Cunoscut și ca "raportul bunici/nepoți", este un indicator al potențialului de creștere demografică pe termen mediu și lung și al presiunilor locative și migratorii determinate de aceasta



Figura 47 Evoluția indicelui de îmbătrânire demografică în municipiul Bistrița 2014-2021, %

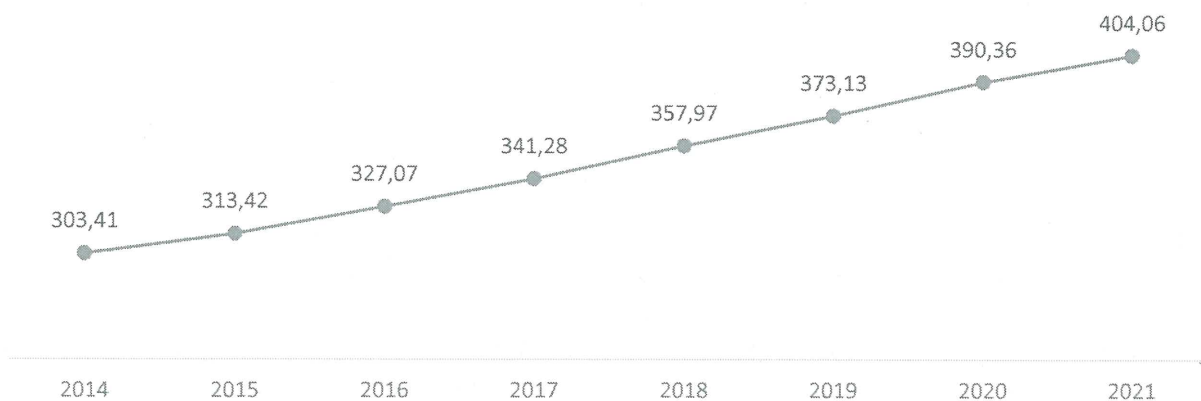


SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Evoluția privind îmbătrânirea demografică urmează îndeaproape tendințele la nivel județean (944,56 ‰), regional (1102,01 ‰) și național (1187.25 ‰), o situație specială remarcându-se la nivelul țării și al regiunii Nord-Vest, unde numărul persoanelor vârstnice depășește numărul tinerilor. Tendința crescătoare și rata anuală de creștere indica faptul că, în cel mult doi ani, în lipsa unor măsuri de redresare, numărul de persoane vârstnice din municipiul Bistrița va depăși numărul de tineri, ceea ce va genera un dezechilibru demografic major în perioadele următoare, cu implicații negative pe plan social.

Raportul de dependență demografică³⁰ arată că, în anul 2021, la fiecare 1000 de locuitori cu potențial de a fi activi pe piața muncii, în municipiul Bistrița, revin 404 locuitori inactivi. Numărul de persoane inactivă în raport cu numărul persoanelor de vârstă activă a crescut constant în ultimii 8 ani. Această creștere determină un grad de presiune din ce în ce mai mare asupra persoanelor de vârstă activă, din perspectiva nevoii de îngrijire a persoanelor inactivă afectând, de asemenea, modul în care sunt redistribuite veniturile persoanelor active către membrii inactivi ai familiei.

Figura 48 Raportul de dependență demografică, municipiul Bistrița, ‰, 2014-2021



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

³⁰ Suma persoanelor inactivă (0-14 ani și peste 65 ani) raportată la volumul persoanelor active (15-64 ani)

Față de nivelurile județean (463,09 %) , regional (464,34 %) și național (466,64) situația este similară, însă municipiul Bistrița deține un ușor avantaj, datorat în mare măsură segmentului activ al coortei 1968-1980.

În ceea ce privește rata de dependență a persoanelor vârstnice³¹, în anul 2021, municipiul Bistrița arăta o valoare de 189,32%, având o creștere de 70,28% față de anul 2014. Acest aspect poate fi explicat prin tendința prezentă și la nivel național de îmbătrânire accentuată a populației. Rata de dependență a persoanelor vârstnice în municipiul Bistrița urmează aceeași tendință crescătoare prezentă la nivel județean (224,94 %), regional (243,44 %) și național (253,30 %). Dacă în aceste cazuri vorbim de o rată de creștere față de anul 2014 în jurul valorii de 18 promile, se observă ca evoluția acestui indicator pentru municipiul Bistrița este de aproape 4 ori mai rapidă, ceea ce va determina, în anii următori, o pierdere a avantajului pe municipiul îl are în prezent, avantaj dat de o valoare mai mică a acestui indicator față de celelalte regiuni. Evoluția coeficientului de dependență a persoanelor vârstnice este influențată de procesul de îmbătrânire a populației dar și de migrațiune.

O tendință crescătoare se observă și în ceea ce privește coeficientul de dependență a persoanelor tinere³², deși, în acest caz, creșterea este mai mică în municipiul Bistrița, de la 192,22 % în 2014, la 214,74 % în 2021. Evoluția urmează tendința de creștere prezenta la nivel regional (220,90 %). La nivelul județului Bistrița-Năsăud cât și la nivel național, coeficientul de dependență a persoanelor tinere este mai mic în 2021 față de 2014, ca urmare a scăderii numărului persoanelor tinere (0-14 ani) cu 5,92% în județul Bistrița și 4,08% la nivel național. De remarcat este faptul că, în municipiul Bistrița. Numărul tinerilor este mai mare în 2021 cu 6,15% față de anul 2014. Pe termen scurt, indicele de dependență a persoanelor tinere este un indicator pentru nevoia de îngrijire pentru copii (nevoia de creșe, grădinițe, școli, școală după școală, bone etc.).

Tabel 5 Rata de dependență a persoanelor vârstnice/tinere în mun. Bistrița și la nivel județean, regional, național, 2014 – 2021, %

LOCALIZARE/EVOLUȚIE	COEFICIENTUL DE DEPENDENȚĂ A VÂRSTNICILOR			COEFICIENTUL DE DEPENDENȚĂ A TINERILOR		
	2014	2021	Evoluție	2014	2021	Evoluție
Municipiul Bistrița	111,18	189,32	70,28%	192,22	214,74	11,71%
Județul Bistrița - Năsăud	190,09	224,94	18,34%	245,93	238,14	-3,16%
Regiunea NV	205,54	243,44	18,44%	218,66	220,90	1,03%
România	213,35	253,30	18,72%	213,97	213,35	-0,29%

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

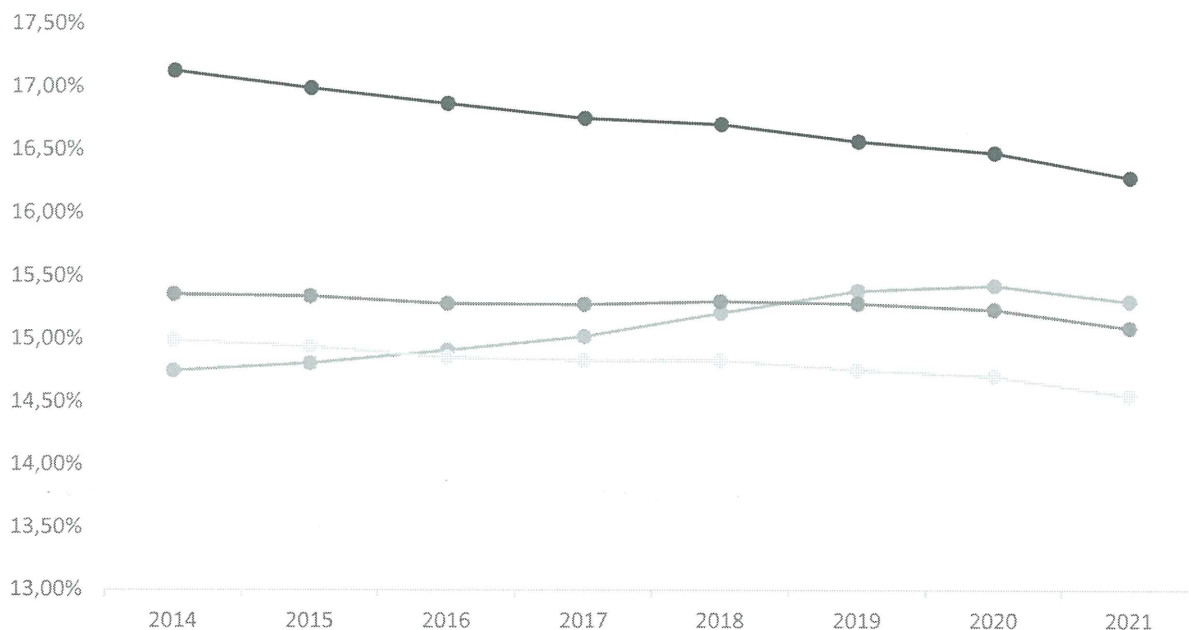
Ponderea copiilor la nivelul municipiului Bistrița este relevantă pentru aprecierea populației active de peste 10 ani. În comparație cu valoarea înregistrată în 2021 la nivelul județului (16,28%), proporția copiilor din municipiu este mai mică (15,29%), având o valoare apropiată de cea înregistrată la nivel regional (15,09%) dar situându-se peste ponderea înregistrată la nivel național (14,55%). Din punct de vedere al evoluției indicatorului, se poate observa o creștere ușoară în municipiul Bistrița de la 14,75% în anul 2014 la 15,29% în 2021, determinată de creșterea numărului de copii, în special pe segmentul de vârstă 10 – 14 ani (+18,42%).

³¹ Raportul dintre vârstnici și persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani.

³² Raportul dintre tinerii până în 15 și ani și populația cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani



Figura 49 Proportia populației de sub 15 ani în totalul populației, în țară, regiune, județ și municipiu, 2014-2021



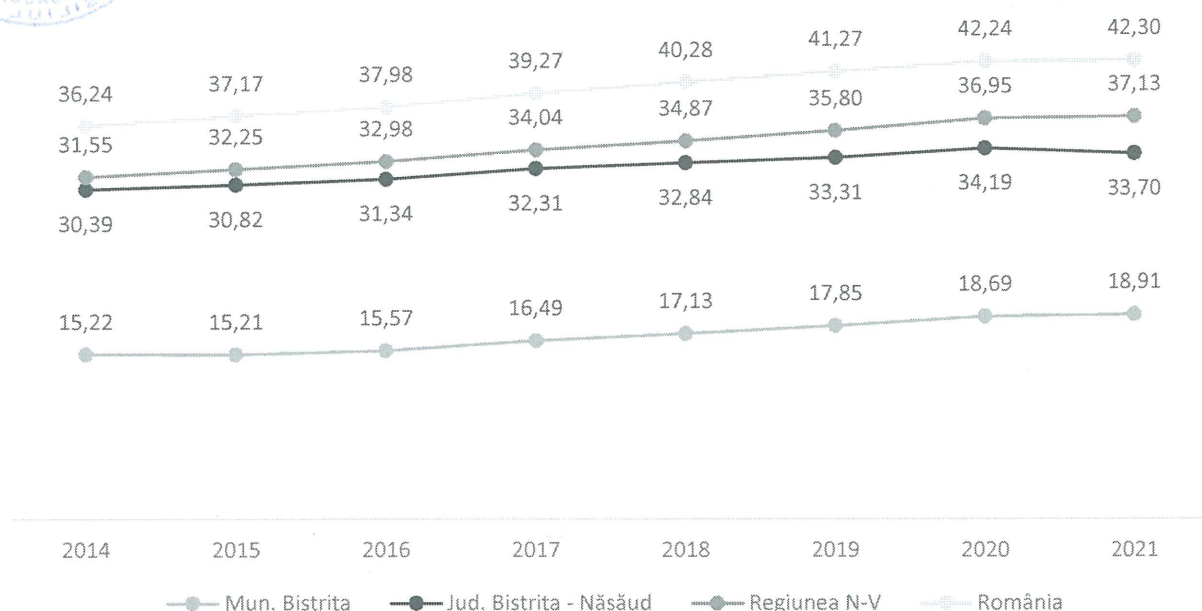
SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În ceea ce privește evoluția indicelui de senioritate³³ la nivelul municipiului Bistrița, în perioada 2014-2021 valoarea acestuia a crescut de la 15,22‰ la 18,91‰. Indicele ilustrează declinul demografic și îmbătrânirea populației și trebuie luat în considerare pe viitor pentru a ajunge la un echilibru demografic. În municipiul Bistrița, indicele de senioritate prezintă valori mult mai mici față de nivelul județean (33,70‰), regional (37,13‰) și național (42,30‰), însă evoluția de creștere a acestuia este mult mai rapidă decât în celelalte regiuni. În perioada de referință indicele de senioritate a crescut cu 24,22% în municipiul Bistrița față de 10,89% la nivelul județului. Dacă se păstrează acest ritm de creștere, îmbătrânirea populației la nivelul municipiului va tinde să ajungă la valori similare cu restul țării. De asemenea, din perspectiva unei strategii de dezvoltare, indicii de senioritate evidențiază un tip special de presiune socială referitoare la îngrijirea persoanelor vârstnice. Datele înregistrate la nivelul acestui indicator atrag atenția asupra nevoii comunității de dezvoltare a serviciilor publice de îngrijire și de proiectare urbană destinate persoanelor vârstnice (spații de relaxare, aspecte referitoare la mobilitatea în spațiul urban al vârstnicilor, accesul în instituții și dotările publice).

³³ Raportul dintre numărul de persoane de peste 80 de ani și populația totală



Figura 50 Indicele de senioritate, în țară, regiune, județ și municipiu, ‰, 2014-2021

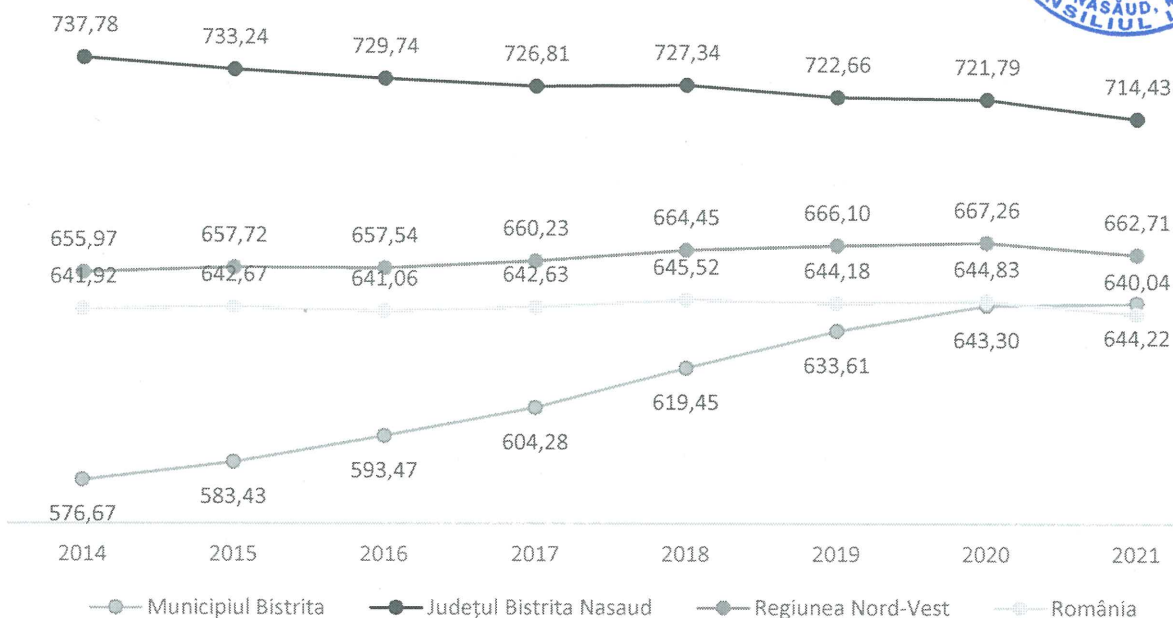


SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Rata de înlocuire a forței de muncă reprezintă măsura în care structura actuală a populației municipiului Bistrița asigură un volum suficient de copii și tineri pentru a înlocui forța de muncă ce va ieși la pensie în următorii 15 ani. La nivelul municipiului Bistrița sunt înregistrate valori în creștere ale indicatorului în perioada 2014- 2021, de la 576,67 ‰ la 644,22 ‰, în comparație cu datele remarcate la nivelul județului și țării unde în 2021 se observă valori mai mici față de 2014. La nivelul regiunii Nord-Vest se remarcă o creștere ușoară (+1,03%) a acestui indicator în ultimii 8 ani. Deși acest raport este subunitar atât în municipiul Bistrița cât și în celelalte teritorii analizate, creșterea numărului de copii și tineri raportat la mia de persoane de vârstă activă (+ 11% în ultimii 8 ani), la nivelul municipiului, reprezintă o oportunitate pentru reducerea vulnerabilităților municipiului cu condiția ca trendul de creștere să fie menținut prin politici de stimulare a natalității și de consolidare a populației tinere, evoluția acestui indicator fiind generată nu doar de natalitate ci și de migrație.



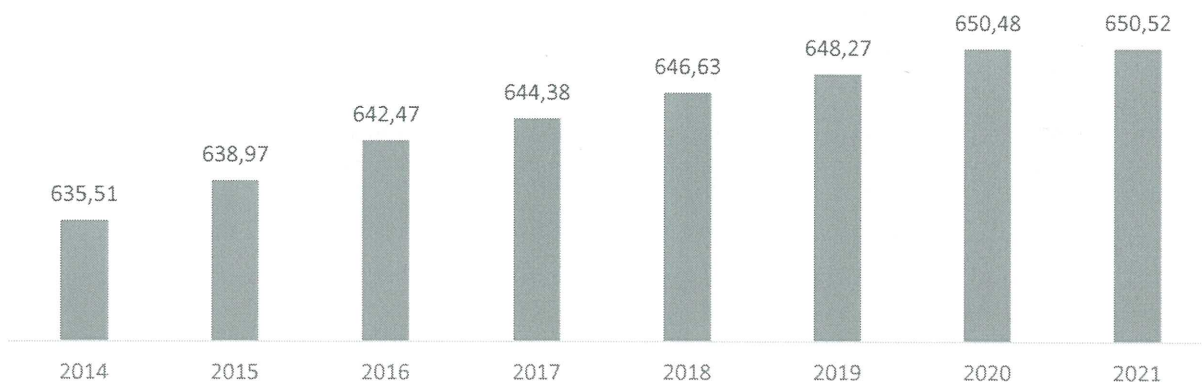
Figura 51 Rata de înlocuire a forței de muncă, în țară, regiune, județ și municipiu, %, 2014-2021



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În anul 2021 municipiul Bistrița avea 94.631 locuitori la o suprafață de 145,47 kmp. Analiza densității populației municipiului Bistrița arată ca densitatea municipiului a crescut constant în ultimii ani, cu o rată medie de creștere anuală de 33%. Această evoluție este explicată prin creșterea populației municipiului, în ultimii 8 ani, cu 2,36%. În perioada 2020-2021 tendința de creștere a populației și, prin urmare, creșterea densității municipiului au fost stopate pe fondul pandemiei de COVID- 19. Comparativ cu celelalte municipii importante din regiunea Nord-Vest, densitatea populației municipiului Bistrița este redusă, în principal ca urmare a numărului relativ mic de locuitori. Prin comparație, municipiul Baia Mare are o densitate de 607.08 locuitori/kmp, la o suprafață de 236 kmp, în timp ce la polul opus se situează municipiile Oradea și Cluj-Napoca, cu o densitate a populației de peste 1800 de locuitori/kmp. În general, fenomenul de creștere a densității populației poate fi asociat cu o serie de dezavantaje precum creșterea poluării și creșterea prețului locuirii dar, în același timp, poate stimula creșterea economică a municipiului.

Figura 52 Dinamica densității locuirii în municipiul Bistrița, 2014-2021, kmp



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

3.2.3. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE

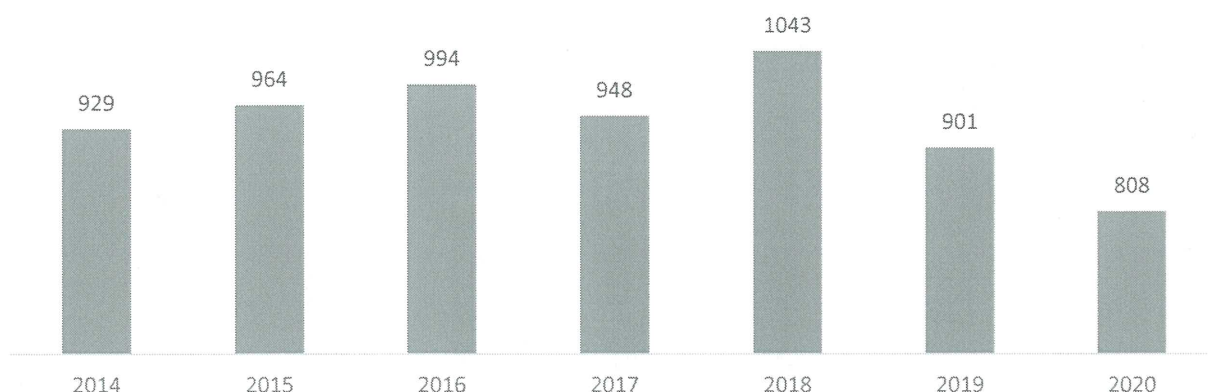
Mișcarea naturală și migratorie a populației analizează evoluția numărului, compoziției și distribuției teritoriale a populației, dar și intrările și ieșirile (nașteri, decese, emigrare, imigrare etc.). În funcție de soldul acestor intrări și ieșiri se poate preconiza evoluția pe termen mediu și lung a populației. Astfel se pot lua decizii de intervenții publice, care să contribuie la menținerea unei structuri echilibrate a populației. În acest context este necesară asigurarea unei evoluții care să susțină segmentelor inactive de populație (tinerii și vârstnicii) de către segmentele active (populația în vârstă de muncă).

Mișcarea naturală

Conform Institutului Național de Statistică, anul 2020 este al 31-lea an în care numărul morților este mai mare decât numărul nou-născuților, în România. Din analiza datelor disponibile pe platforma INS Tempo reiese că sporul natural, la nivelul întregii țări, a înregistrat o ușoară îmbunătățire în perioada 2015 – 2017. Începând cu anul 2017 situația s-a înrăutățit constant, în 2019 sporul natural înregistrând o scădere de peste 57.244 de persoane, iar în 2020 această scădere a ajuns la peste 118.000 de persoane, pe fondul efectelor negative ale pandemiei de COVID-19. Totodată, din datele disponibile pe platforma INS Tempo reiese că, la nivel național, numărul de copii născuți în 2020 este cel mai mic din ultimii 30 de ani, ajungând la 178.609 de nou-născuți, cu 43% mai puțin decât în 1990, când în România se nașteau 314.746 de copii. Specialiștii estimează că un spor natural negativ de peste 100.000 de persoane pe an, la populația României, va avea un impact negativ foarte mare.

La nivelul municipiului Bistrița, natalitatea a înregistrat o evoluție oscilantă în ultimii 7 ani. Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2020, în municipiu s-au născut 808 persoane, aceasta fiind cea mai mică valoare înregistrată din 2014. Numărul de născuți vii a crescut ușor în perioada 2014-2018 urmând, apoi, o tendință descendentă accentuată în 2019-2020. Tendința de scădere a natalității este prezentă și la nivelul județului (-9,92%), al regiunii Nord-Vest (-8,11%) și la nivel național (-11,80%), însă dintre teritoriile cuprinse în analiză, municipiul Bistrița a cunoscut cea mai abruptă scădere a nașterilor (-13,02) în perioada de referință.

Figura 53 Număr născuți vii în municipiul Bistrița, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

O situație similară privind evoluția numărului de născuți vii, în ultimii 7 ani, se înregistrează și în localitățile învecinate cu municipiul Bistrița dar și la nivelul mediului urban din județul Bistrița-Năsăud. Astfel, cu excepția localității Dumitra, unde numărul nașterilor este mai mare cu 17,74%, în toate celelalte localități analizate se constată o tendință descendentă a acestui indicator.



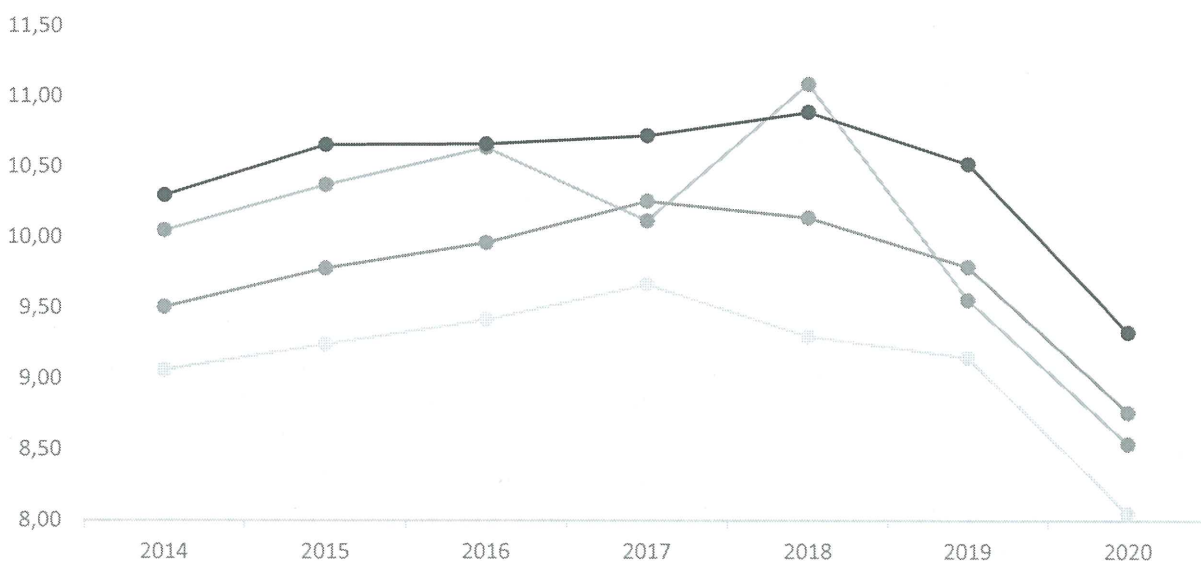
Tabel 6 Situație comparativă a numărului de nașcuți vii. Poziționarea municipiului Bistrița, 2014-2020

CATEGORIE	NUME LOCALITATE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014 - 2020
MEDIUL URBAN	MUNICIPIUL BISTRITA	929	964	994	948	1043	901	808	-13.02%
	ORAS BECLEAN	135	140	121	131	145	124	89	-34.07%
	ORAS NASAUD	109	118	101	93	120	129	90	-17.43%
	ORAS SANGEORZ-BAI	180	170	180	190	161	196	167	-7.22%
LOCALITĂȚI ÎNVECINATE	BUDACU DE JOS	51	54	49	39	55	39	44	-13.73%
	DUMITRA	62	69	76	95	77	106	73	17.74%
	LIVEZILE	62	56	68	65	55	58	57	-8.06%
	MARISELU	29	33	23	30	32	29	26	-10.34%
	SIEU	31	45	39	26	30	34	27	-12.90%

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

La nivelul municipiului, rata natalității³⁴ a fost de 8,54 ‰ în 2020 (față de 10,05 ‰ în 2014). Această scădere a ratei natalității este generată atât de scăderea numărului de nașteri cât și de creșterea numărului de locuitori în municipiu. În perioada 2014-2020 populația municipiului a crescut cu 2,35%, fiind singurul teritoriu în care s-a înregistrat o creștere a populației, comparativ cu județul Bistrița-Năsăud, regiunea Nord-Vest și România. Interacțiunea dintre numărul în scădere de nou-născuți și creșterea populației face ca municipiul Bistrița să înregistreze cea mai mare scădere, în ultimii 7 ani, a ratei natalității (-15,03%) comparativ cu celelalte teritorii analizate.

Figura 54 Evoluția ratei natalității, în țară, regiune, județ, municipiu, ‰, 2014-2020

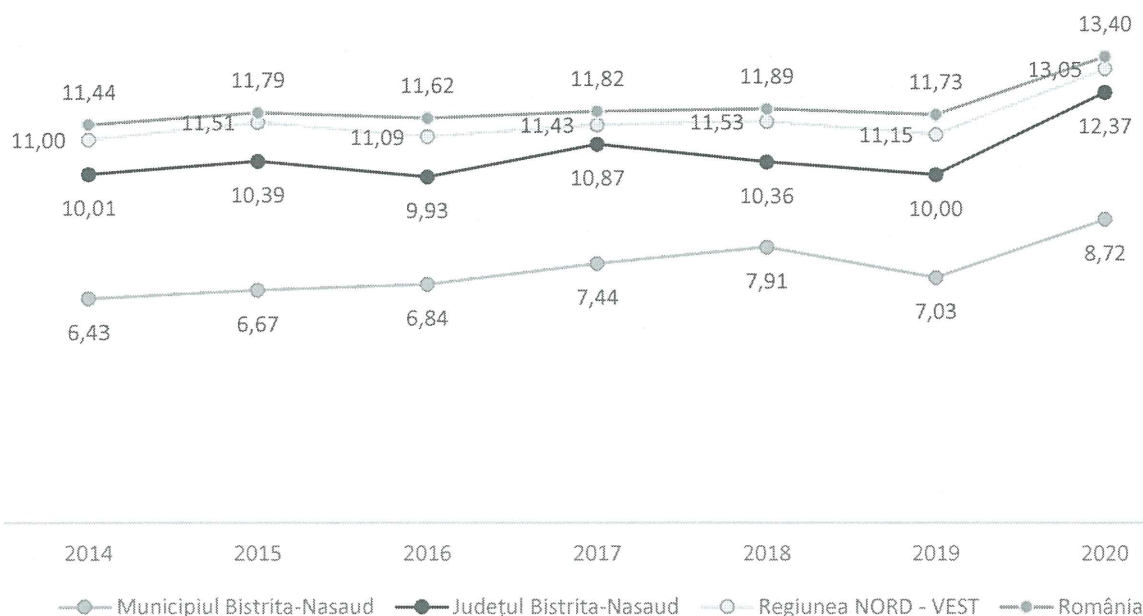


SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

³⁴ Rata natalității este definită ca numărul de nașcuți vii / populația totală * 1000

Rata mortalității³⁵ la nivelul municipiului Bistrița a crescut în 2020 cu 35,69% față de anul 2014, iar tendința de creștere a acestui indicator se poate remarca și la nivelul celorlalte teritorii. Evoluțiile sunt asemănătoare la nivelul celor patru teritorii analizate, între anul 2014 și 2018 acest indicator având o dinamică fluctuantă. În perioada 2018-2019 se observă o scădere a mortalității în toate cele 4 teritorii. Perioada 2019-2020 este marcată de prezența pandemiei de COVID-19 ce a avut efecte negative asupra sănătății locuitorilor, atât direct prin infectarea cu virusul și afectarea aparatului respirator, cât și indirect prin manifestarea unor boli endocrine, de nutriție și metabolism, boli ale aparatului circulator sau boli legate de tulburări mentale apărute în urma pandemiei. De asemenea, conform INS³⁶ și studiului prezentat de către Our World in Data referitor la "Mortalitatea excesivă în perioada pandemiei Coronavirus", COVID-19 a produs la nivel național cu 12% mai multe decese în 2020 decât era așteptat.³⁷ Dintre teritoriile cuprinse în analiză, municipiul Bistrița și județul Bistrița-Năsăud înregistrează cele mai mari creșteri ale mortalității în 2020, de 12%, în timp ce la nivelul regiunii Nord-Vest creșterea a fost de 17%, iar la nivel național de 14%.

Figura 55 Evoluția ratei mortalității, în țară, regiune, județ, municipiu, %, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Bilanțul demografic natural sau sporul natural a avut de-a lungul întregii perioade analizate o evoluție descrescătoare în municipiul Bistrița, valoarea acestui indicator, al finalul anului 2020, fiind de -18%. De asemenea, în perioada 2016-2017 a mai avut loc o scădere importantă (-29%) a sporului natural, urmată de o revenire ușoară în 2018. Începând cu acest an, sporul natural a scăzut la o rată de 2.52‰, în 2019, iar în 2020, când rata mortalității a depășit rata natalității, rata sporului natural³⁸ a atins o valoare negativă, pentru prima dată în perioada analizată. Anul 2020 a fost marcat de izbucnirea și extinderea pandemiei de COVID-19 în întreaga lume, iar efectele negative ale pandemiei au fost resimțite puternic și în România.

³⁵ Numărul persoanelor decedate/populație totală x 1000

³⁶ INS - Decese înregistrate în lunile ianuarie-noiembrie 2020, după cauza principală de deces

³⁷ <https://ourworldindata.org/excess-mortality-covid>

³⁸ Rata sporului natural al populației este un indicator care măsoară diferența algebrică între rata natalității și rata mortalității generale a populației

Cele mai importante schimbări sociale care au afectat sporul natural, în această perioadă, sunt creșterea numărului de decese, ca urmare a îmbolnăvirilor, dar și scăderea ratei natalității, peste previziunile anterioare. Potrivit Institutului Național de Statistică, în pandemie, în România, s-au născut cei mai puțini copii din 1930 până în prezent. Această tendință se regăsește și în municipiul Bistrița, rata natalității fiind cea mai mică din perioada cuprinsă în prezentă analiză. Datele disponibile pentru anul 2020 reflectă tendințele din timpul primului val al pandemiei, fiind de așteptat ca în anul 2021, ca urmare a valorilor ce au urmat, tendința de scădere a natalității și a sporului natural să continue în aceeași direcție.

Tabel 7 Situație comparativă a ratei natalității, mortalității și sporului natural. Poziționarea municipiului Bistrița, 2020

	NR. POPULAȚIE	NR. NĂSCUȚI	NR. DECESE	RATA NATALITĂȚII ‰	RATA MORTALITĂȚII ‰	SPOR NATURAL ‰
Municipiul Bistrița	94.625	808	825	8,54	1043	-0,18
Județul Bistrița-Năsăud	328.133	3.060	4.059	9,33	8,72	-3,04
REGIUNEA Nord-Vest	2.832.940	24.816	36.957	8,76	12,37	-4,29
România	22.191.818	178.609	297.345	8,05	13,05	-5,35

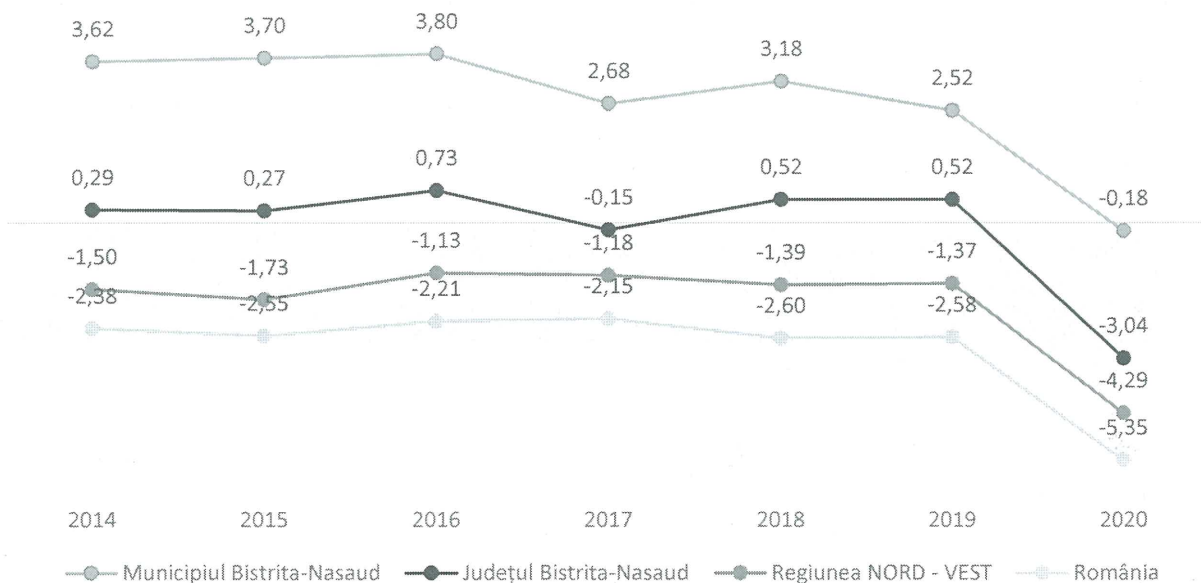
SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Valori negative ale sporului natural s-au înregistrat, în 2020, în toate cele patru teritorii analizate, cea mai mare scădere fiind observată la nivel național, unde rata sporului natural a fost de -5,35‰. De remarcat este faptul ca municipiul Bistrița, spre deosebire de celelalte teritorii, înregistrează o rată negativă a sporului natural pentru prima dată, în anul 2020. La nivel național și în regiunea Nord-Vest, rata sporului natural este negativă pe tot parcursul ultimilor 7 ani, în timp ce județul Bistrița-Năsăud are o rată sub 1‰ cu o scădere sub 0 în 2017. În 2020, municipiul are un ușor avantaj față de toate celelalte teritorii, chiar dacă tendința sporului natural urmează aceeași direcție.

Chiar dacă tendința ratei sporului natural, la nivelul municipiului, urmează aceeași direcție observată în celelalte teritorii analizate, Bistrița deține un avantaj ușor care poate explica, parțial, tendința de creștere a populației, în timp ce în toate celelalte teritorii populația este în scădere.

În ceea ce privește evoluțiile viitoare, pe lângă valurile 2-4 ale pandemiei de Covid-19, care au produs efecte negative pe parcursul anului 2021, evoluția altor indicatori observați la nivel social pot avea o influență indirectă asupra evoluției populației.

Figura 56 Evoluția ratei sporului natural, în țară, regiune, județ, municipiu, %, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

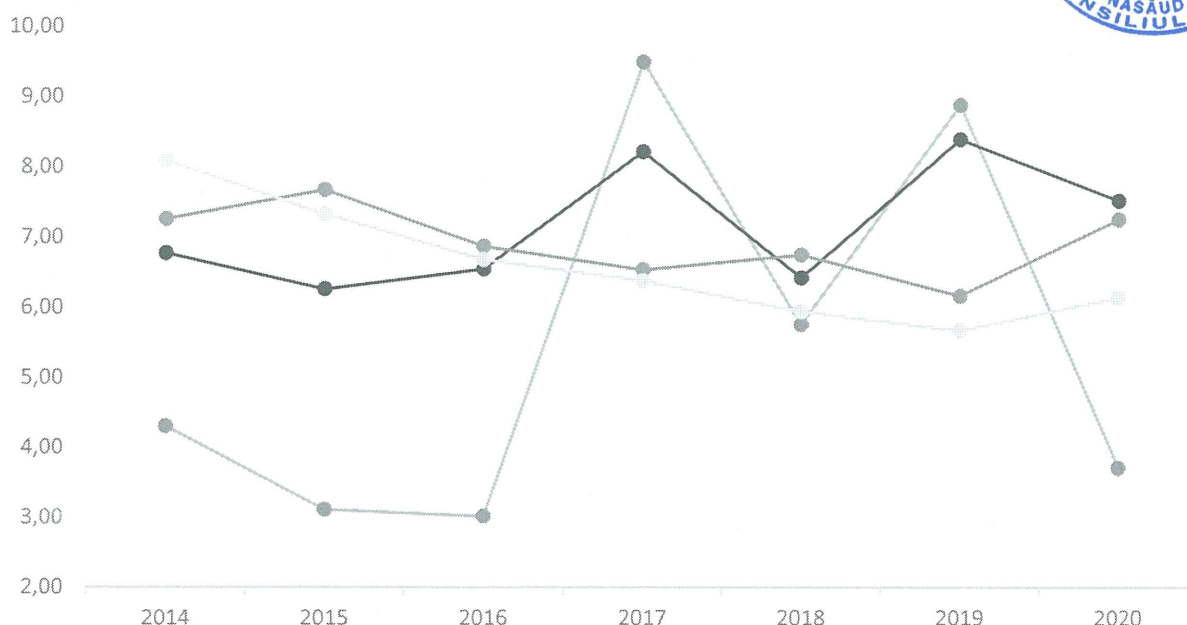
Astfel, rata mortalității infantile³⁹ a înregistrat în municipiul Bistrița cea mai mare scădere (-58%) din ultimii 7 ani. O tendință asemănătoare se poate observa și la nivelul județului Bistrița-Năsăud, în timp ce la nivel național și în regiunea Nord-Vest, rata mortalității infantile a crescut ușor în 2020. Față de anul 2014, mortalitatea infantilă a scăzut în toate teritoriile, cu excepția regiunii Nord-Vest. La nivelul României, indicatorul are o valoare ridicată în comparație cu media Uniunii Europene. Astfel, dacă în Uniunea Europeană sunt 4 decese înregistrate în rândul copiilor cu vârste de sub 1 an la mia de născuți vii, România înregistrează în anul 2019 cca. 6 decese la mia de născuți vii⁴⁰.

³⁹ Numărul de decese ale copiilor cu vârste de până la un an, raportat la numărul de născuți vii din același an

⁴⁰ Anuarul demografic al României 2015, INS



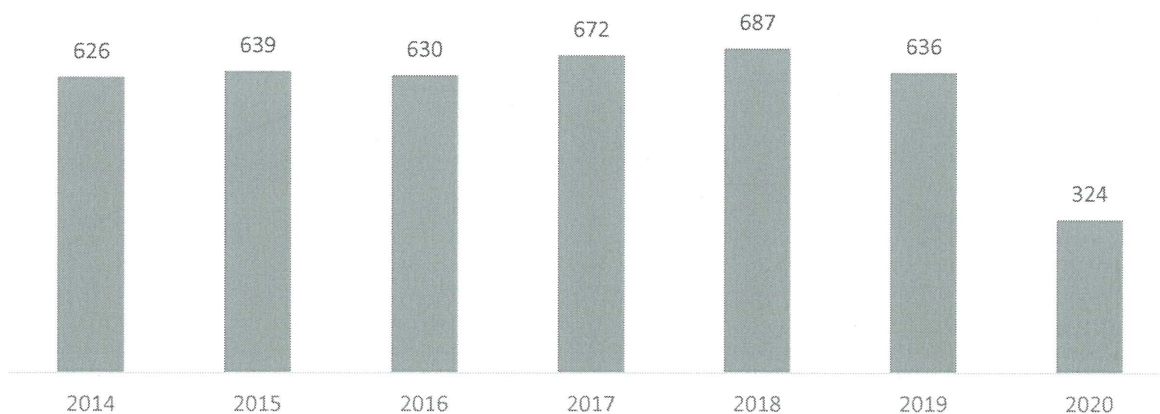
Figura 57 Evoluția ratei mortalității infantile, în țară, regiune, județ, municipiu, %, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În municipiul Bistrița, numărul de căsătorii prezintă o evoluție descendentă, cu o scădere procentuală de -48%. În intervalul analizat se remarcă perioada de creștere 2016-2018, ce atinge un vârf în anul 2018 de 687 căsătorii. Perioada este urmată de un declin accentuat până în anul 2020, an în care numărul de căsătorii aproape s-a înjumătățit. Anul 2020 a fost un an dificil în perspectiva realizării de evenimente, în special în cazul căsătoriilor din cauza reglementărilor stabilite pe timpul pandemiei.

Figura 58 Evoluția numărului de căsătorii, în municipiul Bistrița, 2014-2020



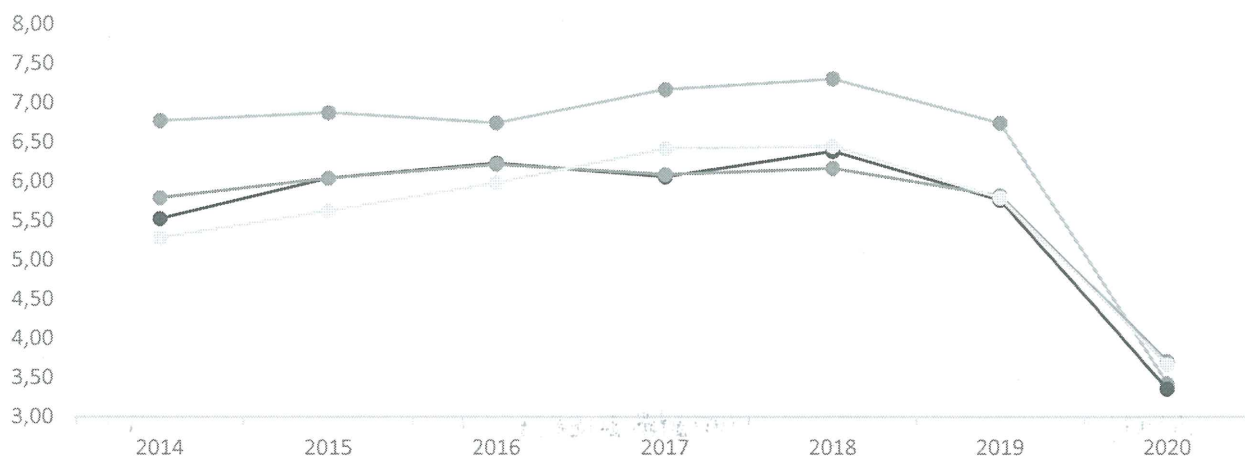
SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Rata de nupțialitate⁴¹ este în scădere atât în municipiul Bistrița, cât și în celelalte teritorii. În perioada 2014-2018, municipiul Bistrița prezenta o rată mai crescută de nupțialitate față de celelalte teritorii, însă în 2020

⁴¹ Este calculată prin raportarea numărului de căsătorii încheiate într-un an calendaristic, la populația după domiciliu la 1 ianuarie pentru anul respectiv, la 1.000 de locuitori

acest indicator a avut cea mai mare scădere (-49,43%), ajungând ca la 3,42‰, fiind a doua cea mai slabă rată, după județul Bistrița-Năsăud.

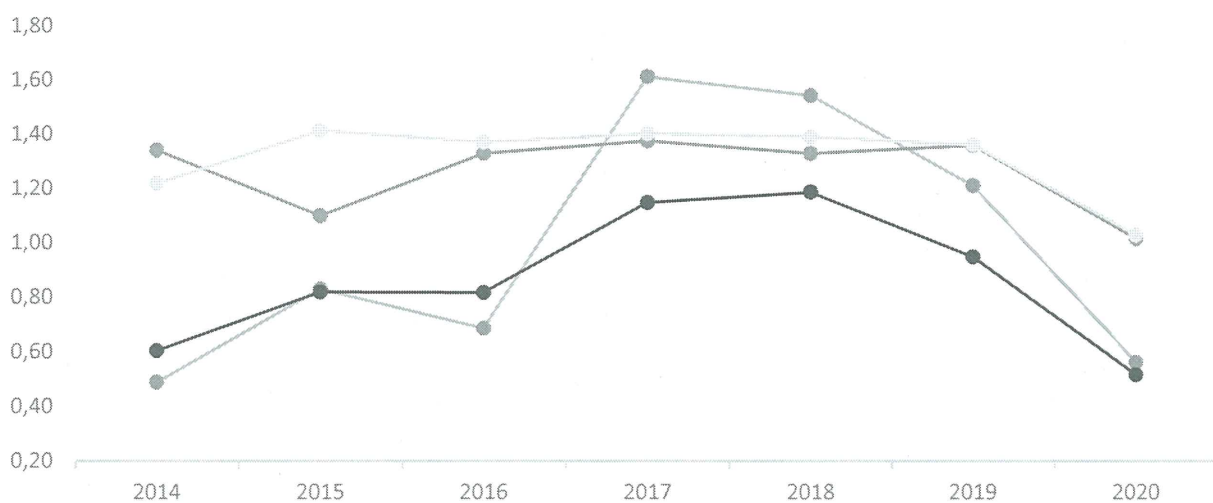
Figura 59 Rata de nupțialitate, în țară, regiunea, județ, municipiu, %, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Rata de divorțialitate⁴² a avut o tendință de scădere atât în perioada 2019-2020, cât și în ultimii 7 ani. Cu toate acestea, municipiul Bistrița este singurul teritoriu în care divorțialitatea a crescut, fiind mai mare în 2020 cu 15,07% față de anul 2014. Rata divorțialității în municipiul Bistrița este în scădere din anul 2017, când a atins un vârf de 1,61‰.

FIGURA – RATA DE DIVORȚIALITATE LA MIA DE LOCUITORI, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ, MUNICIPIU, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

⁴² Se calculează prin raportarea numărului de căsătorii desfăcute în cursul unui an calendaristic la populația după domiciliu la 1 ianuarie din anul respectiv ce revin la 1.000 de locuitori.



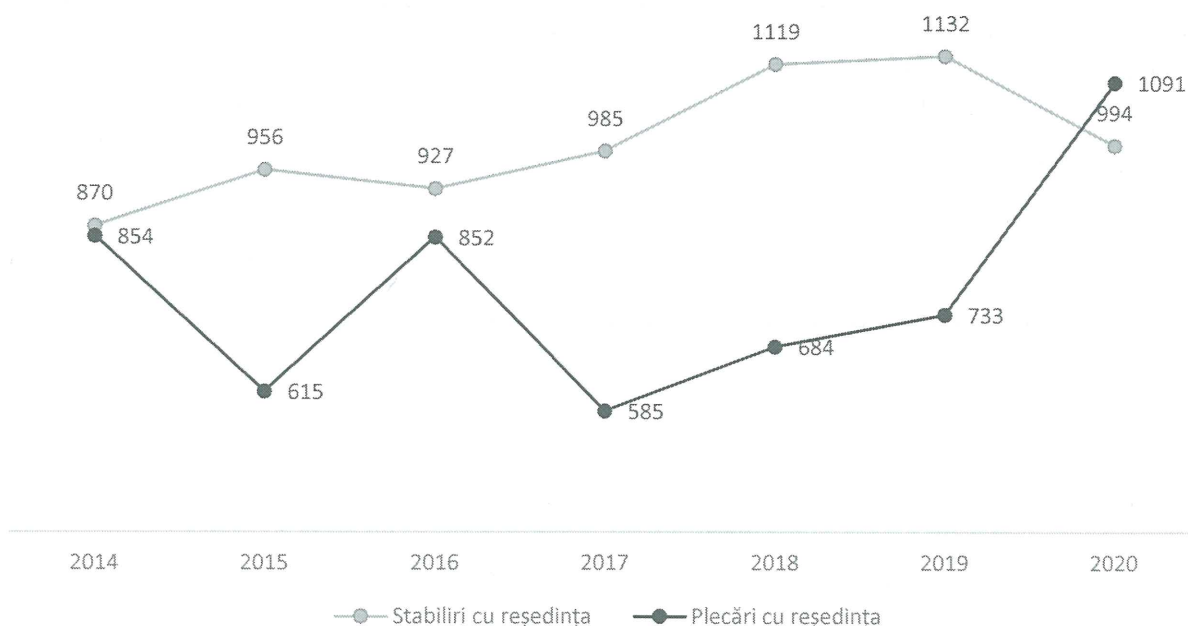
Soldul migrator

Pentru evoluția demografică a unui teritoriu, mișcarea migratorie este un proces deosebit de complex. Evoluția acestui fenomen poate echilibra sau dezechilibra bilanțul demografic. Alături de mișcarea naturală a populației, migrația internă și externă de la nivelul unei localități reliefează informații importante cu privire la tendințele de mobilitate a populației.

În anul 2020, numărul stabilirilor cu reședință, în municipiul Bistrița, era mai mare cu 14,25% față de anul 2014, dar în scădere cu 12,19% față de anul precedent. Trebuie menționat că, în timp ce în celelalte teritorii analizate (județul Bistrița-Năsăud, regiunea Nord-Vest, România) numărul stabilirilor cu reședință a crescut în 2020 față de 2019, în municipiul Bistrița s-a înregistrat prima scădere din anul 2016.

Situația la nivelul municipiului Bistrița referitor la plecările cu reședință este asemănătoare cu cea din județul Bistrița-Năsăud, încadrându-se în tendințele de mișcare ale populației județului. Atât la nivel județean, cât și la nivelul municipiului, începând cu anul 2017, numărul plecărilor cu reședință a crescând constant, înregistrând o rată de creștere mai accentuată (48,84% în municipiul Bistrița) în anul 2020. La nivelul regiunii Nord-Vest și la nivel național situația este asemănătoare, înregistrându-se creșteri ale plecărilor cu reședință de 74,49% (regiunea Nord-Vest) și 46,26% (România), în ultimii 7 ani.

Figura 60 Evoluția migrației temporare în municipiul Bistrița, număr persoane, 2014-2020

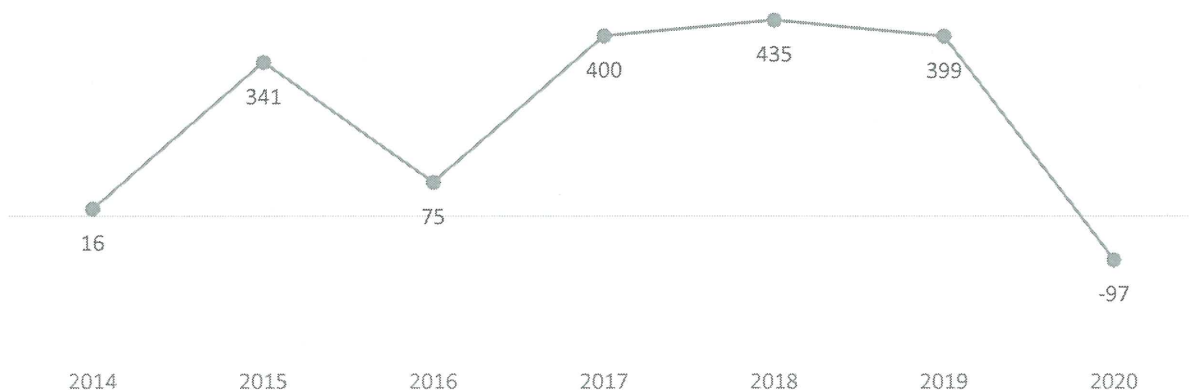


SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Astfel, soldul migrației temporare în municipiul Bistrița a atins, pentru prima dată în ultimii 7 ani, o valoare negativă. Dacă între anii 2017 și 2019 numărul plecărilor temporare nu a înregistrat schimbări majore, anul 2020 este caracterizat printr-o creștere masivă a plecărilor cu reședință. În anul 2020, atât scăderea numărului stabilirilor cât și creșterea numărului plecărilor temporare pot fi explicate prin tendințele apărute la nivelul populației ca urmare a efectelor negative ale pandemiei de COVID – 19. Restricțiile de circulație, închiderea instituțiilor de învățământ și trecerea în sistemul online, reducerea activității agenților economici (și pierderea locurilor de muncă) au determinat o reducere a migrației temporare. Astfel, ca urmare a reducerii numărului oportunităților de dezvoltare socio-economică, a scăzut numărul persoanelor care își stabileau temporar reședința în municipiu. Persoanele care se aflau deja în municipiul

Bistrița, în reședință, au fost nevoite să se întoarcă în localitățile unde aveau domiciliu permanent, rezultând, astfel, un număr foarte mare de plecări cu reședința.

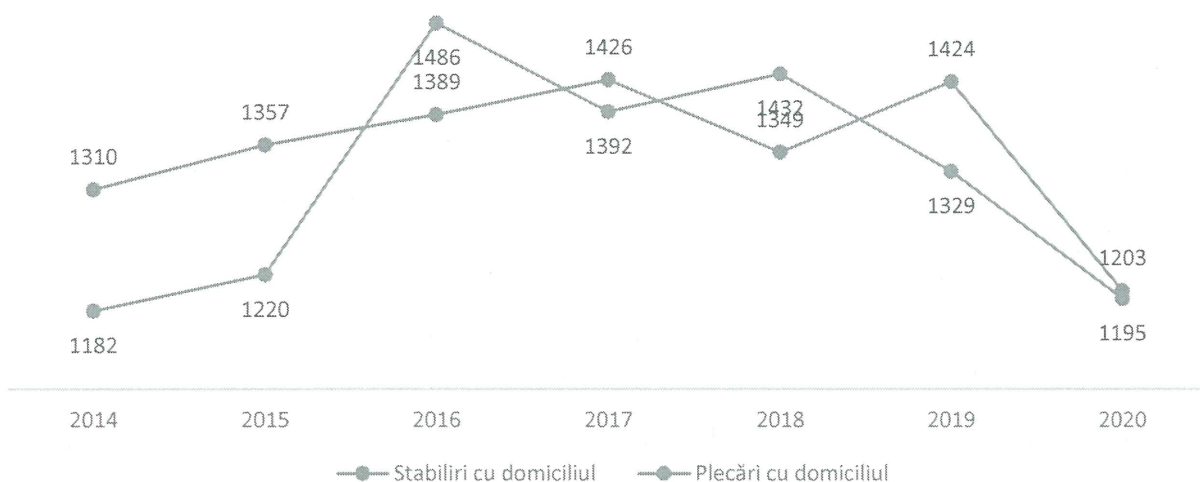
Figura 61 Soldul migrației temporare în municipiul Bistrița, număr persoane, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În ultimii 7 ani, migrația permanentă în municipiul Bistrița este caracterizată de fluctuații constante, până în anul 2020 când atât plecările cât și stabilirile cu domiciliul au înregistrat o scădere bruscă, la niveluri apropiate de anul 2014. Dinamica acestui indicator arată o creștere, începând cu anul 2014, cu un vârf al plecărilor în anul 2016 și un maxim al stabilirilor cu domiciliu în anul 2017, urmate de o scădere treptată până în 2019. În anul 2020 numărul plecărilor cu domiciliul, aflat pe o pantă descendentă, este mai mic cu 10,8% față de anul precedent, iar numărul stabilirilor cu domiciliul a înregistrat o scădere mai mare, de 15,52%. Evoluția atipică din ultimul este influențată, în cea mai mare măsură, de efectele pandemiei de COVID – 19. Restricțiile de circulație, creșterea incertitudinilor privind contextul social pe termen scurt și mediu, au condus la o reducere atât a stabilirilor cât și a plecărilor cu domiciliul, persoanele care intenționau să își schimbe domiciliul fiind nevoite să amâne sau să renunțe la intențiile lor.

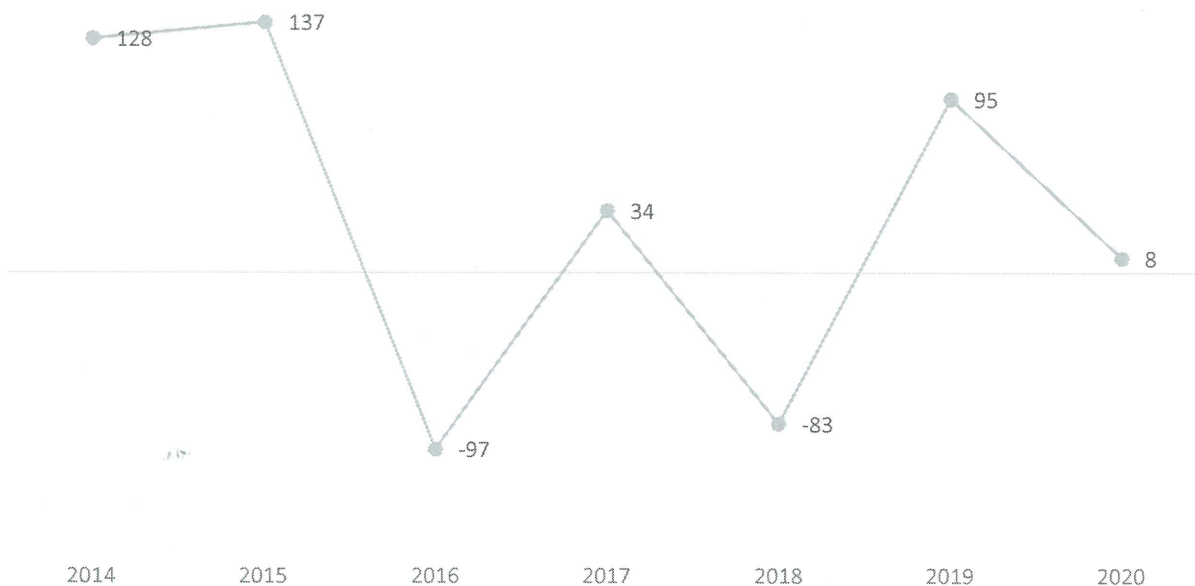
Figura 62 Evoluția migrației permanente în municipiul Bistrița, număr persoane, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În perioada analizată, soldul migrației permanente este aproape neutru, evoluția acestui indicator urmând o tendință descendentă. Pe fondul efectelor negative ale pandemiei de COVID-19 și ca urmare a impactului valurilor 2-4, în anul 2021, este posibil ca migrația permanentă să înregistreze un sold negativ.

Figura 63 Soldul migrației permanente în municipiul Bistrița, număr persoane, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

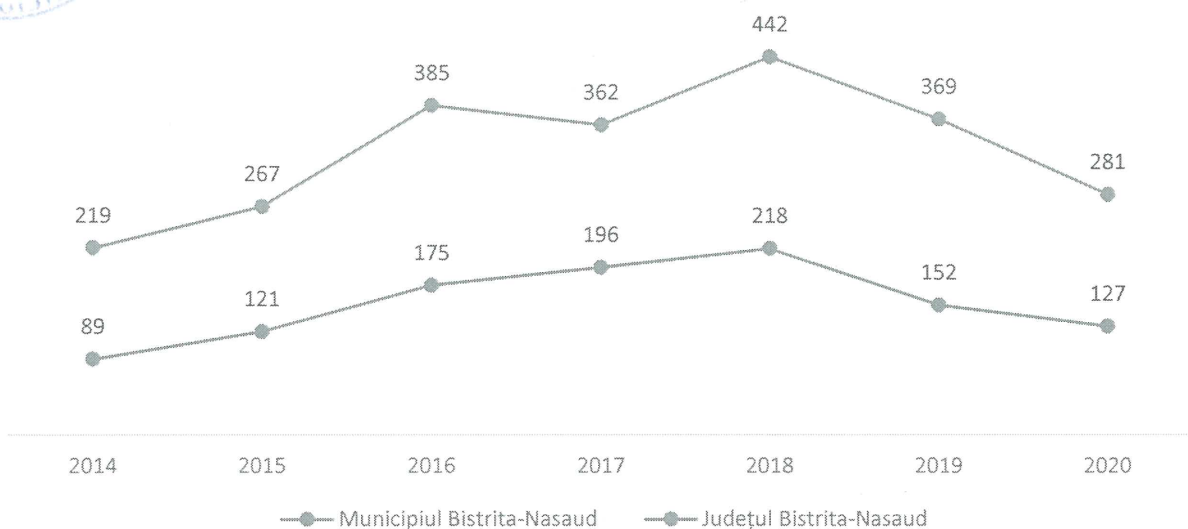
Tendința de scădere a migrației permanente este prezentă și la nivel județean, regional și național. În cazul județului Bistrița-Năsăud, soldul migrației permanente este negativ pe parcursul tuturor ultimilor 7 ani și a crescut de la -452 persoane în 2014 la -607 persoane în 2020, rata de creștere fiind de 34,29%. Migrația permanentă are un sold pozitiv la nivelul regiunii și al țării, însă urmează aceeași tendință de scădere.

Migrația externă

Fenomenul migrației externe este determinat de oportunitățile de dezvoltare socio-economică pe care cetățenii români doresc să le acceseze, în afara țării, oportunități reprezentate, în principal, de condiții mai avantajoase de muncă și de studiu în țările învecinate, mai dezvoltate sau acces la servicii medicale și sociale mai bune.

Emigrația definitivă a înregistrat o evoluție ascendentă în ultimii 7 ani, atât în municipiul Bistrița cât și la nivel județean, regional și național. În această perioadă, se observă o creștere a numărului emigranților definitivi în municipiul Bistrița și județul Bistrița-Năsăud, cu un vârf maxim în anul 2018, urmat de o scădere continuă până în anul 2020.

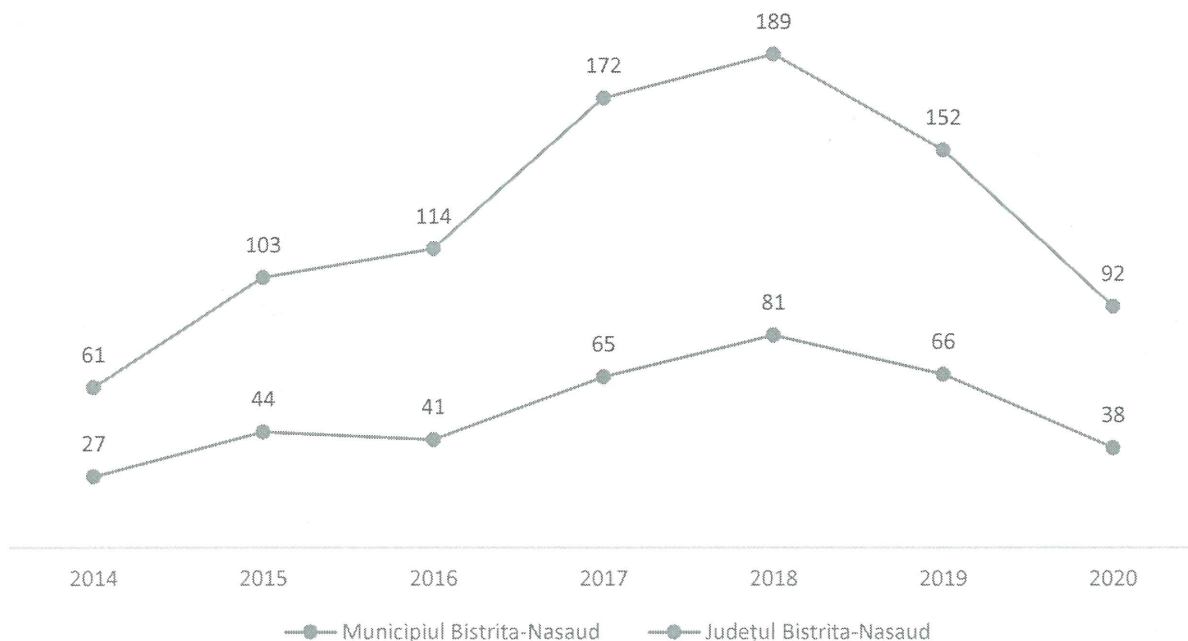
Figura 64 Emigranți definitiv, în județ și municipiu, număr persoane, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

O evoluție crescătoare se înregistrează și în cazul imigranților definitiv care vin în municipiu și județ, dar numărul acestora este mai mic decât numărul emigranților, fără a compensa numărul de plecări. Conform Institutului Național de Statistică, în perioada 2014 – 2020, în municipiul Bistrița au imigrat aproximativ 362 de persoane, cu 716 persoane mai puțin decât numărul emigranților. Situația este similară și în județul Bistrița-Năsăud, diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților, în perioada analizată, fiind de -1442.

Figura 65 Imigranți definitiv, în județ și municipiu, număr persoane, 2014-2020

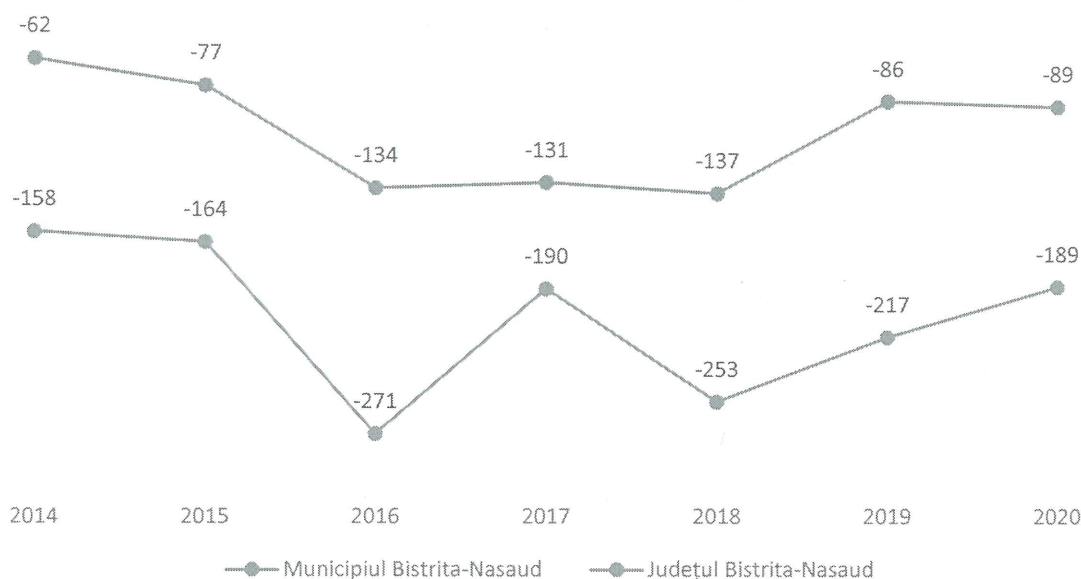


SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE



Soldul migrator, reprezintă o consecință directă a evoluției emigrației și imigrației definitive. Atât la nivelul județului Bistrița-Năsăud, cât și în municipiu, se observă o evoluție fluctuantă a valorilor negative. Soldul migrației externe atinge un vârf al valorilor negative în anul 2018 de -137 persoane în municipiul Bistrița și -271 de persoane în județul Bistrița-Năsăud, în anul 2016.

Figura 66 Soldul migrator, în județ și municipiu, număr persoane, 2014-2020



SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

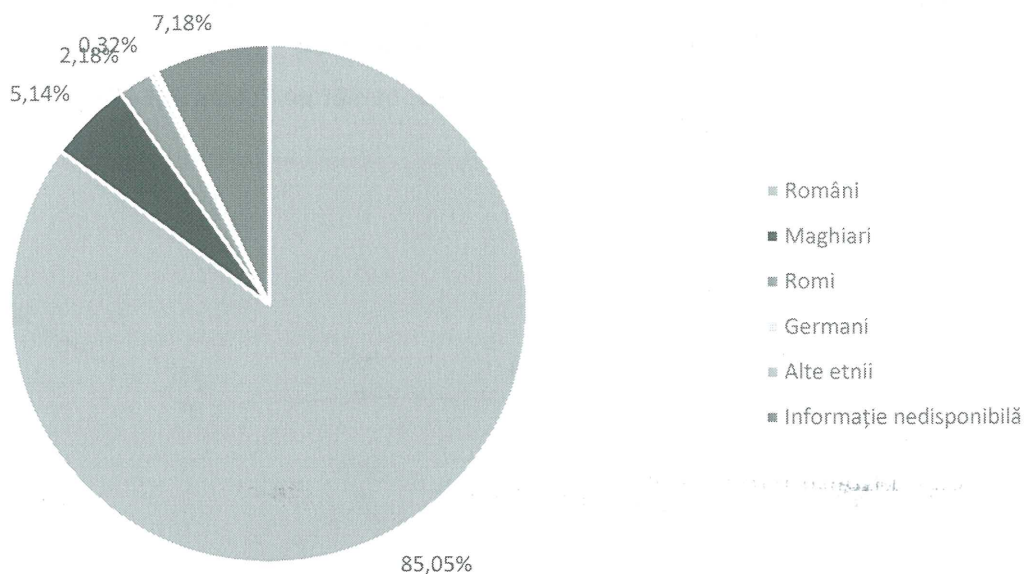
Impactul migrației externe, în special al emigrației, se resimte mai ales pe piața muncii. Efectele principale se referă la scăderea populației rezidente și îmbătrânirea populației, prin faptul că majoritatea persoanelor emigrante fac parte din populația activă în câmpul muncii. Astfel, crește presiunea asupra populației active rămase să susțină populația vârstnică și pe cea tânără. Pe de altă parte efectele migrației constau și în schimbări produse în structura pe vârste și sexe a populației, în evoluția fenomenelor demografice (în special asupra fertilității), dar și modificări ale componenței familiei (copii ce locuiesc cu un singur părinte, alte rude etc.). Deși în ultimii doi ani migrația a înregistrat o scădere, este necesară crearea de oportunități și locuri de muncă pentru populația activă disponibilă.

3.2.4. PROFIL ETNIC ȘI CONFESIONAL

Structura populației după etnie

Structura etnică a municipiului Bistrița, conform datelor de la recensământul din 2011, nu este foarte diversă, predominând cele trei categorii principale pe care le regăsim la nivelul întregii țări, români, maghiari, romi. Astfel, la nivelul municipiului se evidențiază comunitatea românească în procent de 85,05%, comunitatea maghiară, cu o pondere de 2,18%, comunitatea germană cu o pondere de 0,32% și comunitatea romă cu o pondere de 2,18%. În categoria altor etnii a fost înregistrat un procent de 0,13%, din care fac parte ucraineni, ruși-lipoveni, turci, italieni, evrei, etc.

Figura 67 Structura etnică a populației în municipiul Bistrița, 2011



SURSA: WWW.RECENSAMANTROMANIA.RO, PRELUCRARE PROPRIE

Structura populației după religie, în municipiul Bistrița, este similară cu împărțirea la nivelul județului și la nivel național.

Tabel 8 Structura etnică a populației situație comparativă, județ și municipiu, 2011

	NR. POPULAȚIE	ROMÂNÎ %	MAGHIARI %	ROMI ‰	GERMANI ‰
MUNICIPIUL BISTRITA	75076	85.05%	5.14%	2.18%	0.32%
JUDEȚUL BISTRITA-NĂSĂUD	104970	85.56%	5.14%	2.48%	0.25%

SURSA: WWW.RECENSAMANTROMANIA.RO, PRELUCRARE PROPRIE

Din punct de vedere evolutiv, din datele disponibile de la recensământul anterior (2002) reiese că, la nivelul județului, populațiile maghiară și roma sunt în ușoară scădere, în timp ce populația de etnie germană a crescut ușor.

Structura populației după religie

Structura religioasă în municipiul Bistrița este determinată de conviețuirea mai multor etnii (români, maghiari, romi, germani, și alte minorități). Cea mai numeroasă confesiune este cea a creștinilor ortodocși cu ponderea de 76,51%. Următoarele locuri sunt ocupate de penticostali (4,74%), reformați (3,80%), romano-catolici (1,69%). Bapțiștii înregistrează un procent de 1,01% iar greco-catolicii înregistrează un procent de 2,62%. În procent de sub 1% se regăsesc alte religii precum musulmană, mozaică, creștină de rit vechi etc.



Tabel 9 Structura populației după religie, în țară, județ și municipiu, 2011

	ROMÂNIA	BISTRIȚA - NĂSĂUD	MUNICIPIUL BISTRIȚA	
Total	20.121.641	286.225	75.076	100%
Ortodoxă	16.307.004	226.666	57.444	76,51%
Romano-catolică	870.774	3041	1267	1,69%
Reformată	600.932	11.675	2855	3,80%
Penticostală	362.314	20.257	3555	4,74%
Greco-catolica	150.593	5276	1964	2,62%
Baptistă	112.850	2210	755	1,01%
Adventistă de ziua a șaptea	80.944	1562	248	0,33%
Musulmană	64.337	55	47	0,06%
Unitariană	57.686	55	44	0,06%
Martorii lui Iehova	49.820	1612	553	0,74%
Creștină după Evanghelie	42.495	220	73	0,10%
Creștină de rit vechi	32.558	29	5	0,01%
Evangelică luterană	20.168	268	118	0,16%
Ortodoxă sârbă	14.385	*	-	
Evangelică	15.514	169	107	0,14%
Evangelică de confesiune augustină	5.399	121	96	0,13%
Mozaică	3.519	33	9	0,01%
Armeană	393	-	-	
Altă religie	30.557	409	142	0,19%
Fără religie	18.917	277	103	0,14%
Atei	20.743	121	97	0,13%
Informație nedisponibilă	1.259.739	12.168	5594	7,45%

SURSA: WWW.RECENSAMANTROMANIA.RO, PRELUCRARE PROPRIE

3.2.5. ZONE DEZAVANTAJATE DIN PUNCT DE VEDERE SOCIO-ECONOMIC ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ

„Atlasul zonelor urbane marginalizate din România” definește zonele urbane „marginalizate” ca „zone intraurbane, sărace, izolate din punct de vedere social, caracterizate prin excluziune socială, concentrare de persoane cu nivel scăzut de capital uman cu nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și condiții precare de locuire”.⁴³ La nivelul populației municipiului Bistrița, în Atlasul zonelor urbane marginalizate se

⁴³ „Atlasul zonelor urbane marginalizate din România”, Banca Mondială, 2016



precizează faptul că un procent de 28,87% din populație trăiește în zone urbane marginalizate, 10,63% din populație trăiește în zone dezavantajate din punct de vedere al locuirii, 2,79% din populație trăiește în zone dezavantajate din punct de vedere al ocupării și 10,71% din populație trăiește în zone dezavantajate din punct de vedere al capital uman.

Conform Direcției de Asistență Socială a municipiului Bistrița, peste 2000 de persoane care trăiesc în zonele considerate marginalizate se confruntă cu probleme sociale dintre cele mai diverse, precum sărăcie, lipsa accesului la servicii publice, condiții de locuire improprii, abandon școlar, acces redus sau inexistent pe piața muncii. Următoarele zone marginalizate se disting din punct de vedere al numărului de locuitori și al problemelor sociale existente:

- Heidenfeld: Cartier situat în municipiul Bistrița, unde trăiesc aproximativ 400 de persoane
- Subcetate: Cartier situat în municipiul Bistrița. Vulnerabilități: persoane evacuate din centrul istoric al orașului, care trăiesc în locuințe sociale. Aproximativ 360 de locuitori
- Localitate componentă Vișoara, situare la 7 km distanță de municipiu, 960 persoane de etnie romă;
- Vulnerabilități: străzi neasfaltate, lipsă spații verzi, lipsă trotuare, lipsa serviciilor de interes general (creșă, farmacie, cabinet medical), absenteism școlar, sărăcie.
- Localitate componentă Sărata, situare la 12 km de municipiu. Nr. aproximativ de locuitori: 400, dintre care 266 persoane de etnie romă. Vulnerabilități: lipsa canalizare și gaz, lipsa actelor de proprietate asupra imobilelor și terenurilor.
- Valea Stegii-situare la 10 km de municipiu, comunitate de populație romă aflată la limita sărăciei.
- Vulnerabilități: locuințe de necesitate, containere, lipsa unei surse de apă potabilă, energie electrică, copii de vârstă școlară neșcolarizați, sărăcie, lipsa transport public local.
- Slătinița. Număr aproximativ de locuitori: 120 de persoane

În majoritatea zonelor marginalizate se constată lipsa serviciilor sociale, persoanele vulnerabile din aceste comunități fiind nevoite să se deplaseze pentru a avea acces la astfel de servicii. Pentru a reduce riscul de excludere socială, este necesară adoptarea de măsuri care să răspundă nevoilor sociale identificate la nivelul comunităților marginalizate.

